

HELSINKI, VALTIONEUVOSTON LINNA

Peruskorjauksen arkeologinen seuranta
Kaivauskertomus

Markku Heikkinen
30.12.1994

*Luettu: Arkkitehti
Markku Heikkinen
23.1.95*

HELSINKI, VALTIONEUVOSTON LINNA
Historiallisen ajan kaupunkikaivauksen kertomus
Markku Heikkinen

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
2. ARKISTOTIETOJA	2
3. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	2
4. ALUEEN HISTORIA	3
5. KAIVAUSTEKNIikka	19
6. MAAKERROSTUMAT, RAKENTEET JA LÖYDÖT	19
6.1 Huone A	19
6.2 Huone B	20
6.3 Huone C	21
6.4 Huone D	22
6.5 Huone E	23
6.6 Huone F	23
6.7 Huone G	24
6.8 Huone H	25
6.9 Huone I	25
6.10 Huone J	26
6.11 Huone K	26
6.12 Huone L	27
6.13 Huone M	28
6.14 Huone N	28
6.15 Huone O	29
6.16 Huone P	29
6.17 Huone Q	30
6.18 Huone R	30
6.19 Aleks, huoneiden C ja E kohta	31
6.20 Aleks, huoneiden G ja I kohta	32
6.21 Aleks, huoneen K kohta	32
6.22 Aleks, huoneiden M ja N kohta	33
6.23 Aleks, huoneen O kohta	33
7. TUTKIMUKSEN TULOKSET	33
LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ KARTOISTA	37
LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA JA KUVISTA	38
LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIAPOSITIIVEISTA	46
PERUSKARTTAOTE 1:20 000, 2034 06 HELSINKI	55
OTE HELSINGIN KAUPUNGIN VIRASTOKARTASTA Vi 10 (H5)	56
YLEISKARTTA 1:100	57
YLIPÄÄLLIKÖN VIRKA-ASUNNON KELLARIN POHJAKAAVA SIJOITETTUNA KAIVAUSTEN YLEISKARTALLE 1:100	58
YLIPÄÄLLIKÖN VIRKA-ASUNNON KELLARIN POHJAKAAVA	59
HUONEIDEN TASO- JA PROFIILIKARTAT	60
KUVATAULUT	80
LIITE I. LÖYTÖLUETTELO	

1. JOHDANTO

P.O.
Jouluk. 1992
Ks. KVP. 402.
Ks. 20.12.1993
MVLLE

Talvella 1993 museoviraston vs. tutkija Tapio Seger otti yhteyttä allekirjoittaneeseen tiedustellen Helsingin kaupunginmuseon halukkuutta osallistua museoviraston kanssa valtioneuvoston linnan 5. peruskorjausvaiheen aikana mahdollisesti ilmenevien arkeologisten jäännöksiä tutkimaan. Museoviraston tehtävänä oli hoitaa käytännön toimenpiteet rakennuttajan, rakennushallituksen, kanssa. Kaupunginmuseon tehtävänä oli museovirastoa avustavana virastona seurata rakennustöiden aikana kellareissa mahdollisten linnaa varhaisempien rakenteiden esiintulemista. Seuranta suoritettiin kaupunginmuseon Helsingin Vanhankaupungin tutkimusten rinnalla.

Kesäkuussa 1. krs lattian ja kellareiden pintamaiden poiston jälkeen sekä perustuksia paalutettaessa havaittiin linnan perustusmuurien vieressä säilyneen odotettua enemmän osia linnaa edeltävistä rakennuksista, kaduista, pihoista ja jätemaista, jotka pyrittiin kaivamaan ja dokumentoimaan Vanhankaupungin kaivauksista irrotetulla työvoimalla. Rakennustöiden seurantaa ja arkeologisia töitä jatkettiin tammikuuhun 1994 saakka, jolloin rakennustyöt kellareissa olivat edenneet niin pitkälle, ettei arkeologisesti ollut enää tutkittavaa.

Ennakko-odotuksia huomattavasti runsaampaa arkeologista aineistoa päästiin käsittelemään vasta marras-joulukuussa 1994, sillä työhön ei ollut irroitettavissa Vanhankaupungin projektista työntekijöitä. Työ suoritettiin rakennushallituksen erikseen jälkitöihin myöntämällä 45 000 markalla (itse kaivauksiin ei oltu varattu rahaa), josta 34 432 markkaa käytettiin kahden tutkijan yhteensä kolmen kuukauden palkkaan sekä monistuskuluihin. Allekirjoittaneen palkka tuli kaupunginmuseolta. Filmi-, kuva- ja konservointikustannukset hoidettiin kaupunginmuseon kustannuksella.

Piirtäjinä kaivauksilla toimi Georg Haggrén, Katja Vuoris-
to, Jaana Mellanen, Marianna Niukkanen, Karim Peltonen ja
Markku Heikkinen. Karttojen puhtaaksi piirtämisen ja löytö-
jen luetteloinnin suorittivat Jaana Mellanen ja Marianna
Niukkanen.

Helsingissä 30.12. 1994

Markku Heikkinen
FK

2. ARKISTOTIETOJA

Kunta: Helsinki

Kylä: Töölö

Kortteli: 1, om. Suomen valtio

Peruskartta: 2034 06 HELSINKI (1991)

Tutkimusalueen keskipisteen koordinaatit: x = 6673 46
y = 2553 20
z = n. 5 m mpy

Aiemmat löydöt: -

Aiemmat tutkimukset: -

1993 kaivetut löydöt: KM 94079:1-574

Kertomukseen liittyvät kartat: s. 55-79

Kertomukseen liittyvät negatiivit: Helsingin kaupunginmuseo
270 783-897, joista kuvat 1-115 s. 80-133.

Kertomukseen liittyvät diapositiivit: Helsingin kaupungin-
museo; Helsinki, Valtioneuvoston linna 1993: 1-161

3. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Tutkimusalue, valtioneuvoston linna, sijaitsee Helsingin keskustassa Kruunuhaassa rakennetulla kaupunkialueella (ks. kartat s. 55-56). Koko korttelin käsittävän valtioneuvoston linnan rakennukset (rakennusrungon leveys n. 15 m) reunustavat yhtenäisesti katutiloja. Korttelin sisällä, sen pihan keskellä, on vain yksi pohjois-etelä -suuntainen lisärakennus entisen kaupungin kellotornin kohdalla. Korttelia rajaa lännessä Senaatintori, pohjoisessa Hallituskatu, idässä Ritarikatu ja etelässä Aleksanterinkatu. Maasto on melko tasaista. Peruskorjauskohteen (n. 57x25 m), linnan itäsiiven eteläpuolikas ja eteläsiiven itäpuolikas, länsirajalla Aleksanterinkadulla kadunpinnan korkeus on nykyisin 4.89 m mpy, itärajalla 4.49 m mpy ja Ritarikadulla peruskorjauksen pohjoisrajalla 5.05 m mpy. Maasto kohoaa kaikkialla kohti linnan koillisnurkkausta ja entisen kellotornin paikkaa. Alueen maaperä on rakennetulla syvyydellä hiekka. Kalliopinta, joka oli paalutuksen tavoitetaso, on n. -4 metrin syvyydessä linnan eteläreunassa. Kallio nousee pohjoiseen päin mentäessä nopeasti lähemmäksi pintaa ollen pihan eteläreunassa jo 1 m mpy:lla.

4. ALUEEN HISTORIA

Tutkimusalue, nykyisen valtioneuvoston linnan alue, on sijainnut Helsingin keskeisimmillä paikoilla kaupungin Vanhastakaupungista 1640-luvun alussa tapahtuneesta siirrosta lähtien. Alue sijaitsi päätorin itäpuolella torilta Pohjoissataman laivalaiturille vieneen Suurkadun pohjoispuolella. Ennen 1600-luvun loppua alueelta ei ole paljonkaan tietoa.

Uutta kaupunkia 5.8.1654 kohdannut tulipalo tuhosi kolmeneljänneestä kaupungista ja tutkimusalueella mahdollisesti olleet rakennukset. V. 1713 venäläisten suorittaman kaupungin valloituksen yhteydessä ruotsalaisten sytyttämässä tulipalossa tuhoutui kaupungin puurakennukset sekä kaupungin ainoa kivitalo, Burgmannin talo, vaurioitui. V. 1761 raivonnut tulipalo ei ulottunut alueelle. V. 1808 tulipalo tuhosi koko alueen eikä sitä rakennettu enää entiseen muotoonsa.

Kaupungin asemakaava säilyi tulipaloista huolimatta samanaikaisena 1800-luvun alkuun saakka (ks. kartat s. 4-5, 8-9, ja 14). Peruskorjausalueen länsiosissa sijaitsi sen korttelin itälaita, jossa v. 1808 palon aikana kauppaneuvos Goviniuksella oli kaksi tonttia Suurkadun eli Kuninkaankadun (=Aleksanterinkadun) pohjoislaidalla ennen päätoria. Korttelin pohjoisosan tonteilla oli mm. kiviset kirkon kellotapuli ja triviaalikoulu. Goviniuksen tontti rajautui itäpuolella nykyisen Helenankadun jatkeena olleeseen Koulukujaan. Kadun itäpuolella oli Burgmannin tontti 1600/1700-lukujen vaihteessa ja 1700-luvun lopulla ylipäällikön virka-asunto. Tontin itäpuolella oli Vuorikatu nykyisen Ritarikadun kohdalla.

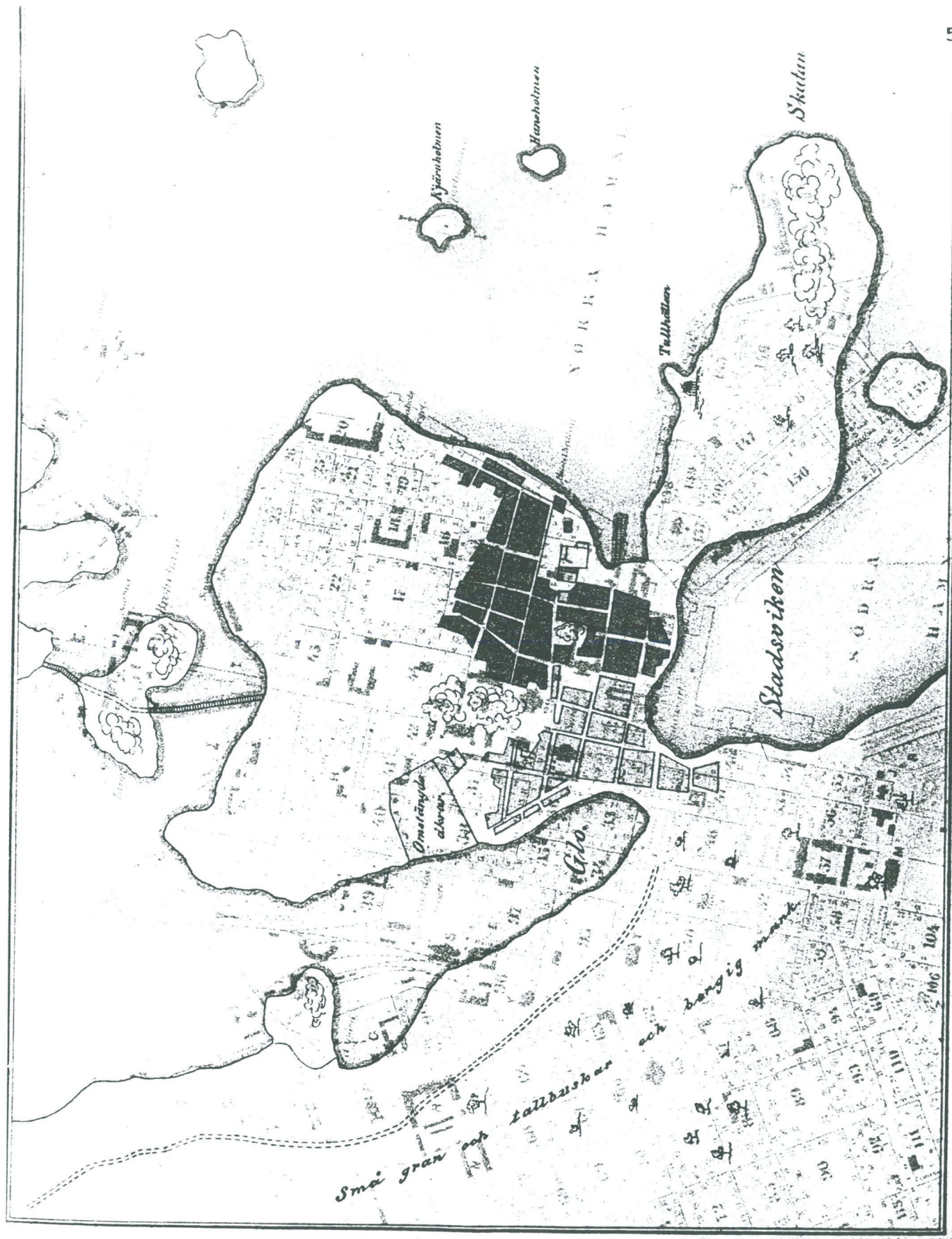
Raatimies Torsten Burgmannilla (kuollut 1712) oli 1700-luvun alussa kaupungin ainoa kivitalo, joka oli rakennettu 1600-luvun lopulla. Suhteellisen pitkässä ja tilavassa kaksikerroksisessa rakennuksessa oli suuri sali, kaksi kamaria salin takana, suuri keittiö (kunkin seinä 12 kyynärää), talon poikki kulkeva eteinen korkeine, kadulle päin johtavine portaineen (talo oli rakennettu holvatulle kivikellarille) sekä rihkamapuoti kamareineen (Hornborg, E. 1950. Ajanjakso 1721-1809. Helsingin kaupungin historia II, s. 16, s. 68; Suolahti, E.E., 1950. Ensimmäinen Vironniemen Helsinki 1640-1721. Helsingin kaupungin historia, s. 326, s. 352).

Maaherra Peter Stierncrantzin kuvauksen mukaan isonvihan aikana kaikki kiviset holvirakennelmat ja kivikadut olivat venäläisten toimesta täydellisesti hävitetyt linnoitusvalia varten (Suolahti, 428). Venäläiset olivat käyttäneet kuitenkin Burgmannin taloa makasiinina ja sittemmin ruotsalaiset rauhan jälkeen kruununjyvästönä. Se oli kärsinyt tulipalosta v. 1713, jonka jäljet venäläiset olivat korjanneet vain osittain (Hornborg, s. 16, s. 245).

Burgmann oli v. 1699 saanut kivitalon kiinnitystä vastaan lainan valtakunnan säätyjen pankilta, joka sai rakennuksen sen takia haltuunsa sodan jälkeen. V. 1724 pormestari Abraham Wetter osti rakennuksen, jonka hän korjautti asumiskuntoon. Maaherra Gyllenstrierna vuokrasi rakennuksen v. 1737-

Lars Forsellin v. 1696 piirtämä, v. 1707 renovoitu kartta. Tutkimus-
kohde ympyröity. Kuva HKM.

Edellinen kartta sijoitettuna uudemalle karttapohjalle. Kuva HKM.

38 ja rovasti Forsskåhl 1738-40. Rakennus oli ilmeisesti vuokralla tämänkin jälkeen pikkuvihan aikaa lukuunottamatta. Wetterin perikunta myi sen v. 1743 Haminan pakolaiselle Jakob Forselille. Rakennus kärsi pahoja vahinkoja jälleen pikkuvihan aikana (Hornborg, 67). Sittemmin se ostettiin linnoitusta varten linnoitustyön alkamisen yhteydessä. Se luovutettiin kenraalikuvernööri von Rosenin asuinkäyttöön hänen Turusta muuttonsa jälkeen vuodesta 1749 aina vuoteen 1752. Lääninhallitus oli vuokralla entisen raatimies Hueckin talossa Burgmannin tontin pohjoispuolella. Tämä tontti yhdistettiin v. 1755 Burgmannin tonttiin kruunun lunastaessa sen eri vaiheiden jälkeen (Hornborg, s. 245). Korttelin pohjoisosa ei kuulunut kruunun tonttiin.

Burgmannin talo ostettiin v. 1752 maaherran virka-asunnoksi. Tällöin linnoitusupseerien johdolla sotamiehet korjasivat ja laajensivat rakennusta. Kesällä 1756 valmistuneeseen taloon muutti syksyllä lääninkanslia ja uutenavuonna 1757 lääninkonttori (Hornborg, s. 298). V. 1761 palo ei ulottunut tontille saakka.

Kaksikerroksisen rakennuksen 36 metrin pituinen julkisivu oli Suurkadulle päin. Burgmannin entinen talo muodosti ilmeisesti talon keskikohdan. Talon molemmissa päissä oli lyhyet siivet sisäpihalle päin. Lännessä se rajoittui Helenankadun jatkeena olleelle pohjoiseen vievälle Koulukujalle, joka jatkui mäkeä ylös kivisten kellotapulien (r. 1700-luvun alku) ja koulun (r. 1759) ohi. Lännessä tonttia rajasi Vuorikatu (=nykyinen Ritarikatu).

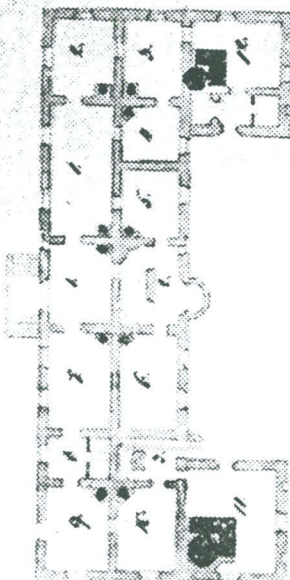
Rakennuksen kellarikerroksen länsipäässä oli vuoden 1805 kartan mukaan kolme toisissaan yhteydessä olevaa huonetta, joihin tultiin siipirakennuksen kautta sisäpihan puolelta (karttakopion pienuus, epäselvyys ja selitysten puute aiheuttaa suuria tulkintaongelmia). Itse siivessä ei ollut kellaria. Rakennuksen keskikohdassa oli kaksi toisiensa kanssa yhteydessä ollutta huonetta, joista pyöreämpi huone oli ilmeisesti portaikko ensimmäisestä kerroksesta. Siitä ei ilmeisesti päästy edellämainituihin kellareihin vaan kartassa näkyvä rakenne oli vanhempi suljettu portaikko tai käytävä. Itäpäässä oli kolme huonetta, joihin tultiin Suurkadun puolelta. Kaarevaseinäinen huone oli luultavasti portaikko ensimmäisestä kerroksesta. Itäsiivessä oli vielä yksi huone, jonka oviaukko oli sisäpihalle.

Alakerrassa oli lääninkanslialla kolme huonetta (yksi ilman tulisijaa) rautakalterein koristettujen, kivistä rakennettujen, kadulle päin johtavien avoportaiden oikealla puolella, lääninkonttorilla oli sali ja huone portaiden vasemmalla puolella. Lisäksi siinä oli leipomotupa, keittiö, ruokakomero ja kaksi palvelijahuonetta, jotka kuuluivat maaherralle. Yläkerrassa, joka kuului yksinomaan maaherralle, oli sali, kaksi olohuonetta ja kuusi huonetta.

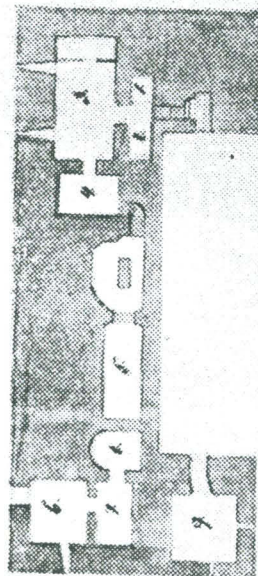
4.9.1762 suoritetun katselmuksen mukaan rakennus oli mennyt jo heikkoon kuntoon mm. lautakatto oli huonossa kunnossa, kellarit veden vallassa ja lääninhallituksen huoneita ei voitu pitää lämpiminä. Samalla ehdotettiin lääninkonttorin suuren salin jakamista yhteen isoon ja kahteen pienempään huoneeseen, joista viimeksi mainittu annettaisiin lääninrahastonhoitajalle ja lääninmaanmittarille. 24.11.1768 katselmuksessa todettiin vesikaton vuotavan ja yleisen rappeutumisen edistyneen. 17.11.1774 suoritetun katselmuksen

Platting af General En Chaps. Huset i Helsingfors

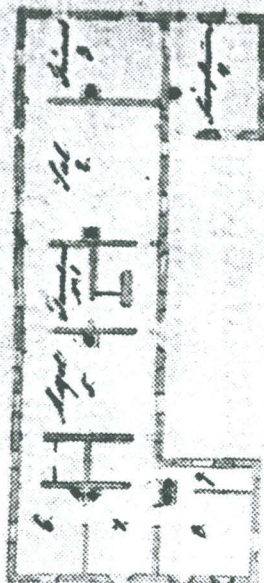
Östra Bredningen

Västra Bredningen

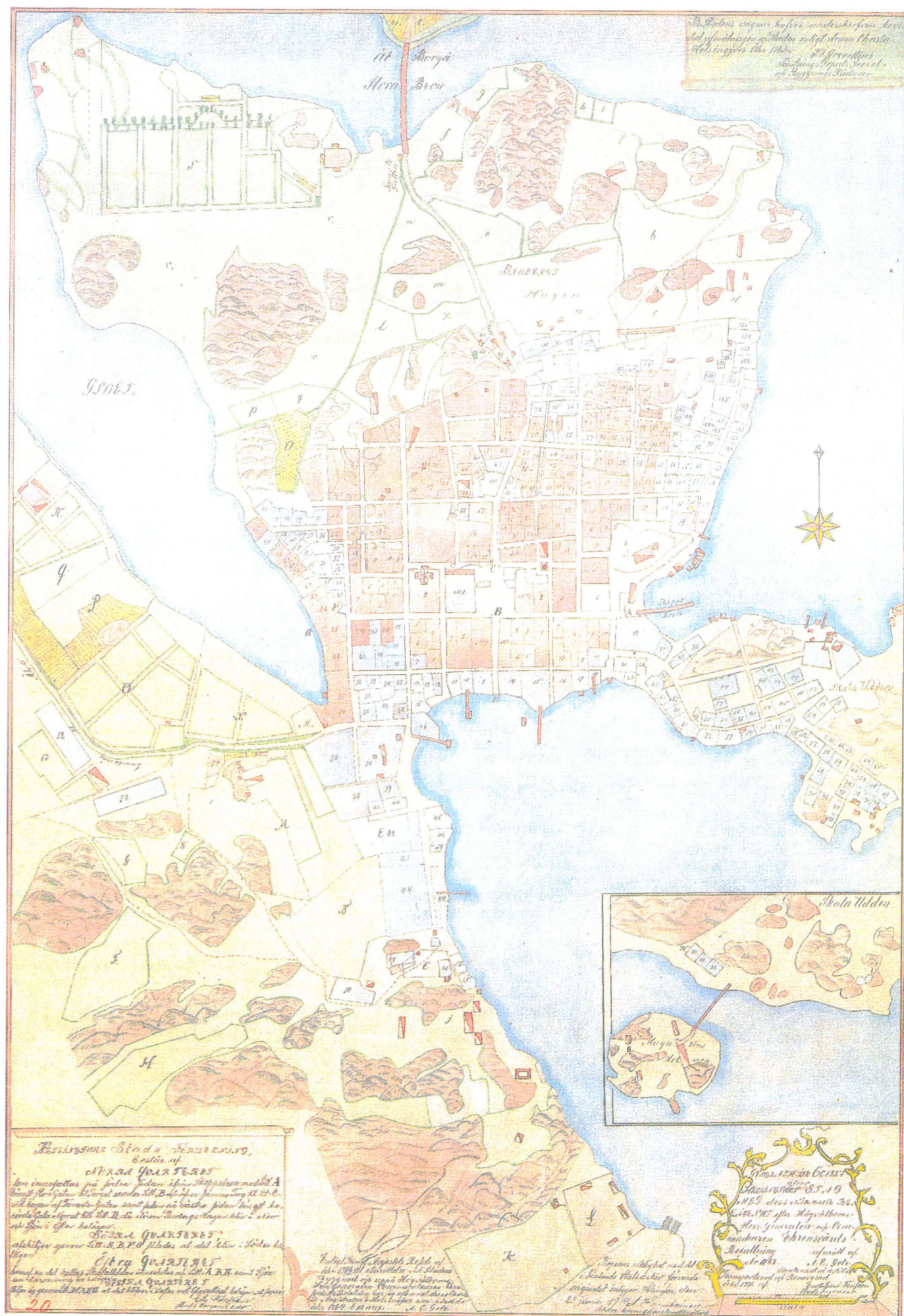
Östra Bredningen

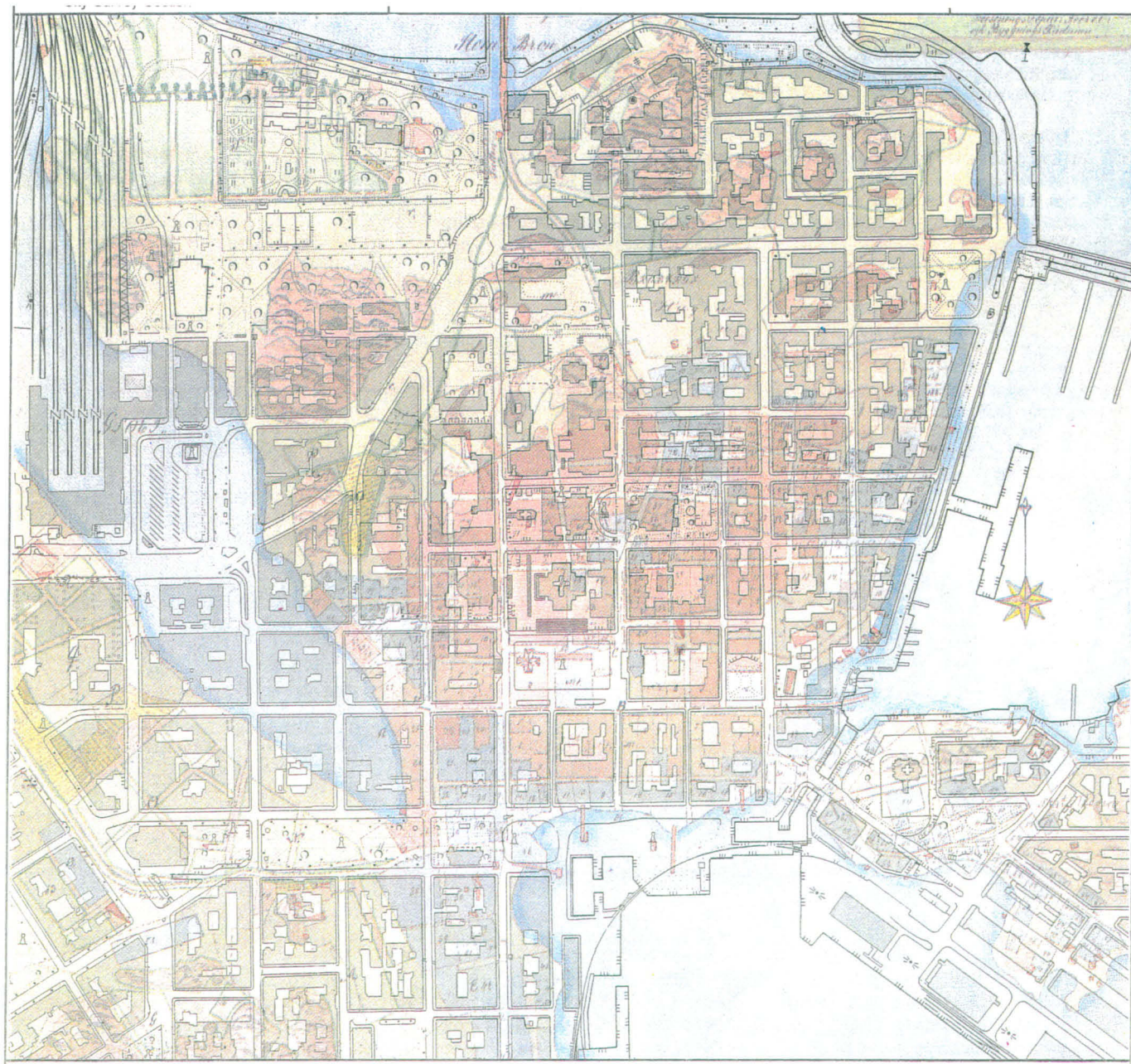
Västra Bredningen

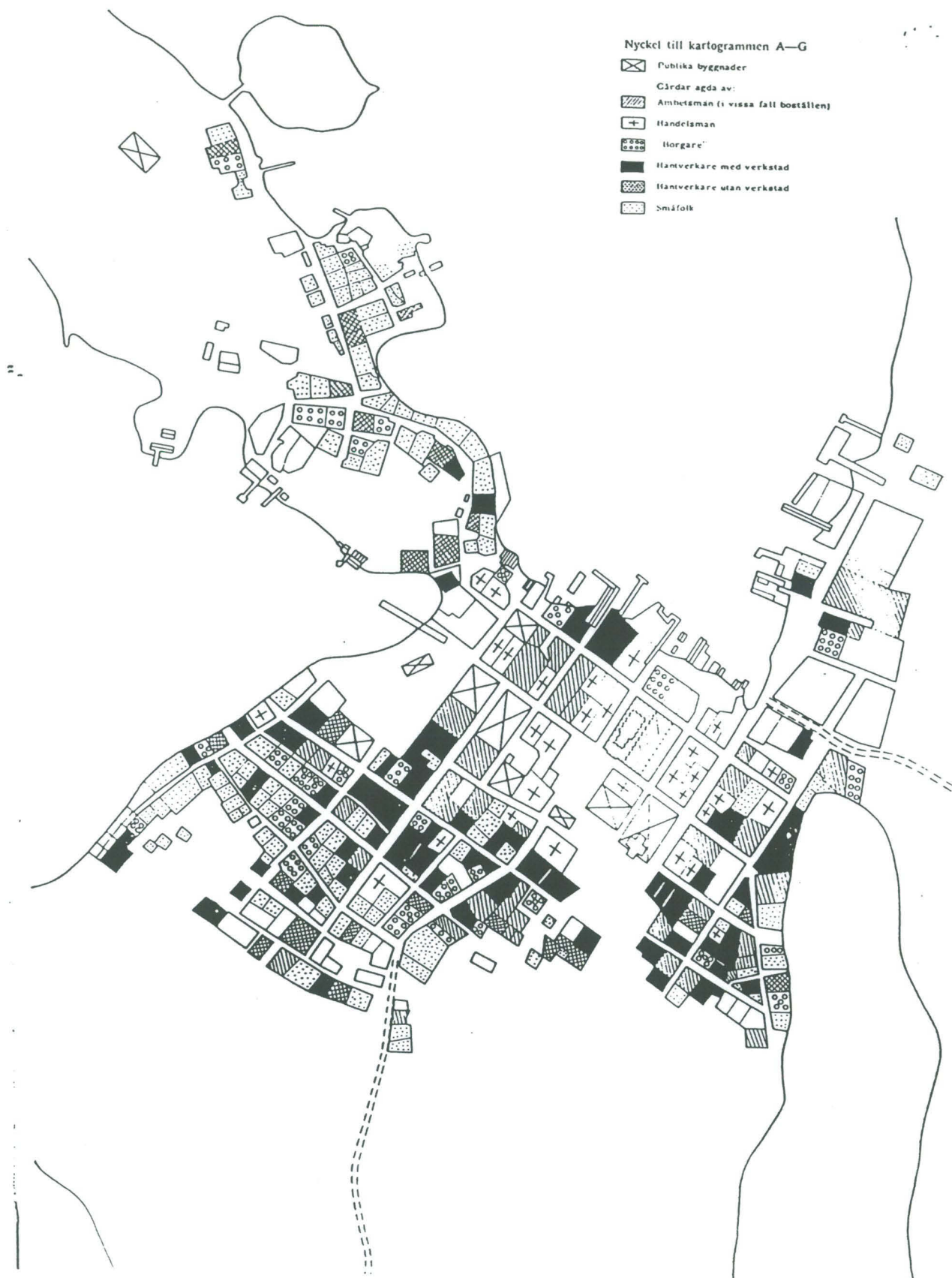
Ylipäällikön virka-asunnon pohjakaava v:lta 1805. Vasemmalla kellarikerros ja alikerros, oikealla toinen kerros ja Vuorikadun (= Ritarikadun) varrella sijainnut tallirakennus.

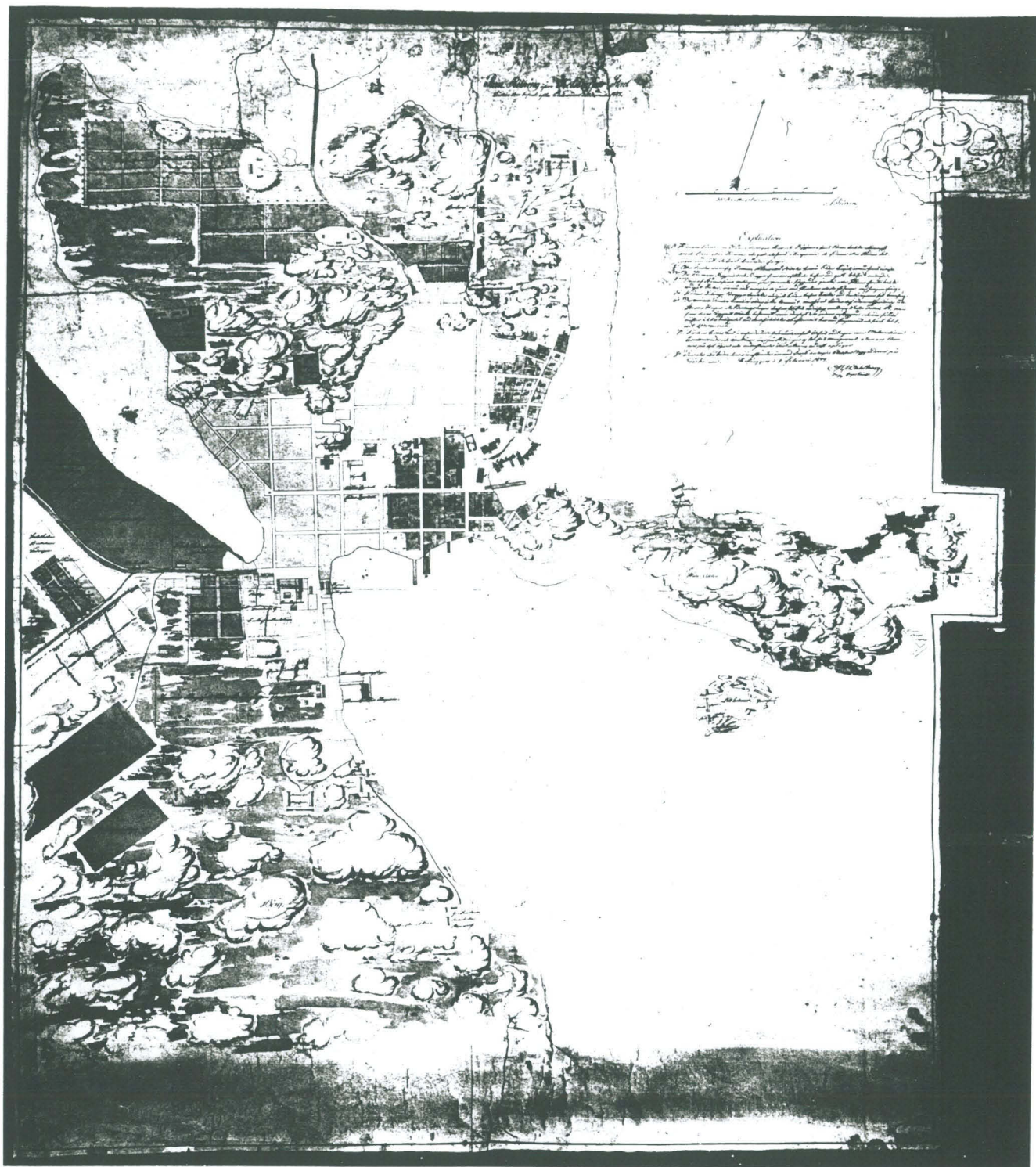
Helsinki 1700-luvun lopussa (A.E.Gete/ Fonssen 1763/1798. Valtion-arkisto). Kuva Helsinki-Atlas. Helsingin kaupungin kiinteistövirasto kaupunkimittausosasto. Helsinki 1986.

Edellinen kartta sijoitettuna vuoden 1986 virastokartalle.
Kuva Helsinki-Atlas.

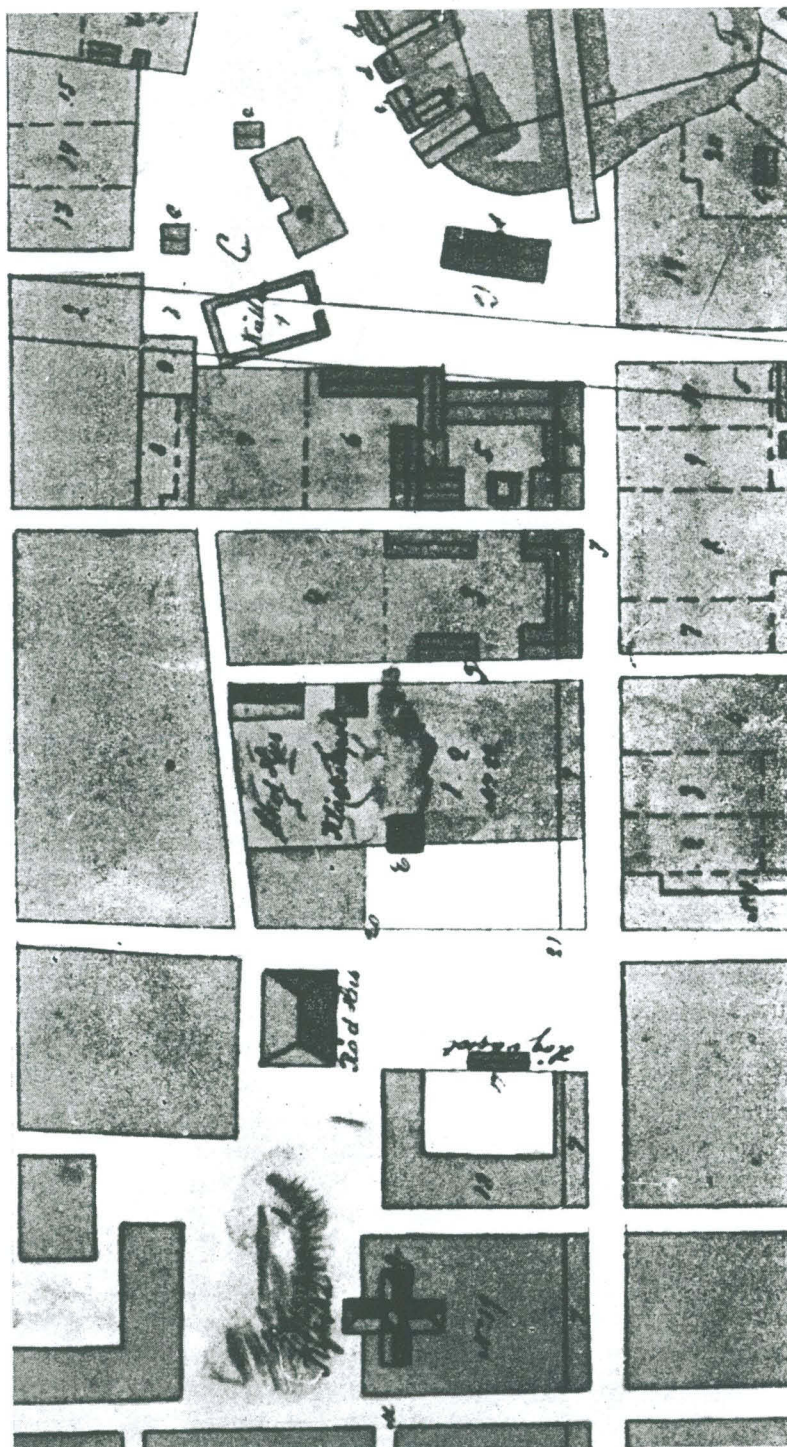
Tonttien käyttötarkoitukset v. 1790. Kuva S.-E. Åström 1957.

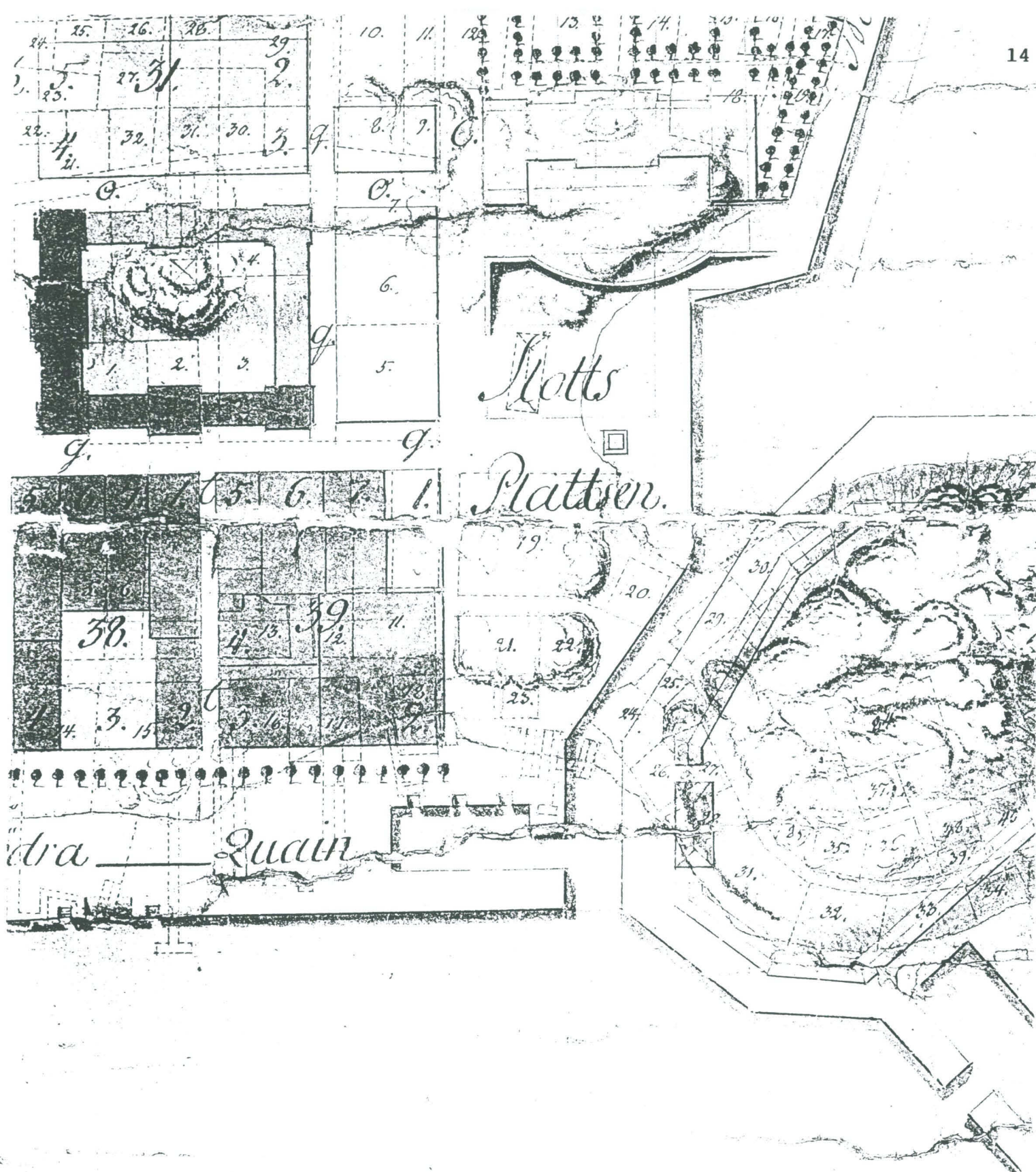
Vuoden 1808 palossa tuhoutuneet alueet (tummennettu). Kuva HKM.

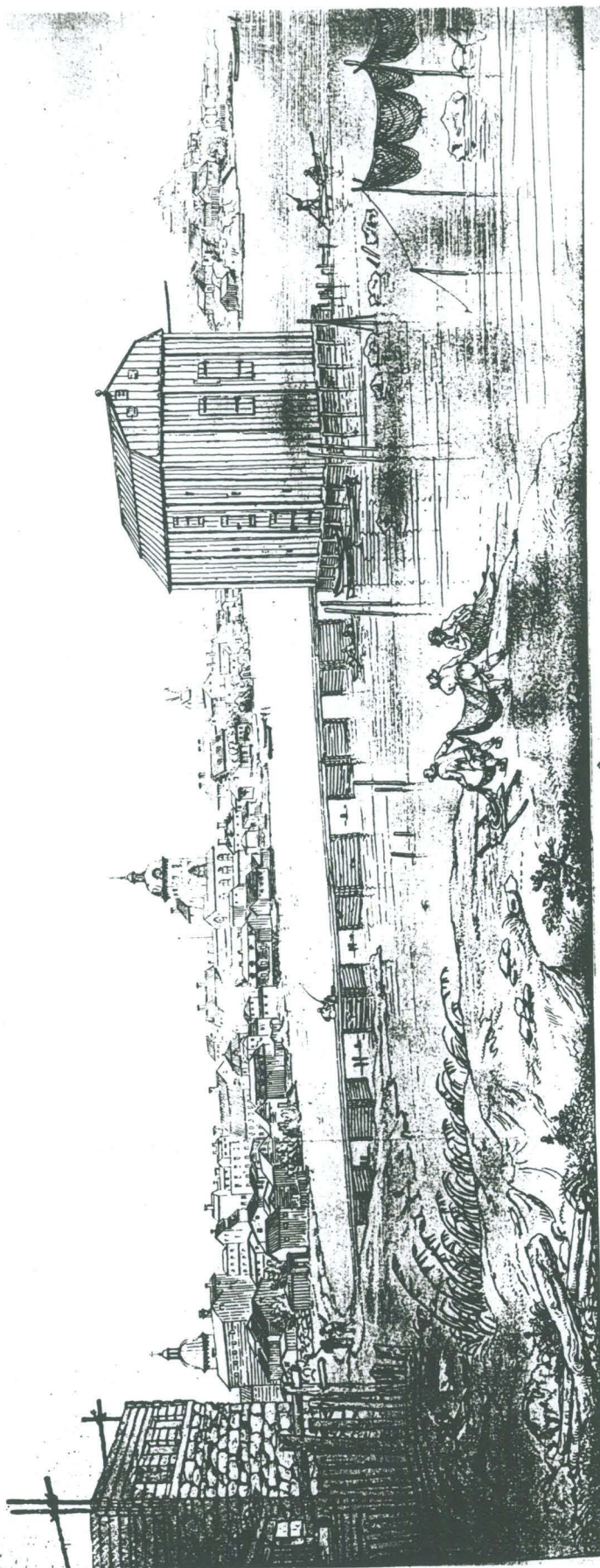
Piirros, josta käy paremmin ilmi vuoden 1808 tulipalon tuhot;
 E. palokunnan vahtitupa, tontit 1. ja 2. Goviniuksen tontit,
 3. ylipäällikön talo (ent. lääninhallitus), 5. kenraalikuvernöörin
 talo ja 6. pappila.

Lähikuva tutkimusalueen rakennuksista. Kuva Åström S.-E. 1957, Köp- och fästningsstaden Helsingfors som historisk stadstyp och individuell stadsgestalt. Helsingfors stadens publikationer n:o 6.

Yksityiskohta alkuperäisestä Kocken piirtämästä asema-
kaavasta v:lta 1820. Helsingin kaupunginarkisto.

Louis Belanger'n v. 1798 tekemä piirros Ullanlinnanmäen alapuolelta kohti kaupunkia. Kuvan keskellä on kellotapuli ja sen takana koulu. Kellotapulien edessä pitäisi sijaita Goviniuksen talot ja oikealla puolella ylipäällikön talo ja hallitustalo. Vasemmalla on Ulrika Eleonoran kirkko. Näkymä on osin mielikuvituksellinen. Kuva HKM.

Näköala päätorille kirkosta luoteeseen olleilta kallioilta. Vasemmalla valtioneuvoston linnan korttelissa sijainnut koulurakennus, sen eteläpuolella kellotapuli ja sen edessä torin pohjoislaidalla raatihuone. Raatihuoneen takana tutkimusalueella olleita puisia rakennuksia. Kivitalot ovat Suurkadun eteläpuolella olevia rakennuksia. Vasemmalla olevat korkeat talot ovat v:n 1809 jälkeen rakennettuja. Torin länsilaidalla näkyy torin ja kirkon välisen korttelin puisia rakennuksia. Kirkon takana näkyy mansardikattoinen Sederholmin talo, joka on nykyisin kaupungin vanhin kivirakennus. Etualalla on hyvin kivettyä katua. C.L. Engelin vesivärimaalaus v:lta 1820. Kuva HKM.

Näköala Katajanokan kannakselta pohjoiseen. Vasemmalla kallioiden takana näkyy Suurkadun eteläpuolisia uusia kivitaloja, sitten kellotapuli, koulu ja oikealla tulipalon jälkeen korjattu meritullitalo. Taaempana näkyy osittain rakentamatonta v:n 1808 tulipaloaluetta. Laivasillanlahden takana on tulipalon jälkeen rakennettuja rantamakasiineja. C.L. Engelin vesivärimaalaus v:lta 1820. Kuva HKM.

aikana todettiin, että tuntemattomana ajankohtana aloitettu korjaustyö oli pääasiassa suoritettu. Kattomateriaalina oli edelleen lautakatto ja lääninkonttorin sali oli jaettu suunnitelmien mukaan. Maaherra Boije oli omalla kustannuksellaan hankkinut kaakelista ja posliinista valmistettuja kaakeliuuneja. Tontin itäiselle sivustalle Vuorikatua vasten oli v. 1764 rakennettu pitkä kivinen ulkokuonejono, talli (Hornborg, s. 246).

Uudenmaan ja Hämeen läänin maaherran asuinpaikka muutettiin v. 1776 Helsingistä Hämeenlinnaan (Hornborg, s. 262). Rakennus toimi sittemmin ylipäällikön talona (General En Chefs huset, kuva s. 7), jota 17.11.1808 alkaneen palon jälkeen ei korjattu vaan sen rauniot raivattiin Senaattia rakennettaessa (Hornborg, s. 596, 620).

Tämän rakennuksen itäpuolelle valmistui v. 1750 J.J. Tescheltä ja Petter Bergiltä ostettujen ja yhdistettyjen tonttien (nyk. Ritarihuoneen tontin eteläosa) itäosaan kadun (=nyk. Mariankatu) suuntaisesti kaksikerroksinen runsas 30 metriä pitkä puurakenteinen rakennus. Se oli alunperin tarkoitettu kenraalikuvernöörin asunnoksi ja mainitaan sittemmin hallitustalona (Gouvernements huset). Tontille sijoitettiin myös muita puisia ulkorakennuksia sekä neliömäinen tiilirakennus nykyisen Ritarikadun puolelle (Hornborg, s. 244, s. 596). Siihen pohjoisessa rajoittuva tontti oli kirkkoherranpuustelli eli rovastinpappila, jonka päärakennuksen julkisivu oli myös itäänpäin. Hallitustalon itäpuolen ja meren väliin muodostui tori (=Packhustorget eller Guvernementsplatsen), jossa oli pakka-, vaaka- ja tullihuonerakennus (r. 1765). Suurkadun päässä oli Laivasilta, kaupungin päälaituri. Laiturin pohjoispuolella sijaitsi v. 1654 palon jälkeen rakennettu maaherran residenssi.

Suurkadun etelälaidalla oli yksinomaan puutaloja (Hornborg, s. 597). Suurkadun eteläpuolella, päätorin luona, olivat kaupungin muut 1700-luvun lopun kivirakennukset. Tästä johtuen Suurkatua vastaava Aleksanterinkatu on säilyttänyt entisen eteläisen linjauksensa, mutta pohjoispuoli on siirtynyt metrikaupalla pohjoiseen päin.

Koulukujan ja päätorin välissä Suurkadun varrella oli kauppaneuvos Henrik Jakob Goviniuksen 1800-luvun alussa kaksi yhdistettyä tonttia, joilla oli kaksikerroksisen ja yksikerroksisen rakennuksen lisäksi muita puurakennuksia (Hornborg, s. 597). Torin koilliskulmassa eli Goviniuksen tontin luoteispuolella, oli palovartion hyvin vaatimaton puurakenteinen päävahti.

17.11.1808 syttyi tulipalo, joka tuhosi kaikki kyseiset alueet. Tulipalolta säästyi kellotapuli-koulu -tontti ja niiden länsipuolella ollut kaupunki. Suurtorin eteläpuolella tuli pysähtyi ennen Sederholmin kivitaloa torin kaakkoiskulmassa.

C.L.Engelin piirtämä senaatin länsiosa valmistui v. 1818-22 (lähinnä Goviniuksen länsitontille, torille, palovartion tontille ja korttelin luoteiskulman tontille) ja eteläinen (Goviniuksen tontit, ylipäällikön tontti) sekä itäinen siipi 1822-24 (ylipäällikön tontti, Christersonin tontti). Pohjoissiipi valmistui 1850-luvun alussa (lopulliset piirustukset A.W. Arppe ja A.F. Granstedt). Sen tieltä puret-

tiin koulu ja kellotapuli. Kellovuori tasoitettiin vasta 1900-luvun alussa piharakennuksen tieltä (ks. kansikuva: valtioneuvoston linna on torin oikealla puolella).

5. KAIVAUSTEKNIikka

Tutkimusten alussa todettiin 1. kerroksen alla olevien matalien ja suljettujen kellaritilojen estävän arkeologisten kaivausten suorittamisen ilman suuria raivaustöitä. Tämän vuoksi päätettiin mahdolliset tutkimukset suorittaa rakennustöiden aikana, jolloin 1. kerroksen lattia ja kellarikäytävien seinät ym. oli poistettu.

Linnan rakennustöiden edistyminen määräsi täten täysin arkeologisten töiden järjestyksen. Kaivauksia ja dokumentointia pyrittiin järjestämään aina sinne mistä tuli esiin linnaa varhaisempia rakenteita. Huoneita ei ole dokumentoitu järjestyksessä eikä samaa huonetta yhdellä kertaa. Kaivaukset olivat lähinnä kiinteiden rakenteiden esilleottamista ja niiden dokumentointia. Ensimmäisen kerroksen lattian alla olleessa puolikellarissa päällimmäiset kerrokset kuuluivat linnan rakennustöihin tai myöhempiin korjauksiin ja peruskorjauksen purkutöihin. Ne olivat useasti jo koskemattomassa kerroksessa saakka. Valtioneuvoston linnaa aikaisempia kerroksia ja rakenteita oli säilynyt melko vähän ja ne sijaitsivat aina välittömästi linnan perustusmuurien vieressä. Niitä oli käytetty hyväksi linnan perustusten tekoon. Rakenteiden esillekaivamisessa toteutettiin kerroskaivausta.

Dokumentointiin tarvittaviin vaaituksiin käytettiin lukuisia kiintopisteitä. Jokaisella huoneella (keskimäärin 6x6 metrin kokoisia) oli niitä useita, sillä huoneiden lattiapinnat olivat eri dokumentointivaiheissa aivan eri korkeuksilla. Korkeudet saatiin rakentajien seinille laittamista kiintopisteistä. Dokumentoitavat rakenteet huoneissa sidottiin etupäässä 1. kerroksen seinäpintoihin, kuluihin, oviaukkoihin ym. kuten myös Aleksanterinkadun puoleisissa kaivannoissa.

Kentällä rakenteista, koekuopista ja jätekuopista piirrettiin tasokartat mittakaavaan 1:50, profiilikartat mittakaavaan 1:25 tai 1:10. Yleiskarttana kaivauksilla käytettiin valtioneuvoston linnan peruskorjauksen rakennepiirustusta mittakaavassa 1:50.

6. MAAKERROSTUMAT, RAKENTEET JA LÖYDÖT

6.1 Huone A

Huone A (kartta s. 60 ja kuvat 1-6 s. 80-82) sijaitsi linnan ajokäytävässä. Tiepinnan alta paljastui n. 1 metrin syvyydestä noin metrin matkalta itä-länsi-suuntaisen tiilisen, sisäpinnalta rapatun tynnyriholvin alku (yläpinta n. 3.80 m mpy), jonka holvaus kaartui kohti Aleksanterinka-

tua. Holvauksesta oli jäljellä vain 5 tiilikertaa. Holvin alla alkoi tiiliseinä, jonka alareunaa ei pystytty tällöin todentamaan maamassojen takia (esillä n. 50 cm syvyydeltä). Tiilimuurin pohjoispuolella oli samalla korkeudella kivilaastimuuri (pinta-ala n. 1.00x0.50 m). Kyseessä oli Goviniuksen tontilla sijainneen kellarin pohjoisseinän tiiliseinä tai luultavimmin sen tiiliverhous ja kivilaastimuuri.

Rakennustöiden edistyessä huoneeseen A tultiin uudestaan idästä käsin kellarista. Paikalle tultaessa kellarin pohjoisseinä oli poistettu, jolloin ei päästy toteamaan tarkemmin tiili- ja laastiseinän rakennetta. Seinä oli sijainnut kuitenkin huoneen A keskikohdalla.

Linnan eteläseinän alla oli pohjois-etelä -suuntainen alaosaan 50 cm paksu tiilimuuri, jonka pohjoispääty oli rikottu. Muurin alla oli käsitelty kivi, jonka alapinta sijaitsi 2.10 m mpy:lla. Tiilimuuraus leveni yläosassaan länteenpäin 75 cm paksuiseksi ja levennyksen alla oli aseteltuja luonnonkiviä. Tiiliseinän kellarin sisäpuolinen seinä oli yläosastaan murrettu uuden rautaputken takia, mutta se oli säilynyt ehjänä alaosaan. Rakennuksen jatkuminen länteenpäin jäi osittain epäselväksi paikalla olleiden uudempien johtojen ja linnan perustusmuurien takia, mutta todennäköisesti kyseessä oli kellarin läntiseinä.

Muurin alaosaan lähti vaalea laastikerros, joka kohosi kohti pohjoista. Sen päällä oli irtonainen maa- ja kivikerros, joka liittyy linnan perustuksiin. Laastia tavattiin myös muista huoneista seinien vierestä linnan perustusten kylmämuurauksen ja muuratun muurin rajalta. Joko linnan perustuksien rakennustöihin, putkien vetämiseen tai kellarin purkutöihin liittyy kivikerros huoneen lattiassa hiukan uusien putkien alapuolella n. 2.75 m mpy:lla.

Löydöt täyttömaasta käsittivät etupäässä vihreiden lasipullojen suu-, pohja- ja kylkipaloja, jotka ovat 1700/1800-luvun vaihteesta. Niiden joukossa on sinetti, jossa on teksti Å WIK.

6.2 Huone B

Huone B (kartta s. 61 ja kuva 7 s. 82) oli tuhottu myöhemmällä rakentamisella. Huoneesta tavattiin vain koillisnurkauksesta, linnan pihanpuoleisen uuden perustuksen alta, jätekuoppa 3.25-4.00 m mpy:lla. Se sisälsi sekoittunutta multaa, jonka joukossa oli tiiltä, hiiltä, luuta, puuta, hiiltä ym.

Pihanpuoleisten huoneiden pohjoisseinän vieressä kulki putkikanaali, joka oli tuhottu paikalle tultaessa lattiapintoja lukuunottamatta. Lattianpinta sijaitsi huoneessa J 3.82 m, H 4.02 m ja F 3.99 m mpy:lla.

Huoneesta ei saatu talteen valtioneuvoston linnaa edeltävän kauden löytöjä.

6.3 Huone C

Huoneessa C eli entisen valvomon alapuolella (kartat s. 62, 77 ja kuvat 8-11, 14-17 s. 83-84, 86-87) huoneen eteläreunalla oli huoneessa A olleen kellarirakennuksen pohjoisseinän jatke (esillä n. 6 m), joka jatkui aina huoneen E lounaisnurkkaan saakka (n. 2 m). Seinälinja kulki suurinpiirtein linnan eteläseinän vieressä kulkeneen käytävän pohjoisseinämän kohdalla. Seinän yläpinta oli länsipäässä 3.75 m ja idässä 4.05 m mpy:lla.

Huoneessa E sijaitsi kellarin itäseinä (n. 1.5 m). Itäseinä oli vain 1-2 tiilikertaa (tiilet pitkittäin) paksu ja tämä tiiliverhous tukeutui itäpuolella oleviin isoihin käsittelemättömiin harmaakiviin (yläpinta 3.80 m mpy). Kellarin seinien sisäpinnoissa oli säilynyt osittain paksu laastikerros.

Itäseinän ulkopuolella havaittiin syvemmällä muurin vierestä vedetty uudempi rautaputki, joka oli rikkonut kulttuurikerrokset kokonaan n. 1 metrin leveydeltä. Tällöin on mahdollisesti siirtynyt osa Goviniuksen laastimuuria itään päin (ks. Aleksi, huoneiden C ja E kohta). Edelliseen putkijärjestelmään kuuluivat ilmeisesti huoneen E keskellä olleesta betonisesta rakennelmasta nousseet putket ja huoneessa D olleet pohjois-etelä -suuntaiset putket.

Kellarikäytävän kohdalle kellarin pohjoisseinän eteläpuolelle tehtiin koekuoppa seinän alapinnan toteamiseksi. 14 tiilikertaa korkea seinä oli perustettu yhden kiven paksuiselle kivijalalle (n. 20 cm korkea), jota oli jo kaivettu osittain koskemattomaan maahan. Kivien alapinta oli 2.05 m mpy:lla. Puhtaan hiekan päällä oli hiekan, hiilen, laastin ja tiilen sekainen multa (tiililattia?), jonka päällä oli n. 25 cm soraa. Sen päällä oli täyttemaana likaista hiekkaa ja soraa, jossa oli vähän kellariin kuuluneita laastinpaloja ja tiiliä. Holvia oli jäljellä n. 5 tiilikertaa.

Huoneessa C ei päästy toteamaan valvomon kellarin betonilattian takia seinän pohjoispuolista rakennetta, mutta huoneen länsiseinällä (n. 3.90 m mpy) oli seinän ulkopuolella kivilaastimuuria n. 1.50x1.25 metrin kokoisella alueella kuten huoneessa A. Valvomon kellarin seinän kääntyminen pohjoiseen ennen tätä rakennetta oli säilyttänyt sen. Muu osa muurin yläosasta ja ilmeisesti kaikki kulttuurikerrokset olivat tuhoutunut lattiaa tehtäessä (alin palotaso n. 3.75 m mpy). Pohjoisseinän poiston aikana paikalla ei ollut tutkijaa toteamassa sen rakennetta.

Löydöt olivat vähäisiä kellarin täyttemaista. Vain kellarin itäpäästä tuli etupäässä 1700/1800-luvun vaihteen vihreitä pullonpaloja. Lisäksi löytyi yksittäin vihertävä ikkunalasinpala, pii-, kivilavikeramiikka-, fajanssi- ja posliinipala sekä muutama palamaton luupala.

Edellämäinittu linnan käytävä kulki huoneiden C, B, G ja I etelälaidalla ja lävisti huoneen K lounais-koillis-suunnassa. Käytävän leveys oli 1.30 m ja ulkoleveys 1.75 m. Se on tuhonnut käytännössä kaikki aiemmat rakenteet ja kerrokset. Betonilattian korkeus oli huoneessa E 3.95 m, G 3.96 m, I 4.06 m, I-K välissä 4.01 m ja huoneen K koillispuolella

3.80 m mpy:lla.

6.4 Huone D

Huoneen D (kartta s. 63 ja kuvat 12-13, s. 85) lounaisnurkasta löytyi n. 4.75 m mpy:lla oleva n. 1.5x0.75 metrin kokoinen ja n. 15 cm paksu laastikerros linnan kylmämuuratun ja muuratun perustuksen rajalta. Sen alta tuli ensin palokerros ja sitten n. 4.60 m mpy:lla itä-länsi -suuntainen rakennelma, jossa kaksi kiviriviä (kivien läpimitta n. 15-20 cm) oli asetettu V -muotoon. Kyseessä oli 1820-luvulla peitetty rakenne, ilmeisesti vesikouru. Sen alla oli ohut hiekkakerros, jonka alla olevasta 1700-luvun hiekansekaaisesta multa- ja likamaakerroksen yläosasta tuli jonkinverran löytöjä; rautanauvoja, liitupiippujen varsien katkelmia, eri värein sisäpinnalta lyijyglasitettuja, osa bolus -koristeltuja (valkealla piipusavella eri koristeaiheita) punasavikeramiikkavateja, -kulhoja ja ruukkuja, lasipullojenpaloja, sinisin raidoin koristeltujen tinallasitettujen fajanssiastioiden paloja ja yksi valkosavias-tianpala. Kerroksen alaosassa oli runsaammin myös isoja luita.

Sen alla olleen kivitason (tulipalo v. 1713 ja raivaus 1720-l. ?) alapuolisista hiekkapitoisista likamaakerroksista tuli runsaasti löytöjä kuten rautanauvoja, punasavikeramiikkaa, lasipullojen paloja, lasiastian pala, piitä, fajanssiastianpala ja useita 1700-luvun liitupiippujen pesiä ja varsia sekä eläinten luita. Alemmasta mullansekaisesta hiekasta tuli edellisten esineryhmien lisäksi 1700-luvun piippujen sijasta 1600-luvun liitupiippujen paloja. Erikoisempia löytöjä olivat lasittamaton kaakelinpala ja astian korvapala. Tämän kerroksen alla olleesta hiekkakerroksesta tuli 1600-luvun alun passglas-pikarin pala. Palokerroksen päällä olevasta kerroksesta tuli yksi punasavikeramiikka-astian kylkipala ja pari luuta. Aivan n. 4.10 m mpy:lla sijaitsevan vuoden 1654 palokerroksen päällä oli lasipikarin alaosa.

Rakennelman pohjoispuolelle oli ennen sen alapuolisten kerrosten esiinkaivamista tehty koekuoppa, jossa oli vastaavat hiekka- ja palokerrokset. 4.30 m mpy:lla oli epämääräinen hiilipitoinen kiveys ja alin palokerros n. 4.10 m mpy:lla, jonka alla oli likaantunut karkea hiekka ennen puhdasta hiekkää. Löydöt olivat samanlaisia kuin viereiseltä alueelta. Lasittamattomia punasavisia kaakelinpaloja oli enemmän ja lisäksi oli yksittäinen ikkunalasin pala.

Huoneen koillisnurkkauksessa oli uuden perustuksen alla erittäin tumma jätekuoppa, joka sisälsi luita ym (ks. huone F).

Tässä huoneessa kuten kaikissa huoneissa metalli-, puu-, nahka-, ja kangasesineet puuttuivat käytännössä kokonaan. Ainoastaan rautanauvoja oli enemmän. Rahat puuttuivat kokonaan löydöistä. Orgaanista esineistöä, esim. nahkakengän palasia, oli vain kosteimman jätekuopan pohjalla. Jälkimmäisen ryhmän puuttumisen selittää maaperä, joka ei suosi niiden säilymistä.

6.5 Huone E

Huoneen E (kartta s. 64 ja kuvat 18-21 s. 88-89) lounaisnurkassa oli huoneen C kohdalla käsitelty kellari. Huoneen länsiseinälle tehtiin pieni koekuoppa, jota ei sidottu absoluuttisiin korkeuksiin. Se sijaitsi jonkinverran linnan perustuksesta itään Goviniuksen tontilla. Kulttuurikerroksissa oli 25 cm päässä toisistaan mm. kaksi ilmeistä palokerrosta, joista alempi oli vuoden 1654 palosta peräisin (eli n. 3.80 m mpy). Kuopassa oli tiivis löytökerros kuopan yläosan multakerroksessa, jossa oli liitupiipun varrenkatkelma, punasavikeramikka-, lasiastian- ja lasipullonpala, ikkunalasi ja luu eli vastaavaa esineistöä kuin edellisestä huoneesta.

Huoneen itäseinällä oli säilynyt isoista kivistä (yhden kiven mitat 44x20x21 cm) tehtyä katukiveystä kolmen metrin pituudelta n. 4.35 m mpy:lla. Sen suora länsisivu oli käytännössä kadun keskilinjalla (kadun keskikiveys?). Siitä oli esillä vain yksi kivistä lopun jäädessä linnan perustusten alle tai sitten perustus oli kaivettu sen läpi. Kadun yläpuolella perustus oli jo 50 cm:n korkeudelta kylmämuurattua. Kivien viereen tehdystä kuopasta havaittiin katukivien alla olevan ohuen multakerroksen alla sijainneen n. 20 cm paksu löydötön hiekkakerros ja n. 3.80 m mpy:lla alueen alin (v. 1654) palokerros ja mullansekainen hiekka (alla puhdas hiekka). Kadun kiveykselle oli itäseinän toisella puolella jatkoa (ks. huone G). Siellä kivet olivat pienempiä ja sijaitsivat paksun karkean hiekan päällä. Kiviä ei ollut katulinjan länsipuoliskolla. Kyseinen katu oli nykyisen Helenankadun jatkeena ollut Koulukuja, joka rajautuu lännessä huoneen E Goviniuksen kellariin ja idässä huoneen G Burgmannin taloon.

Itäiseltä kaivausalueelta tuli vain muutama lasiastian ja lasipullon pala. Merkittävämpi löytö oli 1700/1800-lukujen vaihteen väritön viinapikarin alaosa.

6.6 Huone F

Huone F (kartta s. 65 ja kuvat 22-23, 84-85, 90 s. 90, 117-118, 120) oli suurimmaksi osaksi tuhoutunut. Huoneen eteläseinän perustuksen juurelta löytyi aiemman rakennuksen kivi-, laasti- ja tiilimuurijäännös yläpinnan ollessa 4.80 m mpy:lla (n. 170 cm leveä, n. 90 cm syvä ja 75 cm paksu). Sen päälle oli perustettu linnan seinä, joka oli jo tässä kohtaa kylmämuurattu. Perustus jatkui jäännöksen alapuolelle. Puhdas hiekka alkoi melkein heti jäännöksen alta n. 4.25 m mpy:lla. Sen pohjoispuolella n. 20 cm päässä oli läpimitaltaan 30 cm paksun tylppäpäisen paalun alaosa, joka oli kaivettu puhtaaseen hiekkaan. Jäännöksen länsipuolella oli hiekkakivinen vesikouru irrallaan tummassa täytemaassa, jonka alla oli palokerros/tumma maa ennen puhdasta hiekkaa.

Rakennusjäännös kuului Burgmannin talon/lääninhallitustalon/ylipäällikön virka-asunnon länsisiiven luoteisnurkkaan (ks. kartta s. 58). Rakennuksen perustukset on kaivettu

aiempien kulttuuri- ja palokerrosten läpi kaikkialla. Saman rakennuksen seiniä, pihakiveyksiä tai jätekuoppia oli lähes kaikissa etelään ja itään sijaitsevilla huoneissa. Eteläpuolella sijaitsevassa huoneessa G oli tämän muurin jatkoa.

Löydöt olivat tavallista esineistöä; punasavikeramikkaa, kaakeleita, fajanssia, liitupiipun palasia, lasiastian kylkipaloja, ikkunalasiasia, luita ym.

Yksi 2.5 metriä leveä jätekuoppa sijaitsi huoneiden D ja F välissä pihanpuoleisen seinän alla olevan vanhemman betonivalun alla (alapinta 4 m mpy). Erittäin tumma kuoppa sisälsi runsaasti luita. Sen pohja oli 3.5 m mpy:lla.

6.7 Huone G

Huone G (kartta s. 66 ja kuvat 24-31 s. 91-94) oli kaivausten parhainten säilyneitä. Lähes puolet huoneesta oli vielä jonkinlaisessa kunnossa. Huoneen länsireunalla oli n. 3.80 metrin korkeudella ilmeisesti kivetty katupintataso, joka ei ollut kuitenkaan säilynyt toiseen pohjoisseinällä olevaan katukiveykseen saakka. Jälkimmäinen isoista kivistä tehty katukiveys on samalla korkeudella kuin huoneen E katukiveys eli 4.25 m mpy:lla, mutta kivet ovat pienempiä. Kiveys ulottuu länsiseinään saakka. Huoneen luoteisnurkassa oleva linnan tiilinen uuninperustus oli perustettu suoraan sen päälle. Pohjoispuolella olevassa huoneessa F, jossa kadun pitäisi jatkua, oli jo kaivettu katupintaa syvemmälle ja tuhottu siten mahdollinen kiveys.

Katukiveys oli upotettu 25 cm paksuun karkeaan hiekkakerrokseen, jonka alaosan joukossa oli kaksi laasti- ja tiilimurskakerrosta. Lounaassa sijaitseva alempi katutaso oli tämän kerroksen alla. Laasti- ym kerroksen alla oli 20 cm paksu tuhkan- ja hiekansekainen multa. Alla oli ohuempia kerroksia; mullansekainen hiekka, sora, hiilensekainen multa, hiekka, nokimaa (n. 3.45 m mpy), hiekka, mullansekainen hiekka ja alimpana hiekka (yläpinta n. 3.30 m mpy). Tämä paksu ja useita kerroksia käsittävä kulttuurikerros rajautui vain aivan Burgmannin talon reunalle, sillä kahden metrin päässä huoneen E kiveyksen alla ei ollut kyseisiä kerroksia. Ajoittavia löytöjä ei saatu näistä kerroksista. Vastaavanlainen kulttuurikerros oli Burgmannin talon länsisiiven muurin itäpuolella.

Katukiveyksen itäpuolella oli samalla tasolla hakatuista hiekkakivistä tehty vesikouru, joista oli paikoillaan kaksi kiveä (isompi 58x31x20, kourun leveys 11 cm, syväys 4.5 cm). Kourun itäpuolella oli pienistä kivistä tehty yksinkertainen kivirivi (15 cm) ennen Burgmannin kivilaitteistoa. Vesikourun alla oli ohut savikerros, jonka alla edellämainittu ruskea karkea hiekkakerros ulottui talon seinään saakka. Sen alla oli vaalea laastikerros, joka täytti kokonaan alapuolella olleen isohkoista vinoon astetuista luonnonkivistä (n. 25x21) tehdyn alemman vesikourun (lev. 50 cm, syväys 10 cm). V-muotoisen vesikourun pohjassa oli kivien välissä kiilakivet (n. 16x9 cm). Kourun pohja oli n. 3.80 m mpy:lla. Kourun itäisten kivien päällä oli hiukan rakennuksen seinää. Sen alla oli kulttuurikerroksia

kuten viereisessä koekuopassa. Kouru kuului alemman Koulu-kadun kiveyksen yhteyteen.

Burgmannin talon länsisiiven länsiseinä (rak. 1750-l.) oli seuraava rakenne. Se oli 80 cm leveä ja säilynyt osuus oli 2 metriä pitkä. Yläpinta oli 3.96-4.29 m mpy:lla. Muuri muodostui etupäässä laastista. Muurin sisäseinässä oli osittain tiilivuorausta (tiilien koko 5x10x23). Muurista itään huone oli täynnä erikokoisia luonnonkiviä hyvin irtonaisessa ja hienossa hiekassa. Kyseessä oli siipirakennuksen sisäosat, joissa ei ollut kellarihuonetta.

Huoneen G eteläosan oli tuhonnut edelläkäsitelty uusi käytävä.

Huoneesta löydettiin kaikkia esineryhmiä, mutta löytöjä oli vain runsaammin kuin muualta. Niitä tuli niin rakenteiden päältä kuin sisältä ja alta. Kaakeleita oli useampia ja yhden pinnassa oli kasviornamentiikkaa. Siiven sisäkiveyksestä löytyi 1600-luvun puoliväliin ajoittuva liitupiipun pesä ja varsipaloja. Vihreätä ikkunalasia oli erityisesti ylemmän vesikourun urassa, jossa se oli vuoden 1808 palon/raivauksen jäljiltä tiivinä kerroksena maan joukossa. Samoin linnan uunin ja katukiveyksen välissä oli iso paikalleen hajonnut lasipurkki.

6.8 Huone H

Huoneen H (kartta s. 67 ja kuva 33 s. 95) eteläseinän reunalla oli säilynyt n. 50 cm syvyydeltä Burgmannin talon länsisiiven koillisnurkan n. 2 metriä leveää kivilaastimuuria. Kivilaastin (50 cm) alla oli kylmämuurattu kiviperusta (n. 40 cm), jonka yhdessä kivessä oli kiviporan jälki. Kivikerroksen alla alkoi puhdas hiekka 4.10 m mpy:lla. Kivilaastimuurin pinta oli 5.05 m mpy:lla, jossa sijaitsi myös linnan perustuksen kylmämuurauksen ja muuratun seinän raja. Kivimuuri jatkui huoneessa I. Rakennusjäännöksen itäpuolella säilyneissä kerroksissa puhtaan hiekan päällä oli palokerros ennen muita kerroksia n. 4.10 m mpy:lla. Kerrosta oli säilynyt 50 cm paksuudelta.

Huoneen lounaisnurkassa oli linnan kylmämuurausseinän alla harmaata laastia, jossa tiiltä ja luonnonkiveä. Luultavasti se oli siiven pohjoisseinää.

Huone oli lähes löydötön vanhemman esineistön suhteen.

6.9 Huone I

Huoneessa I (kartta s. 68 ja kuvat 34-37 s. 95-97) jatkui linnan kylmämuuratun perustuksen alta tuleva huoneen H muuri eli Burgmannin länsisiiven itäseinä. Muuri oli 80 cm leveä ja siitä oli säilynyt 1.50 metriä. Sen yläpinta oli n. 4.15 m mpy:lla. Sen länsipuolella oli 1.50 metriä leveä lähes kivetön n. 3.90 m mpy:lla oleva vuoden 1654 paloker-

ros ennen alapuolista vaaleata puhdasta hiekkaa. Sen yläpuolella oli vain uudempi jätettä. Hiekkavyöhykkeen länsipuolella linnan huoneen länsiseinän luona oli kiveystä n. 4.10 m mpy:lla eli se vastasi huoneessa G olevan Burgmannin talon länsisiiven sisäosien kiveystä. Huoneen säilyneen muurinosan lounaispuolella on sijainnut Burgmannin kellariin johtava portaikko.

Kivilaastimuurin itäpuolella oli vastaava paksu kulttuuri-kerros kuten huoneessa G. Puhdas hiekka oli n. 3.85 m mpy:lla, jonka päällä oli epämääräisessä kiveyksessä oleva vahva palokerros. Sen päältä löytyi mm. 1600-luvun loppupuolelle ajoittuva liitupiipun pesä. Sen päällä oli erilaisia mullan- tai hiekansekaisia hiekka- ja multakerroksia (n. 15 cm paksuja), jotka sisälsivät lisäksi hiiltä ja puuta ennen 4.50 m mpy:lla sijaitsevaa alempaa pihakiveystä (kivet 15-20 cm). Kiveyksen alta löytyi 1600-luvun jälkimmäisen puoliskon nuppikoristeisen Römer-astian pala. Pihakiveyksen päällä oli tuhkansekainen multa, sitten sekoittunut multa, jossa oli hiiltä, tiiltä, luuta ja puusilppua erityisesti yläosassa. Sen päällä oli 20 cm paksu laasti- ja tiilimurskakerros ennen n. 5.00 m mpy:lla sijaitsevaa pienistä kivistä muodostettua pihakiveystä (läpimitta n. 4-10 cm), joka oli sekoittuneessa mullassa (hiiltä, tiiltä, luuta, puuta jne). Samanlaista oli ohuelti kiveyksen päällä, joka sisälsi runsaasti mm. ikkunalasinpaloja. Kiveyksen päälle oli rakennettu suoraan valtioneuvoston linnan uunin tiiliperusta. Huoneessa K itäseinän takana oli vastaavat kerrokset. Pihakiveykset olivat huomattavasti korkeammalla kuin Koulukujan pinnat.

Huoneiden G ja I välissä, Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla ja käytävän lattian alla oli noin pohjois-etelä-suuntaista kivilaastimuuria (kartta s. 68 ja kuva 32 s. 94), joka oli ilmeisesti Burgmannin talon huoneen 1 itäseinää (kartta s. 59). Esillä oli kartoitusvaiheessa 4.0-5.0 m mpy:lla oleva osuus.

Löytöjä ei ollut kovinkaan runsaasti ja ne olivat jakautuneet melko tasaisesti eri kerroksiin. Ne kuuluivat edellä erikseen mainittuja lukuunottamatta tavallisiin esineryhmiin. Kaikkia esineryhmiä ei ollut jokaisessa kerroksessa. Erikseen voidaan mainita vielä alemman pihakiveyksen päällä ollut hevosenkengännaula ja linnan ulkoseinän alla ollut runsas lasipullojen palojen keskittymä.

6.10 Huone J

Huone J:ssä ei tavattu mitään huomionarvoista.

6.11 Huone K

Huoneen K (kartta s. 69 ja kuvat 38-39 s. 97-98) luoteisnurkassa oli säilynyt huoneen I koillisnurkan profiilia vastaava profiili. Alin palokerros oli n. 3.75 m mpy:lla.

Sen yläpuolella oli n. 1.25 m paksu kulttuurikerros ennen 5 m mpy:lla sijaitsevaa ylempää pihakiveystä, jonka päällä oli valtioneuvoston linnan rakennusjätteitä. Välissä oli parisenkymmentä eri kerrosta, joissa alempi pihakiveys oli 4.50 m mpy:lla. Sen alapuolella oli lähinnä hiekkapitoisia kerroksia.

Huoneen etelälaidassa olleen käytävän betonilattian alla oli 30 cm syvyydessä 5-10 cm paksu palomaakerros n. 3.50 m mpy:lla ja sen alla puhdas hiekka. Palokerroksen päällä oli puhdasta täytehiekkaa.

Huoneesta ei tallennettu yhtään löytöä.

6.12 Huone L

Huoneeseen L (kartta s. 70 ja kuvat 40-51 s. 98-104) tehtiin kaksi koekuoppaa, jotka kaivettiin kerroksittain. Läntisessä kuopassa oli ylhäällä purkujätteen alla tumma kulttuurimaa (yläpinta 4.25 m mpy), jonka alla oli 20 cm paksu vaalea steriili hiekka, jonka alla vuorostaan oli vuorotellen kapeita multakerroksia ja multa- ja hiekkasekoitteisia kerroksia (20 cm). Alin tällainen kerros, nokimaa, sijaitsi 3.50 m mpy:lla.

Kuoppa oli erittäin runsaslöytöinen käsittäen erityisesti punasavikeramikkaa, mutta myös jonkin verran kaikkia löytöryhmiä kuten valkosavikeramikkaa, fajanssia ja kivisavikeramikkaa sekä ikkunalasiasia ja luita. Valkoiseksi lasitettu sisäpinnaltaan keltaisella ja violetilla maalauskoristeltu ja pyöreäksi kulunut fajanssiastian pala oli mahdollisesti pelinappula. Alemmassa kulttuurikerroksessa, jossa oli samoja esinelöytöryhmiä, oli 1600-luvun loppupuolen sinisellä ja violetilla lasitettuja, reliefikoristeisia Westwald-astian paloja (1675-1700). Samoin alemmasta kerroksesta oli heikkokuntainen nahkakenkä, 1600-luvun alun Römerastian nuppikoriste ja runsaasti ikkunalasien paloja.

Itäistä kuoppaa kaivettiin kerroksittain laajemmalti kuin läntistä kuoppaa. Sen perusteella luultavasti koko huone on muodostunut vastaavanlaisista kerroksista. Itäkuopassa oli käytännössä samat kerrokset kuin länsikuopassa. Jätemaan yläpinta oli n. 4.05 m mpy:lla, jonka yläpuolella oli linnan purkujätteitä. Tämä 1700-luvun kerros sisälsi sinisellä koristeltua fajanssia ja punasavikeramikkaa sekä ikkunalasiasia. Jätemaan alla oli 20 cm paksu vaalea löydötön hiekkakerros ja sen alla tumma jätettä, jossa oli vaaleita hiekkalaikkuja (n. 10 cm). Alin palokerros oli 3.70 m mpy:lla, jossa oli punaisia hiekkalaikkuja. Alla oli pohjahiekka.

Ylempi 1600-luvun kerros sisälsi normaalien löytöryhmien esineitten paloja; valko- ja punasavikeramikka-astoita (mm. bolus-koristelluista kulhoista), fajanssia, kivisavikeramikkaa, liitupiipun varsia, ikkunalasiasia ja luuta. Erityinen oli vuolukivinen muotinpulika, jossa oli erikokoisia puolipallon muotoisia koloja. Alempi 1600-luvun kerros sisälsi edellisten lisäksi mm. ilmeisesti veitsen ruoto- ja teräpalan, liitupiipun varsia ja 1600-luvun loppupuolen

piipunpesän sekä padan jalkoja ja onton kahvan, joita ei tullut montakaan muualta. Erilaisia punasavisia astianpaloja oli erityisen runsaasti. Myös Westerwald-astian violetilla ja sinisellä koristeltu pala (1675-1700) tuli tästä kerroksesta. Irtolöytöjä otettiin lisäksi talteen.

6.13 Huone M

Huoneesta M (kartta s. 71 ja kuva 52 s. 104) pystytettiin tekemään havaintoja vain huoneen eteläpuoliskosta, jossa purkujätteiden alta eteläseinän juurelta paljastui Burgmannin talon pohjoiseinän, ilmeisesti alkuperäisen talon, kylmämuurattua kivijalkaa (n. 4.60 m mpy). Sen pohjoispuolella oli hiukan alemmalla tasolla (4.30 m mpy) pihakiveystä, jota paljastettiin huoneen puoleenväliin saakka. Se vastasi huoneiden I ja K profiileissa näkyvistä pihatasoista alempaa pihatasa.

Kiveyksen alapuolelle kaivetusta kuopan profiilista selvisi alimman palokerroksen sijaitsevan täällä 3.70 m mpy:lla. Sen päällä oli paksu mullansekainen hiekkakerros (20 cm), ohut sekoittunut multa, jossa oli puusilppua, tiiltä, hiiltä, luuta, ym. (n 4.00 m mpy). Sen päällä oli soransekainen multa (20 cm), sitten ohut (n. 5 cm) puusilpun ja hiilensekainen kerros 4.25 m mpy:lla ennen multakerrosta (tiiltä, hiiltä, luuta, puuta ym), joka vastasi pihakiveyksen yläpintaa.

Huoneen pohjoisseinällä havaittiin olevan ilmeisesti 1950-luvun valujen alla kulttuurikerroksia, joita ei dokumentoitu kuin kuvaamalla (kuvat 82-83 s. 116-117). Ne vastasivat kuitenkin luonteeltaan ja korkeudeltaan pitkälti huoneen L kerroksia.

Huoneesta M tuli, lähes yksinomaan pihakiveyksen kohdalta, melko runsaasti normaalia esineistöä. Pihakiveyksen pinna ja kivien väleistä tuli 1600-luvun löytöjä. Ajoittava esine oli myös 1700-luvun alun kierteinen liitupiipunvarsi. Erityinen löytö oli seinässä ollut rautakoukku, jossa oli puutappi paikoillaan.

6.14 Huone N

Huoneeseen N (kartta s. 72 ja kuva 53 s. 105) eli portaikon alapuolelle tehtiin profiili, jossa alin palokerros oli n. 3.80 m mpy:lla ja pihataseokiveys 4.20 m mpy:lla (kivet läpimitaltaan n. 10-15 cm). Niiden välissä oli etupäässä erilaisia hiekkakerroksia. Kiveyksen päällä oli erilaisia multa- tai laastikerroksia n. 30 cm ennen irtomaiden alkamista.

Burgmannin pihamaalla sijaitsevasta profiilista kerättiin tavallista esineistöä. Erityistä oli laastikerroksen sisältämä runsas punasavinen mustaksi lasitettu kasviaiheinen koristeltu kaakelimateriaali. Valkosavikeramikkaa oli

jonkinverran. Huoneen N portaikosta pohjoisempaa otettiin maanäytesarja, josta tuli tavallisia löytöjä.

6.15 Huone O

Huoneessa O (kartta s. 73 ja kuvat 54-57 s. 105-107) sijaitsi Burgmannin talon itäsiiven länsiseinän tiilirakenteita (huoneen 7 oviaukon eteläpuolista seinää, ks. kartta s. 57). Esillä olevaa rakennetta oli murrettu, erityisesti tiiliverhoilua, ja huoneen pohjoisseinä meni sen poikki. Vuosien 1954-58 perustuskorjaukset oli tehty samalla seinälinjalla. Rakenteen yläpinta oli 3.91 m ja alapinta 3.00 m mpy:lla. Esille kaivettu osuus käsitti 1.75x1.10 metrin kokoisen alueen. Sen pohjoisosan muodosti n. 1 metrin leveä tiilimuuri (tiiliverhoilu ?) ja sen eteläpuolella oli kivilaastimuuria n. 75 cm:n leveydellä. Tiilimuuri tuli kivilaastimuuria pidemmälle itään, mahdollisesti kaivinkoneen työn takia. Näiden rakenteiden alla oli vielä n. 40 cm paksultä käsiteltyjä hiekkakerroksia. Kivilaastimuurin alla oli kivi, jonka alta tuli orgaanisen aineen kerros sekä hiekan ja orgaanisen aineen sekainen kerros ja sen alta vielä sekoittunutta hiekkaa. Rakennus oli kaivettu kulttuurikerrosten läpi, myös v. 1654 palokerroksen. N. 3.25 m mpy:lla oli tiilipinta mustunut. Sen vieressä oli havaittavissa palokerrosta (v. 1808), jossa oli läpimitaltaan 10 cm kiviä eli kellarin lattia. Tässä oli joitakin lasilöytöjä.

Muuri jatkui etelään tutkimattomassa maassa, sillä Aleksanterinkadun puoleisen seinän alta tuli esiin kivilaastimuurinpätkä (kartta s. 77 ja kuvat 77-81 s. 115-116). Se sijaitsee alapinnaltaan n. 3 mpy:lla, joka on Burgmannin talon alapinnan taso muuallakin. Eteläseinän viereen tehtyä käytävää puhkaistaessa ei paikalla ollut tutkijaa toteamassa, miten rakenteet yhtyivät toisiinsa.

Profiilikartassa (kartta s. 77 ja kuvat 70-80 s. 114-115) ja kuvissa näkee Aleksanterinkadun puoleisen seinän uuden perustuksen, jonka keskivaiheilla on viiva 4.00 m mpy:lla. Perustuksen alla on rakennusjäännöksiä, jotka ovat osittain Burgmannin aikaisia ja osittain valtioneuvoston linnan eri ajoilta.

Huoneen itäosa Ritarikadun puoleisella seinustalla oli tuhoutunut putkikaivannon (1954-58 ?) takia kuten myös huoneessa O, P, Q ja R. Burgmannin kellarin itäseinästä ei ollut säilynyt osiakaan. Se on sijainnut juuri linnan muurin alla.

Huoneesta ei tullut kovinkaan runsaasti löytöjä. Pihatason löytöjen lisäksi itäseinän alta tuli lasipullojen paloja.

6.16 Huone P

Huoneen P (kartta s. 74 ja kuvat 58-62 s. 107-109) keskellä oli rakenne (koko 2.00x2.20, yläpinta 4.25 ja alapinta 3.20

m mpy:lla), joka oli edellisessä huoneessa olleen Burgmannin talon samaa seinää eli huoneen 7 oviaukon pohjoispuolta. Se muodostui säilyneestä kivilaastimuurista, jossa oli itäsivulla tiiliverhoilu (ainakin 50 cm paksu). Sen pohjoispuolella oli kivimuuri, jonka päältä lähti tiilikaari kohti etelää. Edellämainittu kivimuuri on muodostanut talon itäsiiven pohjoisseinän.

Tiilimuurin eteläosa oli melko murenevassa kunnossa. Siellä oli kuitenkin havaittavissa 25 cm muurin sisään menevä oven saranatappi (ainoa löytö). Kellarihuoneen ovi on sijainnut juuri huoneiden O ja P välisen seinän kohdalla. Valtioneuvoston linnan perustus oli tällä kohtaan vain kivimassaa ja ylempänä tiiliseinää, jossa oli tiilikaari. Se oli notkahtannut ja sitä oli tuettu valulla.

Rakenteen alla oli 30-40 cm hiekka- ja multakerroksia ennen puhdasta hiekkaa. Täällä kuten huoneessa O muurin alle syntyi itsestään aukko, jossa oli maan joukossa puumurskaa. 3.25 m mpy:lla oli tiiliseinän vieressä havaittavissa palokerros, jossa kuten huoneessa O oli pienien kivien muodostama lattia. Sen päällä oli murentunutta tiiltä ja laastia (purkujätettä?). Rakenne jatkui uuden läntisen perustuksen alle, jonne tehty koekuoppa viittasi seinän loppumiseen.

6.17 Huone Q

Huoneeseen Q (kartta s. 75 ja kuvat 63-64 s. 110) tehtiin profiili huoneen keskiosaan. Alin palokerros oli 4.30-4.40 m mpy:lla ja multakerroksen yläpinta n. 5 m mpy:lla, josta alkoi peruskorjauksen purkujätettä. Multakerroksen alla oli ohut silttikerros ja orgaaninen jätekerros, josta poimittiin joitakin tavallisia esineitä. Lisäksi oli muita hiekka- ja multakerroksia. Kiinteitä rakenteita ei tavattu tästä huoneesta. Se sijaitsi karttojen perusteella Burgmannin ja tallirakennuksen välissä rakentamattomalla alueella.

6.18 Huone R

Huoneen R (kartta s. 76 ja kuvat 65-69 s. 111-113) pohjoisosa oli tuhoutunut melko pahoin. Eteläosassa oli sekoittunutta 1600- ja 1700-lukujen maata, josta tuli löytöjä. Huoneen pohjoisosassa oli tontin tallirakennuksen kiviperustukset. Näkyvissä oli 4 metrin levyinen ja 2.5 metrin pituinen alue. Rakenteen pinta, kivirivi, oli etelässä n. 3.70 m mpy:lla ja pohjoisempana tiilinen osa 4.05 m mpy:lla. Koko rakenteen pinta oli täynnä tiiliä harmaassa injektiomassassa, jotka ovat aivan uutta rakennusjätettä (v. 1991). Yksi itä-länsi-suuntainen tiilirivi (tiilien koko 7x14x30 cm viittaa Engelin aikaan) oli massasta eroitettävissä. Eteläisen kivirivin alla oli n. 25 cm sekoitettua hiekkakerroksia. Rakenteen itäosan oli tuhonnut putkikaivanto, sillä putkikanavan betonilattia oli kiviri-

vin tasolla. Itäseinän sijainti ei täten tullut selväksi. Jos se on sijainnut kuten kartat osoittavat samalla linjalla pääarakennuksen itäseinän kanssa tällöin sen itäreuna on ollut linnan muurin alla.

Löydöt tallin alueelta olivat vähäisiä ja etupäässä ne olivat irtolöytöjä. Talliin liittyvä oli hevosenkenkä.

Huoneen eteläseinän ääressä oli kaksi jätekuoppaa, joista toinen, itäisempi, oli vanhempi ja syvempi. Sen pohja oli 2.80 m mpy:lla ja purkujätteet alkoivat 5 m mpy:lla. Alimmaisat kerrostumat kuuluivat 1600-luvulle ja laasti- ja tiilimurskakerroksen yläpuoliset kerrokset 1700-luvulle. Alaosassa oli etupäässä punasavikeramikkaa, mutta myös muita normaaleja esineryhmiä. Ajoittava esine oli 1600-luvun loppupuolen piipunpesä. Kuopan yläosassa n. 4.50 m mpy:lla sijatsevan runsaan laasti- ja tiilimurskakerroksen (1750-l. ?) yläpuolella oli hiiltynyt puu- tai hiilikerros. Sen päältä löytyi punasavisia etupäässä lasittamattomia ihmis-, riikinkukko- ja kasviaihein koristeltuja uunikaakeleita (joissakin keltainen lasitus), punasavikeramikkaa, eri värein koristeltua fajanssia, ikkunalasias ym. löytöjä, jotka ajoittuvat lähinnä 1700/1800-lukujen taitteeseen (v. 1808 palo ?). Kuopasta tuli myös keltaisia tiiliä, joille oli vastineita Burgmannin länsisiivessä.

Läntisempi jätekuoppa oli koostumukseltaan ja muodoltaan erilainen. Siitä tuli vähemmän löytöjä, mutta ne olivat samoja esineitä. Erityinen oli keltaiseksi molemmilta puolilta lasitetun siivilän jalka- ja pohjapala. Useat liitupiiput ajoittivat kuopan 1700-luvun alkuun. Kerrostumat muodostuivat orgaanisesta jätteestä (latiini ?). Ylemmänä oli laasti- ja tiilimurskakerroksia. Molempien päällä oli perusrakennusvaiheen takia lohkottuja kiviä.

Kaivinkoneen sekoittamasta maasta, joka oli osittain peräisin jätekuopasta ja osin ulkopuolelta kerättiin runsaasti löytöjä. Huoneen kapeassa länsiosassa oli myös jätekuoppa, jota ei ehditty tutkimaan.

6.19 Aleksanterinkatu (Aleksi), huoneiden C ja E kohta

Ulkoseinien paalutusten varaan tehtävän perustuksen valamista varten tehdystä kaivannosta löytyi runsaasti Aleksanterinkadun jalkakäytävän alta Goviniuksen ja Burgmannin talojen säilyneitä kellareiden seiniä ja holvien alkuja.

Huoneiden C ja E (kartta s. 78 ja kuvat 92-101 s. 121-126) kohdalla oli Goviniuksen kellarin jäännöksiä. Huoneen C kohdalla oli länsipäässä 3 metriä pitkä seinä, jossa ylimmät tiilikerrat (tiilet 7x13x26) muodostivat jo holvia (n. 3.70 m mpy, leveys ylhäällä 35 cm). Holvit kaartuivat pohjoiseen ja etelään ja niiden välissä oli vähän kivimuurausta. Niiden päällä oli kaapelit. Kadun pinta on noin 4.85 m mpy:lla. Idempänä oli sen jatkeena 4.50 metrin pituinen vastaava rakenne (n. 3.59 m mpy). Väliin jäi 1.50 metriä, jossa ei ollut muuria. Kaivannot olivat auki eri aikoina, jolloin mahdollisesti on jäänyt katvealue murtuvien hiekkaseinien takia. Todennäköisempää on että kohdalla

on sijainnut oviaukko.

Huoneen E kohdalla tiiliseinä kääntyy pohjoiseen ja jatkuu huoneeseen E. Jatkuiko tämä kellarin itäseinä etelään ei päästy toteamaan. Seinän itäpuolella kaivannon eteläprofiilissa oli pienen matkan päässä kivilaastimuuri (75x75 cm). Niiden välissä oli pohjois-eteläsuuntainen uudempi putki-kaivanto (n. 60 cm leveä) sotkemassa rakenteita. Sen tumma täytemaa käsitti koko väliin jäävän tilan.

Kivilaastimuurin itäpuolella alkoi Koulukujan (lev. 7 m) rakentamaton alue. Palokerros sijaitsi 3.75 m mpy:lla. Sen alla oli puhdas hiekka ja päällä n. 50 cm paksu hiekkakerros, jossa oli tummia juovia. Täytemaa alkoi 4.25 m mpy:lla.

Löytöjä oli vain muutama. Tämä johtui siitä, että ne on kaivettu useasti auki eri rakennustöissä ja maamassat ovat täytemaata. Sama koskee kaikkia Aleksanterinkadun kaivantoja.

6.20 Aleks, huoneiden G ja I kohta

Huoneiden G ja I (kartat s. 78 ja kuvat 102-106 s. 126-128) kohdalla oli Burgmannin talon länsipääty. Se muodostui 2 metriä leveästä luonnonkivisestä kylmämuurauksesta, jossa oli kuitenkin paikoitellen harmaata, valkokiteistä ja epäpuhdasta laastia kuten muuallakin (n. 3.60-80 m mpy:lla). Se oli osittain sekoittunut muuhun maahan, jolloin niitä oli vaikea eroittaa toisistaan. Joukossa oli kolme ylösalasin olevaa vesikourua.

Rakenne oli kaivettu alimman palokerroksen läpi. Seinä kuului Burgmannin kellarihuoneen 2 länsiseinään. Ulkoseinällä oli tiiliverhoilun rippeitä. Sen jatkeena itään oli 3.5 metriä pitkä ja yhden poikittain olevan tiilikerroksen (tiilien koko 5.5-6x12-12.5x22x23 cm) levyistä tiiliseinää, ilmeisesti holvia, jonka laastilla peitetty eteläseinä oli huoneen 2 pohjoisseinä. Sen yläpinta sijaitsi n. 3.50 m mpy:lla. Länsipäässä oli jäljellä enemmän tiiliholvia. Itäpää oli murtunut. Rakenteen alareunaa ei pystytty todentamaan.

Täältä tuli eniten löytöjä linnan ulkopuolisista kohteista. Esineistö on samaa kuin muualla.

6.21 Aleks, huoneen K kohta

Huoneen K (kartta s. 79 ja kuva 107 s. 129) kohdalla oli esiinkaivettuna yhden poikkittain olevan tiilikerroksen muodostuva L-muotoinen rakenne, ilmeisesti uudempi sadevesikaivo, johon osuu kyllä myös huoneen 4 sisällä olleen rakenteen luoteisnurkka. "Kaivon" sisällä oli uudempaa materiaalia sisältävää hiekkaa ja kaivon tiilet olivat isompia.

6.22 Aleksi, huoneiden M ja N kohta

Huoneiden M ja N (kartta s. 79 ja kuvat 108-110 s. 129-130) kohdalla oli Burgmannin talon huoneen 5 tiilistä etelä- ja itäseinää 7 metrin matkalla. Tiiliä oli säilynyt 3-5 tiilikertaa ennen kaapelialueen ja sen kaivantoa. Yläpinta oli n. 3.80 m mpy:lla ja katu n. 4.50 m mpy:lla. Tiiliseinän alla muurattu 25 cm:n paksuinen kivijalka muodostuu n. kahdesta lohkotusta kivistä. Sen alla 30 cm erilaisia hiekkajamultakerroksia. Huoneen linja kääntyy pohjoiseen (n. 1 metri esillä) huoneen N kohdalla, jossa jäljellä olleet luonnonkivet ovat lähes suoraan puhtaalla hiekan alla. Muurin paksuutta ei pystytty todentamaan.

6.23 Aleksi, huoneen O kohta

Huoneen O (kartta s. 79 ja kuvat 111-115 s. 131-133) kohdalla oli Burgmannin talon huoneiden 8 ja 9 välistä seinää eli huoneen 8 etelä- ja länsiseinä 6 metrin pituudelta ja 40 cm leveydeltä. Seinän itäpäässä oli selvä kulma eli oviaukko huoneeseen 9. Muurin yläpinta sijaitsi 3.60-4.10 m mpy:lla. Paikalla on mahdollisesti tiilikaari (tiilet 7x13.5-14x23 mm), jonka sisusta muodostuu kivistä ja valkoisesta hyvin hiekkaisesta laastista. Alla oli koko pituudelta laastin takana kiviperusta (alareuna 2.70 m mpy). Kulttuurikerroksien pohjaa ei pystytty kaivamaan esiin tilanahtauden takia, mutta ilmeisesti se on aivan koekuopan pohjan tasolla n. 2.50 m mpy. 1700-luvun lopun lasilöytöjä tuli muurin alaosan vierestä harmaasta laastista.

Ritarikadulla linnan seinän vieressä olleessa kaivannossa havaittiin vain 3.69 m mpy:lla oleva alin palokerros ja sen päällä n. 10 cm paksu kulttuurikerros (kartta s. 67). Sähkökaapelit olivat tuhonneet muut kerrokset.

7. TUTKIMUSTEN TULOKSET

Tutkimusalueella on sijainnut ennen vuoden 1808 paloa kahden korttelin eteläosat, joita on eroittanut toisistaan pohjois-etelä-suuntainen Koulukuja. Etelässä tontit ovat rajautuneet Suurkatuun, joka on ollut kaivausten perusteella Aleksanterinkatua n. 5.5-7.5 metriä kapeampi. Aleksanterinkatu on nykyisin leveimmillään 17.25 metriä leveä, jolloin Suurkatu olisi ollut n. 10-12 metriä leveä. Aleksanterinkatua on levennetty pohjoiseen, sillä kadun eteläreuna on pysynyt käytännössä paikoillaan Suurkadun länsipäässä tulipalosta säilyneiden kivitalojen takia.

Koulukujan länsipuolella oli yksi kauppaneuvos Goviniuksen kahdesta tontista ennen päätoria. Valtioneuvoston linnan eteläseinän kohdalla ja Aleksanterinkadun pohjoislaidalla sijaitsi yhden hänen puurakennuksensa tiilikellarin osa, joka oli sisämitoiltaan 9.5x4 metriä ja ulkomitoiltaan n. 11x5 metriä. Se oli kaivettu kaikkien kulttuurikerroksien läpi. Tiilikellarin sisätiiliverhousta tukivat pohjoisessa, idässä ja lännessä suuret harmaakivi- ja laastimuurit. Holvien alkujen perusteella Aleksanterinkadun jalkakäytävän

ja kadun alla on kellarin toinen huone. Samankokoinen huone veisi kellarin eteläseinän n. 5.5-6 metrin päähän linnan eteläseinästä, jolloin se on ollut melkein samassa linjassa Burgmannin talon kanssa. Huoneiden välillä on ollut ilmeisesti ovi seinän keskiosassa, mutta ulosjohtavaa portaikkoa tai ovea ei osunut tutkimusalueelle. Seinien yläpinnat olivat n. 1.00-1.20 m kadunpinnan alla (katu n. 4.80 m mpy). Kellareiden holvit oli rikottu ja huoneet oli täytetty likaisella hiekalla, joka sisälsi vain vähän tiiliä. Nämä rakenteet kuten muutkin Aleksanterinkadun puoleiset rakenteet oli kaivettu useasti esille yläpintaansa saakka eri johtotöiden ja linnan perustustöiden aikana. Tämän takia ne olivat melko vähälöytöisiä.

Goviniuksen kellarin länsiosa ei tullut täysin selväksi vaan se saattoi jatkua vielä länteenpäin. Jokin seinä, todennäköisesti länsiseinä, on kuitenkin sijainnut huoneen A eli ajoportin kohdalla. Kellarin ja mahdollisesti talon koko olisi näin n. 11x10 metriä. Goviniuksen tämän tontin länsiraja kulkee n. 8 metriä lännempänä. Rakennusta on voinut sijaita vielä tässä suuunnassa. Koulukujan varrella ollut merkkejä rakennuksen jatkumisesta sinne. Tiilien koon perusteella rakennus on melko myöhäinen.

Koulukuja sijaitsi tämän tontin itäpuolella joko 6.50 tai 7.50 metriä leveänä. Goviniuksen kellarin itäisestä tiilimuurista, joka sijaitsee samalla linjalla Helenankadun nykyisen länsireunan kanssa, laskien Koulukujan leveys on 7.50 eli melkein sama kuin Helenankatu nykyisin (8.00 m). Goviniuksen tiilimuurin itäpuolella sijainneesta hiukan epämääräisestä kivilaastimuurista (siirtynyt putkitöissä ?) laskien kadun leveys on n. 6.5 metriä. Katu leveni karttojen perusteella hiukan pohjoista kohti. Sen kohdalla oli alimpana säilynyt v. 1654 tulipalokerros, jonka päälle oli tuotu nopeasti paksu yhtenäinen hiekkakerros. Kadun ylemmät pinnat oli kadun itäpuoliskolla hyvin kivetty. Kiveys alkoi käytännössä kadun keskikohdalta ja se laski itään n. 10 cm. Täällä tien itälaidalla oli kaksi eri korkeudella olevaa katu- ja vesikourutasoa (n. 3.80 ja 4.25 m mpy), joille ei löytynyt vastinetta muualta. Alempi taso on luultavasti vuoden 1713 palon ja 1720-luvun raivaustöiden jälkeen tehty ja ylempi eli viimeinen katutaso oli Burgmannin talon laajennuksen (laastikerrokset) ajoilta 1750-luvulta. Jos katukiveystä on ollut muualla, on se tuhoutunut, sillä muissa huoneissa oli kaivettu katutasoa syvemmälle.

Kadun itäpuolella oli Burgmannin/lääninhallitustalon/yli-päällikön virka-asunnon rakennusjäännökset, jotka oli kaivettu aiempien kulttuurikerrosten ja mm. v. 1654 palokerroksen läpi koskemattomaan maahan saakka. Rakennuksesta oli säilynyt katkelmia ainoastaan linnan perustusmuurien seinien juurella. Rakennus sijaitsi hiukan vinossa nykyiseen Aleksanterinkatuun nähden. Suurkatu ei ole ollut tasaleveä tontin kohdalla vaan katu oli länsipäässä hiukan leveämpi ja se kapeni vähitellen itään. Se näkyy parhaiten sivujen 35 ja 58 kartoissa. Burgmannin talon runkorakenteen pohjoisessa sijaitsi juuri linnan eteläseinän pohjoispuolella. Rakennuksen siivet sijaitsivat linnan alla, mutta linnan pihanpuoleisiin huoneisiin osui vain siipien pohjoispää. Aleksanterinkadun ja Ritarikadun puoleisissa huoneissa oli enemmän jäljellä talon rakenteita sekä eri korkeuksilla olevia pihatasoja. Kulttuurikerroksia ei ollut säilynyt kovinkaan runsaasti vaan ne oli tuhottu linnan eri

rakennusvaiheissa. Ainoastaan länsisiiven itä- ja länsiseinien ääressä oli paksut kulttuurikerrokset, jotka muodostuivat useista kerroksista.

Alkuperäinen Burgmannin talon oletetaan muodostaneen ylipäällikön talon keskikohdan. Kaivauksissa tästä rakennuksesta olisi tällöin säilynyt vain huoneen M ja Aleks, huoneiden G ja I kohdalla olleet rakenteet. Mahdollisesti osa länsisiivestä kuuluu alkuperäiseen rakennukseen, johon viittaa seinien juurella olleet kerrostumat.

Aleksanterinkadulla oli useita kellaritilojen seiniä, jotka pystytettiin identifioimaan ylipäällikön asuinrakennuksen kellarikerroksen pohjakaavasta. Seinät olivat tuhoutuneet kadulla kuitenkin erittäin syvälle kuten myös linnan sisällä. Linnan sisällä niitä oli käytetty hyväksi linnan perustustöissä. Ritarikadun puoleisissa huoneissa jäännökset olivat huomattavasti kookkaampia. Burgmannin talon kellarin alapinta n. 3.00 m mpy:lla oli huomattavasti ylempänä kuin Goviniuksen kellarin alapinta 2.00 m mpy:lla. Burgmannin rakenteet olivat linnan sisällä n. 4.20 m mpy:lla niin rakennuksen itä- kuin länsisiivessä. Ne sijaitsivat 40-70 cm korkeammalla kuin kadulla olevat. Pihanpuoleisissa huoneissa siipien yläpinnat olivat kuitenkin jopa 80 cm korkeammalla kuin Aleksanterinkadun puoleisissa huoneissa. Goviniuksen rakenteiden yläpinnat olivat n. 4.00 m mpy:lla linnan sisällä.

Kaikki rakennukset oli rakennettu läpi vanhimman tulipalokerroksen, josta oli säilynyt katkelmia eri huoneissa. Aleksanterinkadulla ja useimmissa Aleksanterinkadun puoleisissa huoneissa se oli n. 3.75 m mpy:lla kohoten hiukan kohti pihanpuoleisia huoneita D (4.10 m) ja Q (4.30 m).

V. 1808 tulipalo- ja purkutaso oli katupintataso tai raunioiden yläpintataso 4.25 m mpy:lla tai itäsiivessä kellarihuoneiden sisäosat 3.25 m mpy:lla. V. 1713 palon merkkejä olivat luultavasti vuoden 1654 palokerrosta noin 25 cm ylempänä eri huoneissa esiintyvät palokerrokset, vaikka tuli ei tuhonnut tällöin Burgmannin taloa.

Burgmannin kivetyt pihatason sijaitsivat 4.50 ja 5.00 m mpy:lla eli ne olivat huomattavasti katutasoja korkeammalla. Alemman pihatason löydöt viittaavat 1600/1700-lukujen vaihteeseen eli pihataso olisi tehty talon rakentamisen aikoihin tai todennäköisemmin vuoden 1713 palon ja 1720-luvun raivausten jälkeen ja ylempi taso suurten laajennustöiden ajalta 1750-luvulta (laastikerrokset alla). Länsi- tai itäsiiven kohdalla mahdollisesti sijainneista pihatasoista, lähinnä alemmasta tasosta, ei ole mitään merkkejä, koska näissä kohdissa on tuhottu kaikki vuoden 1654 palotasoon saakka.

Näiden pohjoispuolella oli vain tallirakennuksen jäännökset 1770-luvulta (kaivettu läpi palokerrosten) Ritarikadun puolella n. 1.20 metriä nykyistä katutasoa alempana, sekä jätetuoppia tai -kerroksia tonttin sisäosissa tai ennen tonttien yhdistämistä niiden rajoilla. Samoja kuoppia on käytetty 1600-luvulta 1800-luvun alkuun.

Vuoden 1654 palokerroksen alla oli kaikkialla puhdas hiekka. Sitä edeltäviä, v. 1640-54, rakenteita ei tavattu kaivauksissa.

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ KARTOISTA

Ote peruskartasta	1:20 000	A4	s. 55
Ote virastokartasta	1:10 000	A4	s. 56
Yleiskartta	1:100 (65x45 cm)	A2	s. 57
Ylipäällikön asuin- rakennuksen kellarin pohjakaava asetettuna yleiskartalle	1:100	A3	s. 58
Ylipäällikön asuin- rakennuksen kellarin pohjakaava	1:100	A2	s. 59
Huone A	1:25 (profiilit), 1:50 (tasot)	A2	s. 60
Huone B	1:25, 1:50	A3	s. 61
Huone C	1:25, 1:50	A2	s. 62
Huone D	1:25, 1:50	A2	s. 63
Huone E	1:25, 1:50	A2	s. 64
Huone F	1:25, 1:50	A2	s. 65
Huone G	1:10, 1:25, 1:50	A2	s. 66
Huone H	1:25, 1:50	A2	s. 67
Huone I	1:25, 1:50	A2	s. 68
Huone K	1:25, 1:50	A2	s. 69
Huone L	1:25, 1:50	A2	s. 70
Huone M	1:25, 1:50	A3	s. 71
Huone N ja portaikko	1:25	A2	s. 72
Huone O	1:25, 1:50	A2	s. 73
Huone P	1:25, 1:50	A2	s. 74
Huone Q	1:25	A2	s. 75
Huone R	1:25, 1:50	A2	s. 76
Linnan Aleksanterinkadun puoleisen muurin alainen profiili	1:25	A2	s. 77
Aleksanterinkatu-länsiosa	1:25, 1:50	A1	s. 78
Aleksanterinkatu-itäosa	1:25, 1:50	A2	s. 79

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ NEGATIIVEISTA JA KUVISTA
Kuvat Markku Heikkinen

- 270 783 Kuva 19. Huone E. Kadun alle kaivetaan profiilia. Kuva etelästä.
- 270 784 Kuva 21. Huone E. Kadunpinnan alapuolinen profiili. Alin palokerros 40 cm:ssä. Kuva lännestä.
- 270 785 Kuva 20. Huone E. Huoneen itäseinän profiili. Kuvassa erottuu seinän alaosan kylmämuuraus. Kuva lännestä.
- 270 786 Kuva 18. Huone E. Huoneen itäseinän alla olevaa Koulukujan ylempää katukiveystä. Kuva etelästä.
- 270 787-788 Kuvat 24-25. Huone G. Vasemmalla näkyy Koulukujan alempaa katukiveystä. Mittalaitan takana on valtioneuvoston linnan uuninperustaa. Latan oikealla puolella sijaitsevat Koulukujan ylempi katukiveys, hakattu hiekkakivinen sadevesikouru ja Burgmannin talon länsisiiven länsiseinää. Oikealla on siipirakennuksen sisällä olleita irrallisia kiviä erittäin irtonaisessa hiekassa. Kuva etelästä.
- 270 789 Kuva 27. Huone G. Kuvassa ylimpänä valtioneuvoston linnan uuninperustaa, joka on rakennettu suoraan Koulukujan katukiveyksen päälle. Kiveyksen alla eri hiekka- ja laastikerroksia. Kuopan pohja on koskemattomassa maassa. Kuva etelästä.
- 270 790 Kuva 28. Huone G. Kts. ed. kuvateksti. Katukivien vieressä sadevesikouru ja sen oikealla puolella pienistä kivistä tehty kivistä ennen Burgmannin talon seinää. Sadevesikourun alla eri hiekka- ja laastikerroksia, joiden alta näkyy luonnonkivistä tehty vesikouru. Kuva lounaasta.
- 270 791 Kuva 26. Huone G. Irtokivien takana Burgmannin talon länsiseinän itäsivua, jossa osittain tiilimuurausta. Taaempana sadevesikouru ja Koulukujan kiveystä. Kuva kaakosta.
- 270 792 Kuva 35. Huone I. Kuopan pohjalla on alin palokerros ja latan pää sijaitsee jo koskemattomassa maassa. 70 cm:n korkeudessa pihakiveystä, jonka päällä eri hiekka- ja laastikerroksia ennen pienistä kivistä muodostettua pihakiveystä. Sen päälle on rakennettu suoraan valtioneuvoston linnan uuninperusta. Kuva etelästä.
- 270 793 Kuva 34. Huone I. Edellisessä kuvassa ollut seinä huoneessa I. Sen oikealla puolella on säilynyt valtioneuvoston lin-

- nan perustusten vieressä entisen pihan kulttuurikerroksia. Kts. seuraava kuva. Seinän vasemmalla puolella on palokerros. Muurin lounaispuolella on sijainnut aiemmin Burgmannin kellariin vievät portaat. Kuva etelästä.
- 270 794 Kuva 38. Huone K. Huoneen luoteisnurkassa säilyneitä kulttuurikerroksia. 20 cm:ssä alin palokerros, 90 cm:n korkeudessa alempi pihataso ja 130 cm:n korkeudessa pienistä kivistä tehty ylempi pihakiveys. Vrt. kuva 35. Kuva kaakosta.
- 270 795 Kuva 39. Huone K. Lähikuva. Kuva kaakosta.
- 270 796 Kuva 12. Huone D. Huoneen lounaisnurkassa ollut rakenne. Päällä laastikerros, jonka alla kuvan 13 rakenne. Sen alla eri kulttuurikerroksia ja alimmaisena palokerros 40 cm:n korkeudessa. Kuva pohjoisesta.
- 270 797 Kuva 13. Huone D. Laastikerroksen alla ollut rakenne. Kuva idästä.
- 270 798 Kuva 36. Huone I. Huoneen koillisnurkan ylempi pihakiveys tasokaivauksen aikana. Kuva etelästä.
- 270 799 Kuva 37. Huone I. Huoneen koillisnurkka (kuvan 37 oikea reuna) esiinkaivettuna. Kuvassa on alempi pihakiveys tasossa, jonka päällä laasti- ja hiekkakerroksia ennen pienistä luononkivistä tehtyä ylemmää pihakiveystä (kuva 36). Ylimmäisenä on valtioneuvoston linnan uunin tiiliperustusta. Kuva päältä etelästä.
- 270 800 Kuva 52. Huone M. Burgmannin talon pohjoisseinän perustusta ja pihakiveystä. Kuva lännestä.
- 270 801 Kuva 29. Huone G. Kts. ed. kuvatekstit. Alempaa vesikourua kaivettu enemmän auki. Kuva etelästä.
- 270 802 Kuva 30. Huone G. Alempi vesikouru esiinkaivettuna. Kuva etelästä.
- 270 803 Kuva 31. Huone G. Ylempi ja alempi vesikouru. Kuva etelästä.
- 270 804 Kuva 2. Huone A. Edellinen kohta. Kuva lounaasta.
- 270 805 Kuva 1. Huone A. Ajokäytävän itäseinän alla sijainnutta Goviniuksen kellarin pohjoisseinän tiiliseinää ja etelään kaartuvan tiiliholvin alku. Pohjoispuolella on kivilaastimuuria. Kuva lännestä.
- 270 806 Kuva 92. Aleksi, huoneen C kohta. Goviniuksen kellarin keskiseinä ja holvien

alut. Kuva lännestä.

- 270 807 Kuva 93. Aleksi, huoneen C kohta. Kts. ed. Kuva lännestä.
- 270 808 Kuva 112. Aleksi, huoneen O kohta. Burgmannin talon kellarin muuria (huoneen 8 länsi- ja eteläseinää). Kuva lännestä.
- 270 809 Kuva 113. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta. Tiiliseinän alla muurattua kiviperustaa. Kuva luoteesta.
- 270 810 Kuva 114. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta hiukan laajemmalti kaivettuna ja puhdistettuna. Kuva luoteesta.
- 270 811 Kuva 115. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta. Edessä rakennuksen sisäseinän oviaukon kulma (huoneiden 8 ja 9 oviaukko). Latan kohdalla seinä (huoneen 8) kääntyy pohjoiseen. Kuva koillisesta.
- 270 812 Kuva 111. Aleksi, huoneen O kohta. Kuva lounaasta.
- 270 813 Kuva 32. Huoneet G ja I. Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla, edellämaittujen huoneiden välisen seinän kohdalla, ja käytävän lattian alla olevaa Burgmannin muuria (huoneen 1 itäseinää). Kuva luoteesta.
- 270 814 Kuva 11. Huone C. Kuvan 9 kuoppa. Kellarin pohjoiseinä ja holvin alku. Seinä oli perustettu kiviperustalle. Kellari oli täytetty hiekalla, jossa oli runsaasti laastipaloja ja tiiliä. Kuva kaakosta.
- 270 815 Kuva 14. Huone E. Goviniuksen kellarin itäseinä ja pohjoiseinän holvin alku käytävän kohdalla huoneen lounaisnurkassa. Takana näkyy seinään kuuluvia isoja kiviä. Kts. kuva 9. Kuva lännestä.
- 270 816 Kuva 15. Huone E. Edellinen kohta. Kuva lännestä.
- 270 817 Kuva 10. Huone C. Huoneen länsiseinää Goviniuksen tiiliseinän kohdalla (latan kohdalla). Seinän pohjoispuolella kivi-laastimuuria. Kuva idästä.
- 270 818 Kuva 16. Huone E. Edellinen kohta. Kuvassa näkyy seinillä oleva laastikerros. Kuva lounaasta.
- 270 819 Kuva 9. Huone C. Käytävän kohta. Edessä kellarin itäseinä ja oikealla kellarin pohjoiseinä. Kuvan keskellä kellarin seinäkorkeuden toteamiseksi tehty kuoppa. Kuva idästä.

- 270 820 Kuva 8. Huone C. Kellareissa Aleksanterinkadun puoleisen seinän puolella kulkenut käytävä sijaitsi mittalatan kohdalla. Latan edessä Goviniuksen kellarin pohjoisinta itä-länsisuuntaista tiiliseinää. Ylempänä näkyy valtioneuvoston linnan 1. krs:n lattiavasojen paikat. Kuva pohjoisesta.
- 270 821 Kuva 33. Huone H. Burgmannin talon länsisiiven koillisnurkka huoneen eteläseinän vieressä. Kiveyksen alta alkaa puhdas hiekka. Kuva pohjoisesta.
- 270 822 Kuva 22. Huone F. Eteläseinän alla ollut Burgmannin talon länsisiiven luoteisnurkka. Edessä näkyy palokerroksen alla jo koskematon hiekka ja puupaalun jäännökset. Kuva pohjoisesta.
- 270 823 Kuva 23. Huone F. Lähikuva edellisessä kuvassa näkyvästä paalusta. Kuva pohjoisesta.
- 270 824 Kuva 105. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Edellinen kohta. Kuva idästä.
- 270 825 Kuva 103. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Burgmannin talon tiiliseinää ja -holvia (huoneen 2 pohjoisseinä) sekä kivilaastiseinää, joka on talon länsiseinää (huoneen 2 itäseinä). Koulukuja alkaa kuvan alareunassa seinän jälkeen. Kuva luoteesta.
- 270 826 Kuva 104. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Lähikuva. Kts. ed. Kuva luoteesta.
- 270 827 Kuva 106. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Kellarin sisäseinän muurilaastia. Kuva kaakosta.
- 270 828 Kuva 102. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Kaivanto lapioiden takana. Kuva idästä.
- 270 829 Kuva 96. Aleksi, huoneen E kohta. Goviniuksen kellarin itäseinä ja letkun oikealla puolella kivilaastiperustusta. Valtioneuvoston linnan muurin alla 1950-luvun perustustöitä. Kuva kaakosta.
- 270 830 Kuva 97. Aleksi, huoneen E kohta. Lähikuva edellisestä tiilimuurista. Kuva kaakosta.
- 270 831 Kuva 99. Aleksi, huoneiden E, G, I, K, M, N, ja O kohta. Kuva lännestä.
- 270 832 Kuva 107. Aleksi, huoneen K kohta. Uudemman sadevesikaivon jäännökset. Kuva lännestä.
- 270 833 Kuva 98. Aleksi, huoneen E kohta. Tiili-

- kellarin itä- ja eteläseinää. Kuva etelästä.
- 270 834 Kuva 95. Aleksi, huoneiden C ja E kohta. Kts. ed. Kuva lännestä.
- 270 835 Kuva 94. Aleksi, huoneiden C ja E kohta. Goviniuksen kellarin keskiseinä ja holvien alut. Kuva lännestä.
- 270 836 Kuva 101. Aleksi, huoneen E kohta. Edellisen itäpuolella Koulukujan kohdalla olevaa profiilia. Musta kerros 50 cm:ssä varhaisin palokerros. Sen alla on puhdas hiekka. Kuva pohjoisesta.
- 270 837 Kuva 100. Aleksi, huoneen E kohta. Kuvan 96 kivilaastimuuria kaivannon eteläprofiilissa. Kuva pohjoisesta.
- 270 838 Kuva 53. Huone N. Huoneen keskellä sijaitseva profiili. 30 cm:ssä alin palokerros ja 70 cm:ssä Burgmannin pihakiveystä. Kuva etelästä.
- 270 839 Kuva 57. Huone O. Tiilirakenne päältä. Kuva pohjoisesta.
- 270 840 Kuva 60. Huone P. Edellinen kohta. Kuva päältä koillisesta.
- 270 841 Kuva 56. Huone O. Tiilimuurauksen alla ollut kivi, jonka alla puumurskaa ja kulttuurikerros. Kuva idästä.
- 270 842 Kuva 108. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Burgmannin talon kellarin sisäseinän tiiliseinää (huoneen 5 etelä- ja itäseinä). Kuva luoteesta.
- 270 843 Kuva 109. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Lähikuva edellisestä. Tiiliseinän alla kivistä muurattua perustaa. Perustuksen alla on kulttuurikerroksia. Kuva luoteesta.
- 270 844 Kuva 110. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Edellisen muurin kulmapaikka kohti pohjoista (huoneen 5 itäseinä). Kivet lähes suoraan puhtaan hiekan päällä. Kuva lännestä.
- 270 845 Kuva 67. Huone R. Edellisen eteläprofiili. Alimmaisena puhdas hiekka 40 cm:een saakka. Kuva etelästä.
- 270 846 Kuva 65. Huone R. Tallirakennuksen perusta. Peräseinä on peruskorjauksen raja. Kuva etelästä.
- 270 847 Kuva 66. Huone R. Rakenteen yläpintaa. Kuvan keskellä menee tiilisauma. Pinta on kokonaan tiili- ja uudemmassa injektoin-

timassassa. Kuva ylhäältä idästä.

- 270 848 Kuva 69. Huone R. Huoneen eteläseinällä oleva itäisempi jätetuoppa. Kivet nykyisen peruskorjauksen purkumassaa. Alimmaisena puhdas hiekka 40 cm:een saakka. Kuva idästä.
- 270 849 Kuva 54. Huone O. Burgmannin talon itäsiiven länsiseinän tiilirakenteita (huoneen 7 oviaukon eteläpuolista seinää). Oikealla uusien paalujen välissä 1950-luvun perustusten korjauksia. Niiden takana Burgmannin rakenteita huoneessa P (huone 7). Kuva kaakosta.
- 270 850 Kuva 55. Huone O. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.
- 270 851 Kuva 58. Huone P. Burgmannin itäsiiven länsiseinän sisäpuolista tiilimuuria (huoneen 7 oviaukon pohjoispuoli). Siiven pohjoisseinä suunnilleen paalujen kohdalla. Kuva idästä.
- 270 852 Kuva 59. Huone P. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.
- 270 853 Kuva 61. Huone P. Lähikuva muurin alaosasta. Kuvan vasemmassa reunassa keskikohdalla rautainen saranatappi. Kuva idästä.
- 270 854 Kuva 63. Huone Q. Yleiskuva huoneen keskiosan profiilista. 70 cm:ssä alin palokerros ja 130 cm:ssä alkaa uudemmat rakennusjätteet. Huone Q sijaitsee Burgmannin talon ulkopuolella. Kuva idästä.
- 270 855 Kuva 64. Huone Q. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.
- 270 856 Kuva 87. Huoneet C, E, G, I, K, M, N ja O. Aleksanterinkadun puoleinen käytävä kaivettuna valutasolle. Kuva lännestä.
- 270 857 Kuva 86. Huoneet O, P, Q ja R. Käytävän lattia on kaivettu valutasolle. Kuva etelästä.
- 270 858 Kuva 3. Huone A. Edellinen kohta kuvattuna kellarista käsin muurin poiston jälkeen. Ajokäytävä sijaitsee putkien kohdalla. Goviniuksen kellarin itä-länsisuuntainen seinä on sijainnut suunnilleen käytävän puolellavälin. Putkien takana valtioneuvoston linnan perustusta. Kuva idästä.
- 270 859 Kuva 7. Huone B. Pihanpuoleisen seinän alla koillisnurkassa ollut jätetuoppa. Edessä uudet paalut ja niiden päälle valuttu perustus, jotka oli yhdistetty tan-

- goin seinän toisella puolella olevaan vastaavaan rakenteeseen. Kuva lounaasta.
- 270 860 Kuva 4. Huone A. Edellinen kohta. Goviniuksen kellarin länsiseinän tiiliseinää Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla. Kuva koillisesta.
- 270 861 Kuva 85. Huoneet D ja F. Lähikuva edellisestä. Kuva etelästä.
- 270 862 Kuva 84. Huoneet D ja F. Pihanpuoleisen muurin alla oleva jätekuoppa. Kuva lounaasta.
- 270 863 Kuva 90. Huoneet F, H, J. Lattiaa ei ole vielä kaivettu valutasolle. Kuva lännestä.
- 270 864 Kuva 68. Huone R. Tilanne rakenteen poiston jälkeen. Kuva etelästä.
- 270 865 Kuva 62. Huone P. Lähikuva muurin alle syntyneestä aukosta, jossa oli puumurskaa. Sen alla oli puhdas hiekka. Kuva idästä.
- 270 866-867 Kuvat 5-6. Huone A. Edellinen kohta lattiavalun tasolle kaivettuna. Vasemmalla kellarin kiville perustettua tiiliseinää. Rautalevyjen oikealla puolella ajokäytävän pohjoisseinän perustuksen maamassoja. Vaalea ylöskaartuva kerros on laastia. Kuva idästä.
- 270 868 Kuva 17. Huone E. Edellinen kohta Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla paa-lutuksen ja perustuksen valamisen sekä maanpoiston jälkeen. Maanpinta on kellarin lattiavalamisen korkeudella. Kuva pohjoisesta.
- 270 869-871 Kuvat 70-72. Huoneet E ja G. Aleksanterinkadun puolen uuden perustuksen alla olevia rakenteita. Vasemmalla Burgmannin talon jäännöksiä, keskellä oleva puhdas hiekkavyöhyke on Koulukuja ja oikealla Goviniuksen kellarin tiilimuuria. Kuva pohjoisesta.
- 270 872-875 Kuvat 73-76. Huoneet E, G, I ja K. Kts. ed. Kuvassa valtioneuvoston linnan perustusten ja Burgmannin talon jäännöksiä. Burgmannin talon sisäpihan seinä on kulkenut uuden perustuksen kohdalla. Kuva pohjoisesta.
- 270 876-879 Kuvat 77-80. Huoneet M, N ja O. Kts. ed. Kuva pohjoisesta.
- 270 880 Kuva 83. Huone M. Lähikuva edellisestä. Kerrokset ovat alimpia kulttuurikerroksia. Kuva etelästä.

- 270 881 Kuva 82. Huone M. Pohjoisseinä. Vanhojen valujen alla olevia kerroksia. Kuva lounaasta.
- 270 882 Kuva 81. Huone O. Burgmannin talon seinää (huoneiden 7 ja 8 välissä) edessä ja takana valtioneuvoston linnan perustuksia. Rakenteen alla puhdas hiekka. Kuva pohjoisesta.
- 270 883 Kuva 40. Huone L. Tilanne ennen koekuoppia. Huone on paalutettu ja perustukset valettu. Kuva lounaasta.
- 270 884 Kuva 41. Huone L. Kts. ed. Kuva koillisesta.
- 270 885 Kuva 88. Huoneet K ja I. Lattia on valettu. Kuva ylhäältä idästä.
- 270 886 Kuva 91. Huoneet H, F, D ja B. Sisäpihan puolen 1. krs. Kellarin lattia on valettu. Kuva idästä.
- 270 887 Kuva 89. Huoneet M, K, I, G, E, C ja A. Lattia on valettu. Kuva idästä.
- 270 888 Kuva 48. Huone L. Lähikuva edellisestä kohtaa. Kuva luoteesta.
- 270 889 Kuva 47. Huone L. Itäseinän kuoppa tasokaivausten aikana. Kuva luoteesta.
- 270 890 Kuva 43. Huone L. Länsiseinän kuoppa alemman tummankerroksen pinnassa tasokaivauksen aikana. Kuva idästä.
- 270 891 Kuva 42. Huone L. Koekuoppien kuvaamista ja piirtämistä valmistellaan. Kuva etelästä.
- 270 892 Kuva 51. Huone L. Edellisen kuopan eteläseinä. Kuva pohjoisesta.
- 270 893 Kuva 49. Huone L. Edellisen kuopan profiiliseinä suoristettuna. Kuva lännestä.
- 270 894 Kuva 50. Huone L. Lähikuva edellisen profiilin ylemmän tumman tason oikeasta reunasta. Tumman kerroksen päällä valtioneuvoston linnan rakennusjätteitä. Kuva lännestä.
- 270 895 Kuva 44. Huone L. Edellisen kuopan profiiliseinä suoristetaan. Kuva idästä.
- 270 896 Kuva 45. Huone L. Edellinen profiili puhdistettuna ja kuoppa pohjaankaivettuna. Kuva idästä.
- 270 897 Kuva 46. Huone L. Lähikuva profiilin keskikohdasta. Kuva koillisesta.

LUETTELO KERTOMUKSEEN LIITTYVISTÄ DIAPOSITIIVEISTA
Diat Markku Heikkinen ja Georg Haggrén.

1. Huone A. Ajokäytävän itäseinän alla sijainnutta Goviniuksen kellarin pohjoisseinän tiiliseinää ja etelään kaartuvan tiiliholvin alku. Pohjoispuolella on kivilaastimuuria. Kuva lännestä.
2. Huone A. Edellinen kohta. Kuva lounaasta.
3. Huone A. Edellinen kohta kuvattuna kellarista käsin Goviniuksen kellarimuurin poiston jälkeen. Ajokäytävä sijaitsee putkien kohdalla. Goviniuksen kellarin itä-länsisuuntainen seinä on sijainnut suunnilleen käytävän puolellavälin. Putkien takana valtioneuvoston linnan perustusta. Kuva idästä.
4. Huone A. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.
5. Huone A. Edellinen kohta. Goviniuksen kellarin länsiseinän tiiliseinää valtioneuvoston linnan Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla. Kuva koillisesta.
6. Huone A. Edellinen kohta lattiavalun tasolle kaivettuna. Vasemmalla kellarin kiville perustettua tiiliseinää. Rautalevyjen oikealla puolella ajokäytävän pohjoisseinän perustuksen maamassoja. Vaalea ylöskaartuva kerros on laastia. Kuva koillisesta.
7. Huone A. Huoneen länsiseinä, kun pohja on kaivettu lattiavalun tasoon. Kuva idästä.
8. Huone B. Pihanpuoleisen seinän alla koillisnurkassa ollut jätekuoppa. Edessä uudet paalut ja niiden päälle valettu perustus, jotka oli yhdistetty tangoihin seinän toisella puolella olevaan vastaavaan rakenteeseen. Kuva lounaasta.
9. Huone C. Kellareissa Aleksanterinkadun puoleisen seinän vieressä kulkenut käytävä sijaitsi mittalatan kohdalla. Latan edessä Goviniuksen kellarin pohjoisinta itä-länsisuuntaista tiiliseinää. Ylempanä näkyy valtioneuvoston linnan 1. krs:n lattiavasojen paikat. Kuva pohjoisesta.
10. Huone C. Käytävän kohta. Edessä kellarin itäseinä ja oikealla kellarin pohjoiseinä. Kuvan keskellä kellarin seinäkorkeuden toteamiseksi tehty kuoppa. Kuva idästä.
11. Huone C. Dian 10 kuoppa. Kellarin pohjoiseinä ja holvin alku. Seinä oli perustettu kiviperustalle. Kellari oli täytetty hiekalla, jossa oli runsaasti laastipaloja ja tiiliä. Kuva kaakosta.
12. Huone C. Dian 10 kuoppa. Kuoppa kaivettuna pohjaan. Kuva ylhäältä etelästä.
13. Huone C. Huoneen länsiseinää Goviniuksen tiiliseinän kohdalla (latan kohdalla). Seinän pohjoispuo-

lella kivilaastimuuria. Kuva idästä.

14. Huone D. Huoneen lounaisnurkassa ollut rakenne. Päällä laastikerros (n. 1820-luvulta), jonka alla dian 15 rakenne. Sen alla eri kulttuurikerroksia ja alimmaisena palokerros 40 cm:n korkeudessa. Kuva pohjoisesta.
15. Huone D. Laastikerroksen alla ollut rakenne (vesikouru?). Kuva idästä.
16. Huone D. Rakenteen pohjoispuolella sijainnut koe-kuoppa alimmaiselle palokerrostasolle kaivettuna. Kuva päältä etelästä.
17. Huone D. Edellinen pohjaankaivettuna. Kuva ylhäältä pohjoisesta.
18. Huone E. Goviniuksen kellarin itäseinä ja pohjoiseinän holvin alku käytävän kohdalla huoneen lounaisnurkassa. Takana näkyy seinään kuuluvia isoja kiviä. Kts. dia 10. Kuva lännestä.
19. Huone E. Edellinen kohta. Kuva lännestä.
20. Huone E. Edellinen kohta. Kuvassa näkyy holvin seinällä oleva laastikerros. Kuva lounaasta.
21. Huone E. Edellinen kohta valtioneuvoston linnan Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla paalutuksen ja perustuksen valamisen sekä maanpoiston jälkeen. Maanpinta on kellarin lattiavalamisen korkeudella. Kuva pohjoisesta.
22. Huone E. Länsiseinän profiili. Kuva idästä.
23. Huone E. Länsiseinän profiilin alaosa. Kuva idästä.
24. Huone E. Itäseinän profiili. Kuva lännestä.
25. Huone E. Itäseinän profiilin alaosa. Kuvassa erotuu seinän alaosan kylmämuuraus ja Koulukujan kiveys. Kuva lännestä.
26. Huone E. Huoneen itäseinän alla olevaa Koulukujan ylempää katukiveystä. Kuva etelästä.
27. Huone E. Kadunpinnan alapuolinen profiili. Alin palokerros 40 cm:ssä. Kuva lännestä.
28. Huone E. Lähikuva edellisestä. Kuva lännestä.
29. Huone F. Eteläseinän alla ollut Burgmannin talon länsisiiven luoteisnurkka. Edessä näkyy palokerroksen alla jo koskematon hiekka ja puupaalun jäännökset. Kuva pohjoisesta.
30. Huone F. Lähikuva edellisestä rakenteesta. Kuva pohjoisesta.
31. Huone G. Huonetta dokumentoidaan ja käytävän lattiaa rikotaan koneellisesti. Kuva luoteesta.

32. Huone G. Vasemmalla näkyy Koulukujan alempaa katukiveystä. Mittalatan takana on valtioneuvoston linnan uuninperustaa. Latan oikealla puolella sijaitsevat Koulukujan ylempi katukiveys, hakattu hiekkakivinen sadevesikouru ja Burgmannin talon länsisiiven länsiseinää. Oikealla on siipirakennuksen sisällä olleita irrallisia kiviä erittäin irtonaisessa hiekassa. Kuva etelästä.
33. Huone G. Kts. ed. Huoneen länsiosa. Kuva kaakosta.
34. Huone G. Irtokivien takana Burgmannin talon länsiseinän itäsivua, jossa osittain tiilimuurausta. Taaempana sadevesikouru ja Koulukujan kiveystä. Kuva kaakosta.
35. Huone G. Kuvan vasemmassa reunassa ylimpänä valtioneuvoston linnan uuninperustaa, joka on rakennettu suoraan Koulukujan katukiveyksen päälle. Kiveyksen alla eri hiekka- ja laastikerroksia. Kuopan pohja on koskemattomassa maassa. Kuva etelästä.
36. Huone G. Kts. ed. Lähikuva. Kuva etelästä.
37. Huone G. Katukivien vieressä sadevesikouru ja sen oikella puolella pienistä kivistä tehty kivirivi ennen Burgmannin talon seinää. Sadevesikourun alla eri hiekka- ja laastikerroksia, joiden alta näkyy luonnonkivistä tehty vesikouru. Kuva lounaasta.
38. Huone G. Alempi vesikouru esiinkaivettuna. Kuva etelästä.
39. Huone G. Lähikuva alemmasta vesikourusta. Kuva etelästä.
40. Huone G. Ylempi ja alempi vesikouru. Kuva etelästä.
41. Huone G. Alemman vesikourun ja Burgmannin kellarin seinänperustan eteläprofiilia. Kuva etelästä.
42. Huone G. Katukiveys ja vesikourut ylhäältä kuvattuna. Kuva pohjoisesta.
43. Huoneet G ja I. Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla, edellämäinittujen huoneiden välisen seinän kohdalla, ja käytävän lattian alla olevaa Burgmannin muuria (huoneen 1 itäseinää). Kuva luoteesta.
44. Huone H. Burgmannin talon länsisiiven koillisnurkka huoneen eteläseinän vieressä. Kiveyksen alta alkaa puhdas hiekka. Kuva pohjoisesta.
45. Huone H. Lähikuva edellisestä. Kuva pohjoisesta.
46. Huone I. Edellisessä kuvassa ollut seinä huoneessa I. Sen oikealla puolella on säilynyt valtioneuvoston linnan perustusten vieressä entisen pihan kulttuurikerroksia. Kts. seuraava dia. Seinän vasemmalla puolella on palokerros. Muurin lounaispuolella on sijainnut aiemmin Burgmannin kellariin

vievät portaat. Kuva etelästä.

47. Huone I. Kuopan pohjalla on alin palokerros ja latan pää sijaitsee jo koskemattomassa maassa. 70 cm:n korkeudessa pihakiveystä, jonka päällä eri hiekka- ja laastikerroksia ennen 120 cm:ssä olevaa pienistä kivistä muodostettua pihakiveystä. Sen päälle on rakennettu suoraan valtioneuvoston linnan uuninperusta. Kuva etelästä.
48. Huone I. Profiilin länsiosa. Kuva etelästä.
49. Huone I. Huoneen koillisnurkka (dian 47 oikea reuna) esiinkaivettuna. Kuvassa on alempi pihakiveys tasossa, jonka päällä laasti- ja hiekkakerroksia ennen pienistä luononkivistä tehtyä ylempää pihakiveystä. Ylimmäisenä on valtioneuvoston linnan uunin tiiliperustusta. Kuva päältä etelästä.
50. Huone K. Huoneen luoteisnurkassa säilyneitä kulttuurikerroksia. 20 cm:ssä alin palokerros, 90 cm:n korkeudessa alempi pihataso ja 130 cm:n korkeudessa pienistä kivistä tehty ylempi pihakiveys. Vrt. dia 47. Kuva kaakosta.
51. Huone K. Lähikuva. Kuva kaakosta.
52. Huone L. Koekuoppien kuvaamista ja piirtämistä valmistellaan. Kuva etelästä.
53. Huone L. Länsiseinän kuoppa alemman tummankerroksen pinnassa tasokaivauksen aikana. Kuva idästä.
54. Huone L. Edellinen profiili puhdistettuna ja kuoppa pohjaankaivettuna. Kuva idästä.
55. Huone L. Edellisen kuopan profiileja. Kuva koillisesta.
56. Huone L. Lähikuva profiilin eteläosasta. Kuva koillisesta.
57. Huone L. Lähikuva profiilin pohjoisosasta. Kuva idästä.
58. Huone L. Lähikuva profiilin keskiosasta. Kuva koillisesta.
59. Huone L. Itäseinän kuoppa tasokaivausten aikana. Kuva luoteesta.
60. Huone L. Lähikuva edellisestä kohtaa. Kuva luoteesta.
61. Huone L. Edellisen kuopan profiiliseinä suoristettuna. Kuva lännestä.
62. Huone L. Lähikuva edellisen profiilin ylemmän tumman tason oikeasta reunasta. Tumman kerroksen päällä valtioneuvoston linnan rakennusjätteitä. Kuva lännestä.
63. Huone L. Lähikuva profiilin alemman tumman tason

- oikeasta reunasta. Kuva lännestä.
64. Huone L. Edellisen kuopan eteläseinä. Kuva pohjoisesta.
 65. Huone M. Burgmannin talon pohjoisseinän perustusta ja pihakiveystä. Kuva lännestä.
 66. Huone N. Huoneen keskellä sijaitseva profiili. 30 cm:ssä alin palokerros ja 70 cm:ssä Burgmannin pihakiveystä. Kuva etelästä.
 67. Huone O. Burgmannin talon itäsiiven länsiseinän tiilirakenteita (huoneen 7 oviaukon eteläpuolista seinää). Oikealla uusien paalujen välissä 1950-luvun perustusten korjauksia. Niiden takana Burgmannin rakenteita huoneessa P (huone 7). Kuva kaakosta.
 68. Huone O. Lähikuva rakenteen eteläpuoliskolta. Kuva idästä.
 69. Huone O. Tiilimuurausten alla ollut kivi, jonka alla puumurskaa ja kulttuurikerros. Kuva idästä.
 70. Huone O. Tiilirakenne päältä. Kuva pohjoisesta.
 71. Huone P. Burgmannin itäsiiven länsiseinän sisäpuolista tiilimuuria (huoneen 7 oviaukon pohjoispuoli). Siiven pohjoisseinä suunnilleen paalujen kohdalla. Kuva idästä.
 72. Huone P. Lähikuva rakenteesta. Kuva idästä.
 73. Huone P. Lähikuva rakenteen sisäseinästä. Kuvan vasemmassa reunassa keskikohdalla rautainen saranatappi. Kuva idästä.
 74. Huone P. Lähikuva muurin alaosasta. Kuva idästä.
 75. Huone P. Lähikuva muurin alle itsestään syntyneestä aukosta, jossa oli puumurskaa. Sen alla oli puhdas hiekka. Kuva idästä.
 76. Huone P. Edellinen rakenne. Kuva päältä koillisesta.
 77. Huone Q. Yleiskuva huoneen keskiosan profiilista. 70 cm:ssä alin palokerros ja 130 cm:ssä alkaa uudemmat rakennusjätteet. Huone Q sijaitsee Burgmannin talon ulkopuolella. Kuva idästä.
 78. Huone Q. Lähikuva profiilista. Kuva idästä.
 79. Huone Q. Lähikuva profiilista. Kuva idästä.
 80. Huone R. Tallirakennuksen perusta. Peräseinä on peruskorjauksen raja. Kuva etelästä.
 81. Huone R. Edellisen eteläprofiili. Kuva etelästä.
 - 82-83. Huone R. Lähikuvat edellisestä profiilista. Alimmaisena puhdas hiekka 40 cm:een saakka. Kuva ete-

lästä.

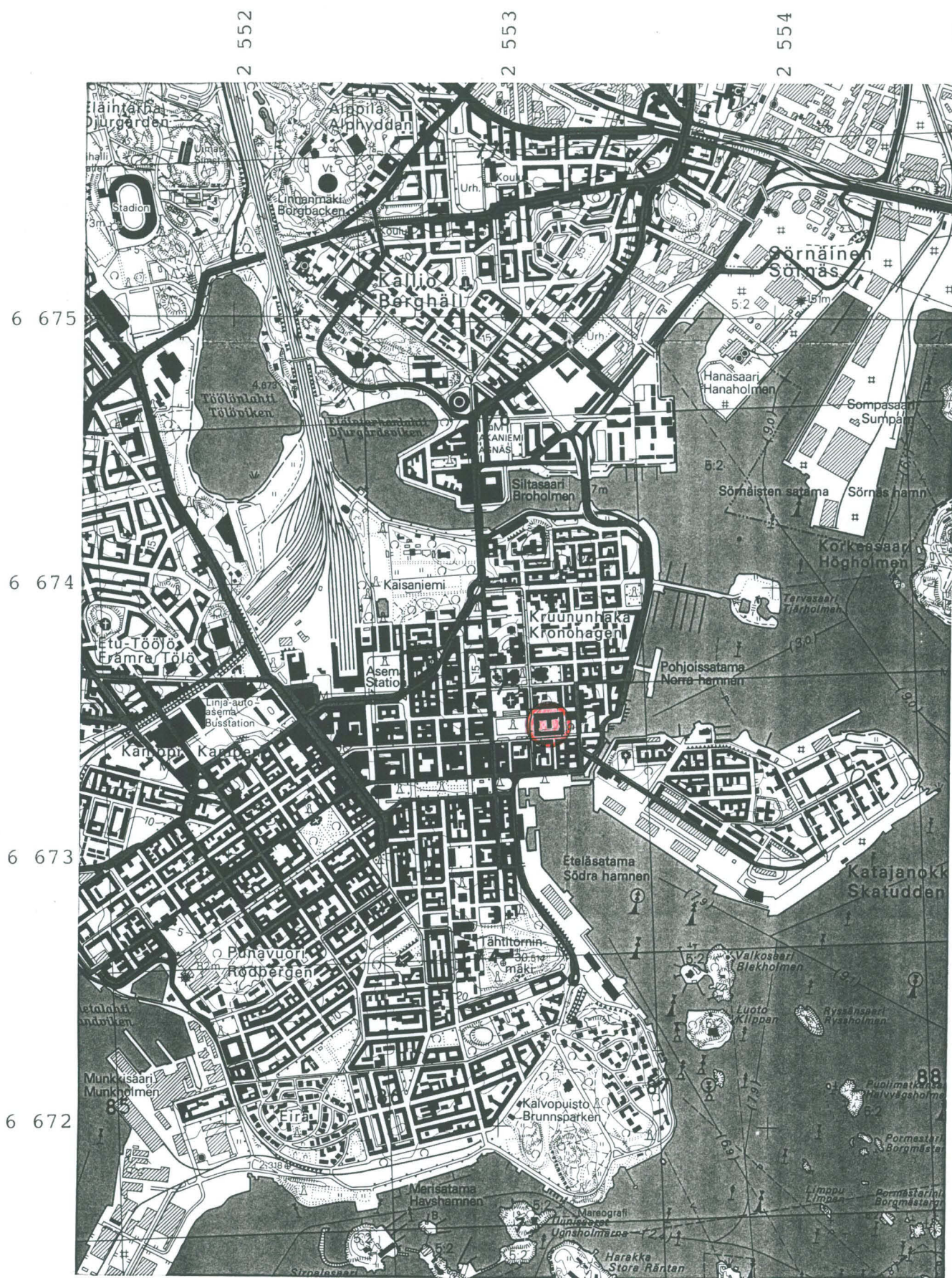
84. Huone R. Rakenteen yläpintaa. Kuvan keskellä menee tiilisauma. Pinta on kokonaan tiili- ja uudemmassa injektointimassassa. Kuva ylhäältä idästä.
85. Huone R. Tilanne rakenteen poiston jälkeen. Kuva etelästä.
86. Huone R. Lähikuva edellisestä. Kuva etelästä.
87. Huone R. Huoneen eteläseinällä oleva itäisempi jätekuoppa. Kivet nykyisen peruskorjauksen purkumassaa. Alimmaisena puhdas hiekka 40 cm:een saakka. Kuva idästä.
88. Huone R. Jätekuopat uudemman jätemaan poiston ja seinämän suoristamisen jälkeen. Kuva pohjoisesta.
89. Huone R. Lähikuva itäisemmästä jätekuopasta. Kuva pohjoisesta.
90. Huone R. Lähikuva läntisemmästä jätekuopasta. Kuva pohjoisesta.
91. Huone R. Jätekuoppia kaivetaan. Kuva pohjoisesta.
92. Huone R. Jätekuoppia dokumentoidaan varhaisemmassa vaiheessa. Kuva pohjoisesta.
93. Huone R. Tallin perustuksia dokumentoidaan. Kuva etelästä.
94. Alueen kuvaukset käynnissä.
- 95-98. Huoneet M, N ja O. Valtioneuvoston linnan Aleksanterinkadun puolen perustuksen alla olevia rakenteita. Kuva n. pohjoisesta.
 95. Kuvassa huoneet O ja N.
 96. Kuvassa huoneet N ja M.
 97. Kuvassa huone M.
 98. Kuvassa huone M.
- 99-102. Huoneet E, G, I ja K. Kts. ed.
 99. Kuvassa huone K.
 100. Kuvassa huone I.
 101. Kuvassa huone I.
 102. Kuvassa I, G ja E.
- 103-105. Huoneet E ja G. Kts. ed.
 103. Kuvassa huone G.
 104. Kuvassa huoneet G ja E.
 105. Kuvassa huone E.
106. Huoneet E ja G. Aleksanterinkadun puolen valtioneuvoston linnan perustuksen alla olevia rakenteita. Vasemmalla Burgmannin talon jäännöksiä, keskellä oleva puhdas hiekkavyöhyke on Koulukuja ja oikealla Goviniuksen kellarin tiilimuuria. Kuva luoteesta.

107. Huone M. Pohjoisseinä. Vanhojen valujen alla olevia kerroksia. Kuva lounaasta.
108. Huone M. Lähikuva edellisestä. Kerrokset ovat alimpia kulttuurikerroksia. Kuva etelästä.
109. Huone N. Valtioneuvoston linnan väliseinien rikotuja perustusmuureja uusien valujen sisällä. Kuva luoteesta.
110. Huone N. Seiniä peittäviä levyjä.
111. Huoneet D ja F. Pihanpuoleisen muurin alla oleva jätekuoppa. Kuva lounaasta.
112. Huoneet D ja F. Lähikuva edellisestä. Kuva etelästä.
113. Huoneet O, P, Q ja R. Käytävän lattia on kaivettu valutasolle. Kuva etelästä.
114. Huoneet A, C, E, G, I ja K. Aleksanterinkadun puoleinen käytävä kaivettuna valutasolle. Kuva idästä.
115. Huoneet C, E, G, I, K, M, N ja O. Kts. ed. Kuva lännestä.
116. Huoneet K ja I. Lattia on valettu. Kuva ylhäältä idästä.
117. Huoneet M, K, I, G, E, C ja A. Lattia on valettu. Kuva idästä.
118. Huoneet F, H, J. Lattiaa ei ole vielä kaivettu valutasolle. Kuva lännestä.
119. Huone L. Kuva koillisesta.
120. Huone L. Kuva lounaasta.
121. Huoneet H, F, D ja B. Sisäpihan puolen 1. krs. Kellarin lattia on valettu. Kuva idästä.
122. Aleksi, huoneiden A ja C kohta. Kuva lounaasta.
123. Aleksi, huoneen C kohta. Goviniuksen kellarin keskiseinä ja holvien alut. Kuva lännestä.
124. Aleksi, huoneen C kohta. Lähikuva edellisestä. Kuva lännestä.
125. Aleksi, huoneen C kohta. Lähikuva. Kuva lännestä.
126. Aleksi, huoneiden C ja E kohta. Kuva lännestä.
127. Aleksi, huoneiden C ja E kohta. Goviniuksen kellarin keskiseinä ja holvien alut. Kuva lännestä.
128. Aleksi, huoneen E kohta. Goviniuksen kellarin itäseinä ja letkun oikealla puolella kivilaastiperustusta. Valtioneuvoston linnan muurin alla 1950-

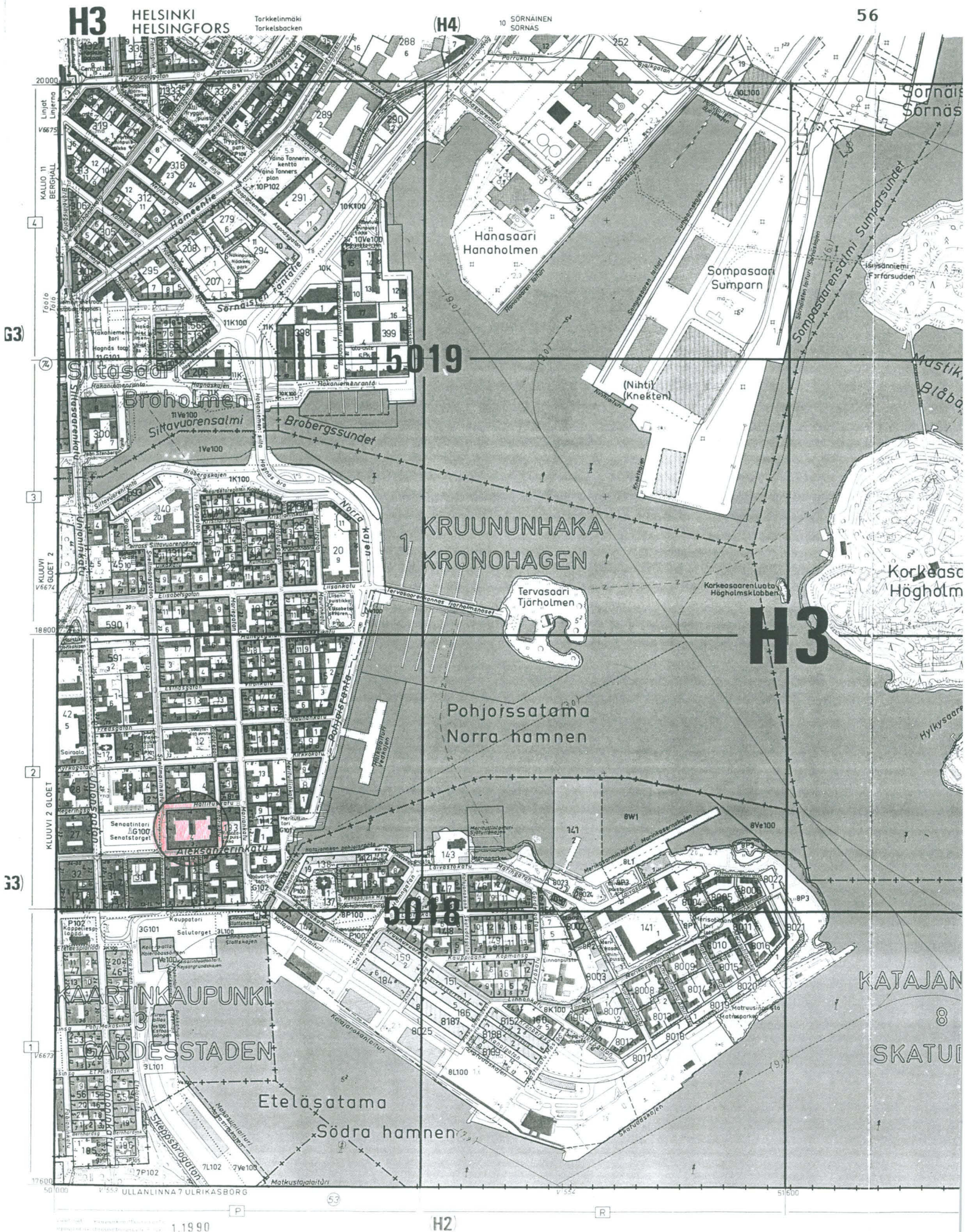
luvun perustustöitä. Kuva kaakosta.

129. Aleksi, huoneen E kohta. Lähikuva edellisestä tiilimuurista. Kuva kaakosta.
130. Aleksi, huoneen E kohta. Lähikuva edellisestä muurista. Kuva etelästä.
131. Aleksi, huoneen E kohta. Tiilikellarin itä- ja keskiseinää (huoneen eteläseinä). Kuva etelästä.
132. Aleksi, huoneen E kohta. Goviniuksen kellarin itäseinän kohta. Taustalla on kivilaastimuuria (kts. dia 134). Kuva lännestä.
- 133-135. Aleksi, huoneen E kohta. Kaivannon eteläprofiili. Kuvat pohjoisesta.
 133. Koulukujan kohta. 40 cm:ssä alin palokerros.
 134. Edellisen länsipuolella ollut kivilaastimuu-
ri, joka oli Goviniuksen tiilimuurin itäpuolella
(kts. dia 132).
 135. Kivilaastimuurin ja Goviniuksen tiilimuurin
väli, jossa on kulkenut uudempi putkikaivanto.
136. Aleksi, huoneiden E, G, I, K, M, N, ja O kohta. Kuva lännestä.
137. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Kaivanto lapioiden takana. Kuva idästä.
138. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Burgmannin talon tiiliseinää ja -holvia (huoneen 2 pohjoisseinä) sekä kivilaastiseinää, joka on talon länsiseinää (huoneen 2 itäseinä). Koulukuja alkaa kuvan alareunassa seinän jälkeen. Kuva luoteesta.
139. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Lähikuva. Kts. ed. Kuva luoteesta.
140. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Edellinen kohta. Kuva idästä.
141. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Kellarin sisäseinän muurilaastia. Kuva kaakosta.
142. Aleksi, huoneen K kohta. Uudemman sadevesikaivon jäännökset. Kuva lännestä.
143. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Burgmannin talon kellarin sisäseinän tiiliseinää (huoneen 5 etelä- ja itäseinä). Kuva luoteesta.
144. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Lähikuva edellisestä. Tiiliseinän alla kivistä murattua perustaa. Perustuksen alla on kulttuurikerroksia. Kuva luoteesta.
145. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Edellisen muurin kulmapaikka kohti pohjoista (huoneen 5 itäseinä). Kivet lähes suoraan puhtaan hiekan päällä. Kuva lännestä.

146. Aleksi, huoneen O kohta. Kuva lounaasta.
147. Aleksi, huoneen O kohta. Burgmannin talon kellarin muuria (huoneen 8 länsi- ja eteläseinää). Tiiliseinän alla muurattua kiviperustaa. Kuva luoteesta.
148. Aleksi, huoneen O kohta. Kts. ed. Kuva lännestä.
149. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta hiukan laajemmalti kaivettuna ja puhdistettuna. Kuva luoteesta.
150. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta. Edessä rakennuksen sisäseinän oviaukon kulma (huoneiden 8 ja 9 oviaukko). Latan kohdalla seinä (huoneen 8) kääntyy pohjoiseen. Kuva koillisesta.
151. Aleksi, huoneen O kohta. Kts. ed. Oviaukko etualalla. Kuva koillisesta.
152. Huone G. Näyteprofiili ennen näytteen ottamista.
153. Huone G. Näyteprofiiliin ruiskutetaan lakkaa.
154. Huone G. Näyteprofiili ennen polttoa.
155. Huone G. Näyteprofiili polton jälkeen.
156. Huone G. Näyteprofiilin kangasta lakataan profiiliin kiinni.
157. Huone E. Profiilinäytettä irrotetaan.
158. Huone E. Kts. ed.
159. Huone E. Kts. ed.
160. Huone E. Irronneita paloja laitetaan kankaalle takaisin myöhempää liimamista varten.
161. Huone E. Kts. ed.

Ote peruskarttalehdestä 2034 06 HELSINKI (1991). Mk 1:20 000.
Tutkimuskohde ympyröity.

Sivut 57-79 ovat suurikokoisia
karttoja, ei digitoitu

HELSINKI - VALTIONEUVOSTO

M. Heikkinen 1993

f. 270 805

Kuva 1. Huone A. Ajokäytävän itäseinän alla sijainnutta Goviniuksen kellarin pohjoisseinän tiiliseinää ja etelään kaartuvan tiiliholvin alku. Pohjoipuolella on kivilaastimuuria. Kuva lännestä.

f. 270 804

Kuva 2. Huone A. Edellinen kohta. Kuva lounaasta.

f. 270 858

Kuva 3. Huone A. Edellinen kohta kuvattuna kellarista käsin muurin poiston jälkeen. Ajokäytävä sijaitsee putkien kohdalla. Goviniuksen kellarin itä-länsisuuntainen seinä on sijainnut suunnilleen käytävän puolellavälin. Putkien takana valtioneuvostonlinnan perustusta. Kuva idästä.

f. 270 860

Kuva 4. Huone A. Edellinen kohta. Goviniuksen kellarin länsiseinän tiiliseinää Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla. Kuva koillisesta.

f. 270 866

f. 270 867

Kuvat 5-6. Huone A. Edellinen kohta lattiavalun tasolle kaivettuna. Vasemmalla kellarin kiville perustettua tiiliseinää. Rautalevyjen oikealla puolella ajokäytävän pohjoisseinän perustuksen maamassoja. Vaalea ylöskaartuva kerros on laastia. Kuva idästä.

f. 270 859

Kuva 7. Huone B. Pihanpuoleisen seinän alla, koillisnurkassa ollut jätekuoppa. Edessä uudet paalut ja niiden päälle valettu perustus, jotka oli yhdistetty tangoin seinän toisella puolella olevaan vastaavaan rakenteeseen. Kuva lounaasta.

f. 270 820

Kuva 8. Huone B. Kellareissa Aleksanterinkadun puoleisen seinän puolella kulkenut käytävä sijaitsi mittalattian kohdalla. Lattian edessä Goviniuksen kellarin pohjoisinta itä-länsisuuntaista tiiliseinää. Ylempänä näkyy valtioneuvostonlinnan 1 krs:n lattiovasojen paikat. Kuva pohjoisesta.

f. 270 819

Kuva 9. Huone C. Käytävän kohta. Edessä kellarin itäseinä ja oikealla kellarin pohjoisseinä. Kuvan keskellä kellarin seinäkorkeuden toteamiseksi tehty kuoppa. Kuva idästä.

f. 270 817

Kuva 10. Huone C. Huoneen länsiseinää Goviniuksen tiiliseinän kohdalla (latan kohdalla). Seinän pohjoispuolella kivilaastimuuria. Kuva idästä.

f. 270 814

Kuva 11. Huone C. Kuvan 9 kuoppa. Kellarin pohjoiseinä ja holvin alku. Seinä oli perustettu kivi-perustalle. Kellari oli täytetty hiekalla, jossa oli runsaasti laastinpaloja ja tiiltä. Kuva kaakosta.

f. 270 796

Kuva 12. Huone D. Huoneen lounaisnurkassa ollut rakenne. Päällä laastikerros (n. 1820-luvulta), jonka alla kuvan 13 rakenne. Sen alla eri kulttuurikerroksia ja alimmaisena palokerros n. 40 cm:n korkeudessa. Kuva pohjoisesta.

f. 270 797

Kuva 13. Huone D Laastikerroksen alla ollut rakenne (vesikouru ?). Kuva idästä.

f. 270 815

Kuva 14. Huone E. Goviniuksen kellarin itäseinä ja pohjoisseinän alku käytävän kohdalla huoneen lounaisnurkassa. Takana näkyy seinään kuuluvia isoja kiviä. Ks. kuva 9. Kuva lännestä.

f. 270 816

Kuva 15. Huone E. Edellinen kohta. Kuva lännestä.

f. 270 818

Kuva 16. Huone E. Edellinen kohta. Kuvassa näkyy seinillä oleva laastikerros. Kuva lounaasta.

f. 270 868

Kuva 17. Huone E. Edellinen kohta Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla paalutuksen ja perustuksen valamisen sekä maanpoiston jälkeen. Maanpinta on kellarin lattiavalamisen korkeudella. Kuva pohjoisesta.

f. 270 786

Kuva 18. Huone E. Huoneen itäseinän alla olevaa Koulukujan ylempää katukiveystä. Kuva etelästä.

f. 270 783

Kuva 19. Huone E. Kadun alle kaivetaan profiilia. Kuva etelästä.

f. 270 785

Kuva 20. Huone E. Huoneen itäseinän profiili. Kuvassa erottuu seinän alaosan kylmämuuraus. Kuva lännestä.

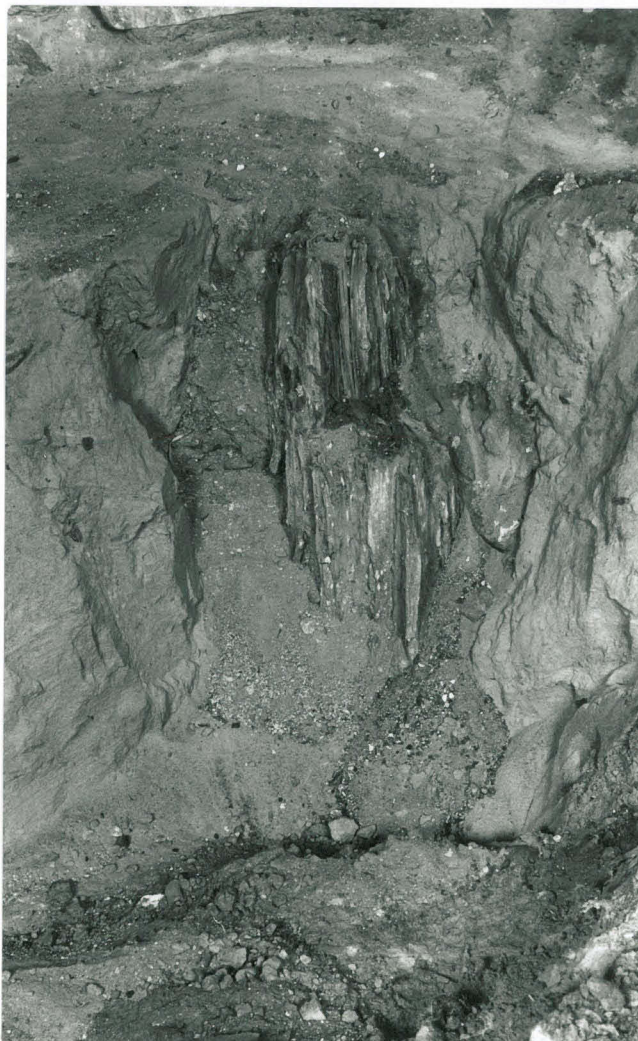
f. 270 784

Kuva 21. Huone E. Kadunpinnan alapuolinen profiili. Alin palokerros 40 cm:ssä. Kuva lännestä.

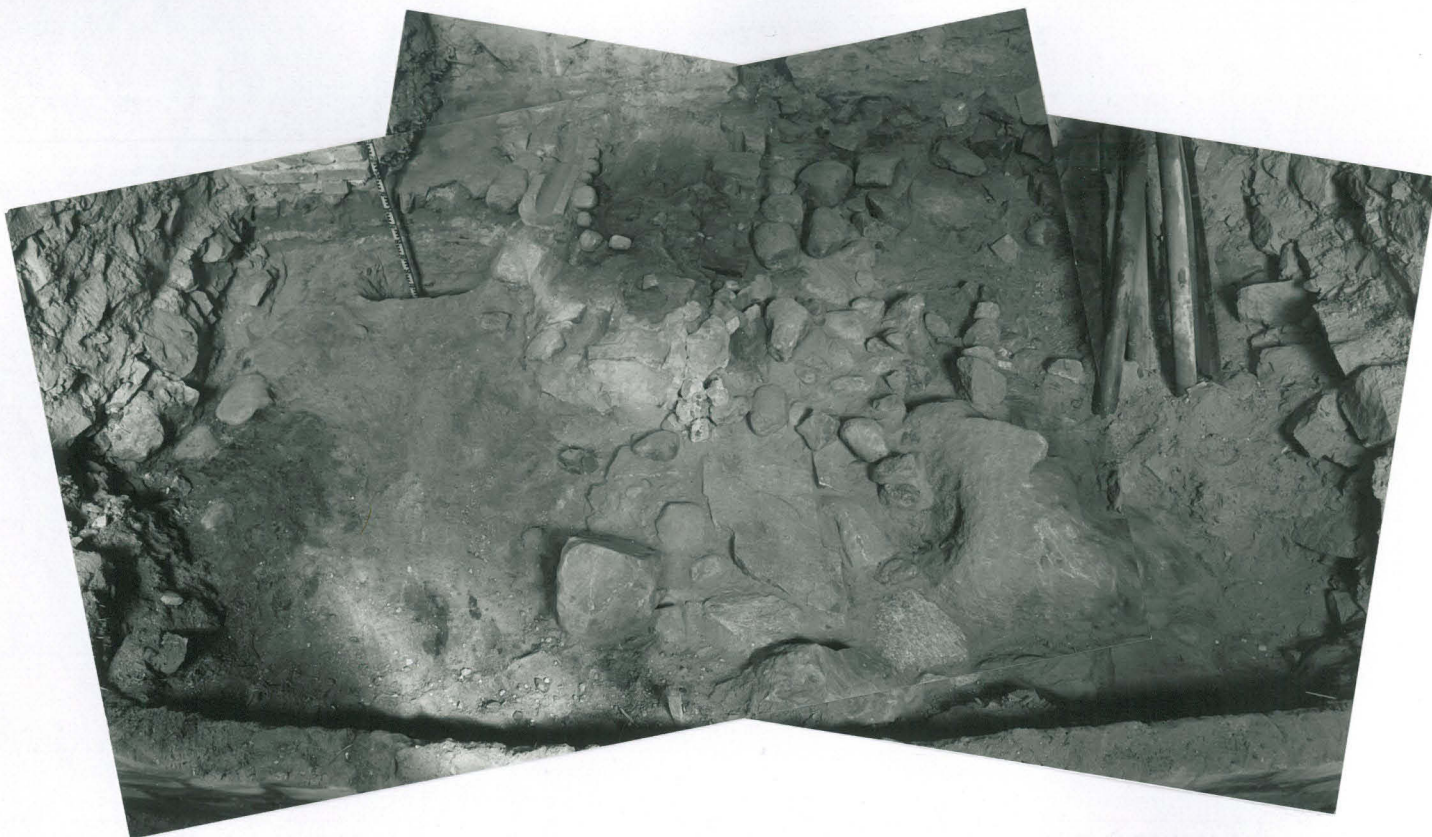
f. 270 822

Kuva 22. Huone F. Eteläseinän alla ollut Burgmannin talon länsisiiven luoteisnurkka. Edessä näkyy palokerroksen alla jo koskematon hiekka ja puupaalun jäännökset. Kuva pohjoisesta.

f. 270 823

Kuva 23. Huone F. Lähikuva edellisen kuvan puupaalusta. Kuva pohjoisesta.

f. 270 787

f. 270 788

Kuvat 24-25. Huone G. Vasemmalla näkyy Koulukujan alemmaa katukiveystä. Mittalatan takana on valtioneuvoston linnan uuninperustaa. Latan oikealla puolella sijaitsevat Koulukujan ylempi katukiveys, hiekkakivestä hakattu vesikouru ja Burgmannin talon länsisivun länsiseinää. Oikealla on siipirakennuksen sisällä olleita irtonaisia kiviä erittäin irtonaisessa hiekassa. Kuva etelästä.

f. 270 791

Kuva 26. Huone G. Irtokivien takana Burgmannin talon länsiseinän itäsivua, jossa osittain tiilimuurausta. Taaempana sadevesikouru ja Koulukujan kiveystä. Kuva kaakosta.

f. 270 789

Kuva 27. Huone G. Kuvassa ylimpänä valtioneuvostonlinnan uuninperustaa, joka on rakennettu suoraan koulukujan katu-kiveyksen päälle. Kiveyksen alla eri hiekka- ja laastikerroksia. Kuopan pohja on koskemattomassa maassa. Kuva etelästä.

f. 270 790

Kuva 28. Huone G. Ks. edellinen kuva. Katukivien vieressä sadevesikouru ja sen oikealla puolella pienistä kivistä tehty kivistä ennen Burgmannin talon seinää. Sadevesikourun alla eri hiekka- ja laastikerroksia, joiden alta näkyy luonnonkivistä tehty vesikouru. Kuva lounaasta.

f. 270 801

Kuva 29. Huone G. Ks. edellinen kuva. Alempaa vesikou-
rua enemmän auki kaivettuna. Kuva etelästä.

f. 270 802

Kuva 30. Huone G.
Ylempi ja alempi vesi-
kouru. Kuva etelästä.

f. 270 803

Kuva 31. Huone G. Ylempi ja alempi vesikouru. Kuva etelästä.

f. 270 813

Kuva 32. Huoneet G ja I. Aleksanterinkadun puoleisen seinän alla, edellämainittujen huoneiden välisen seinän kohdalla, ja käytävän lattian alla olevaa Burgmannin muuria (huoneen 1 itäseinää). Kuva luoteesta.

f. 270 821

Kuva 33. Huone H. Burgmannin talon länsisiiven koillisnurkka huoneen eteläseinän vieressä. Kiveyksen alta alkaa puhdas hiekka. Kuva pohjoisesta.

f. 270 793

Kuva 34. Huone I. Edellisessä kuvassa ollut seinä huoneessa I. Sen oikealla puolella on säilynyt valtioneuvoston linnan perustusten vieressä entisen pihan kulttuurikerroksia. Ks. seuraava kuva. Seinän vasemmalla puolella on palokerros. Muurin lounaispuolella on sijainnut aiemmin Burgmannin talon kellariin johtanut portaikko. Kuva etelästä.

f. 270 792

Kuva 35. Huone I. Kuopan pohjalla on alin palokerros ja latan pää sijaitsee jo koskemattomassa maassa. 70 cm:n korkeudessa pihakiveystä, jonka päällä eri hiekka- ja laastikerroksia ennen pienistä kivistä muodostettua pihakiveystä. Sen päälle on rakennettu suoraan valtioneuvoston linnan uuninperusta. Kuva etelästä.

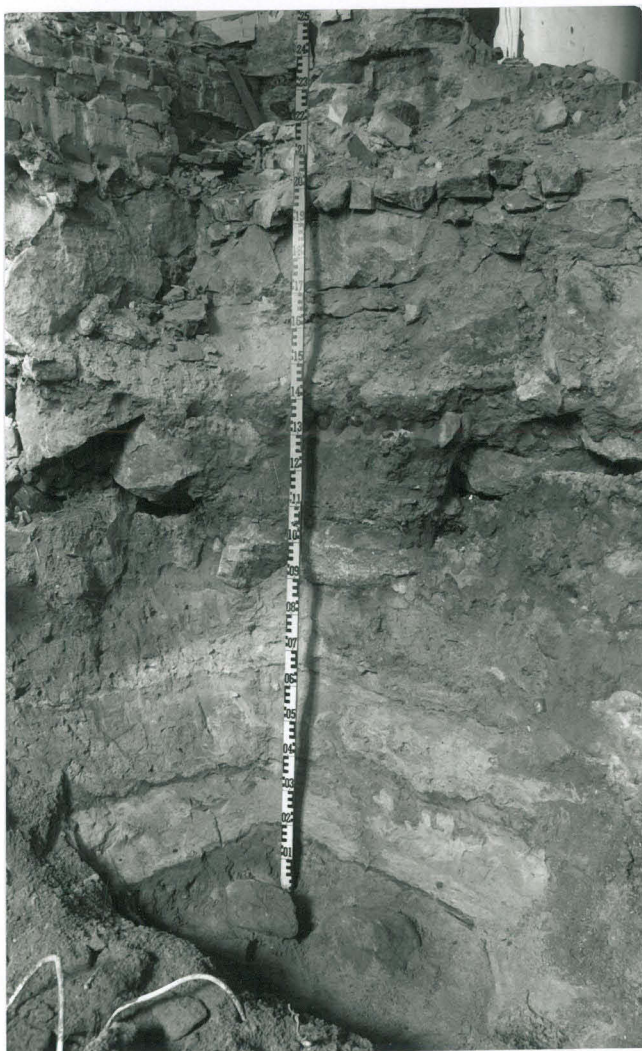
f. 270 798

Kuva 36. Huone I. Huoneen koillisnurkan ylempi pihakiveys tasokaivauksen aikana. Kuva etelästä.

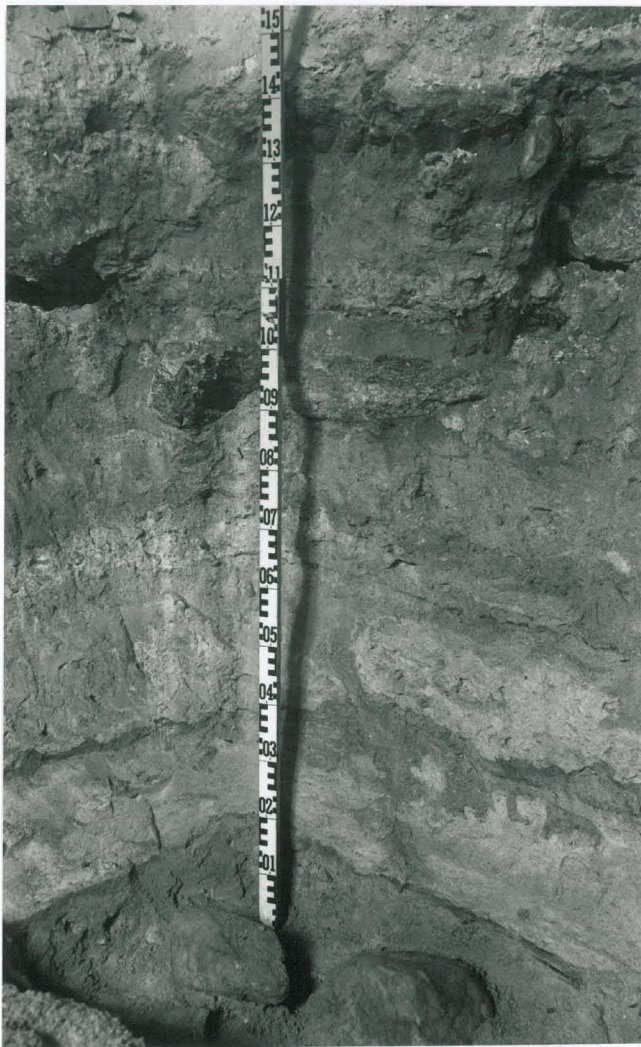
f. 270 799

Kuva 37. Huone I. Huoneen koillisnurkka (kuvan oikeassa reunassa) esiinkaivettuna. Kuvassa on alempi pihakiveys tasossa, jonka päällä laasti- ja hiekkakerroksia ennen pienistä luonnonkivistä tehtyä ylempää pihakiveystä (kuva 36). Ylimmäisenä on valtioneuvoston linnan uunin tiiliperustusta. Kuva päältä etelästä.

f. 270 794

Kuva 38. Huone K. Huoneen luoteisnurkassa säilyneitä kulttuurikerroksia. 20 cm:ssä alin palokerros, 90 cm:ssä alempi pihataso ja 130 cm:n korkeudessa pienistä kivistä tehty ylempi pihakiveys. Vrt. kuva 35. Kuva kaakosta.

f. 270 795

Kuva 39. Huone K. Lähikuva.
Kuva kaakosta.

f. 270 883

Kuva 40. Huone L. Tilanne ennen koekuoppia. Huone on paalutettu
ja perustukset valettu. Kuva lounaasta.

f. 270 884

Kuva 41. Huone L. Ks. edellinen. Kuva koillisesta.

f. 270 891

Kuva 42. Huone L. Koekuoppien kuvaamista ja piirtämistä valmistellaan. Kuva etelästä.

f. 270 890

Kuva 43. Huone L. Länsiseinän kuoppa alemman tumman kerroksen pinnassa, tasokaivauksen aikana. Kuva idästä.

f. 270 895

Kuva 44. Huone L. Edellisen kuopan profiiliseinää suoristetaan. Kuva idästä.

f. 270 896

Kuva 45. Edellinen profiili puhdistettuna ja kuoppa pohjaan kaivettuna. Kuva idästä.

f. 270 897

Kuva 46. Huone L. Lähikuva profiilin keskikohdasta. Kuva koillisesta.

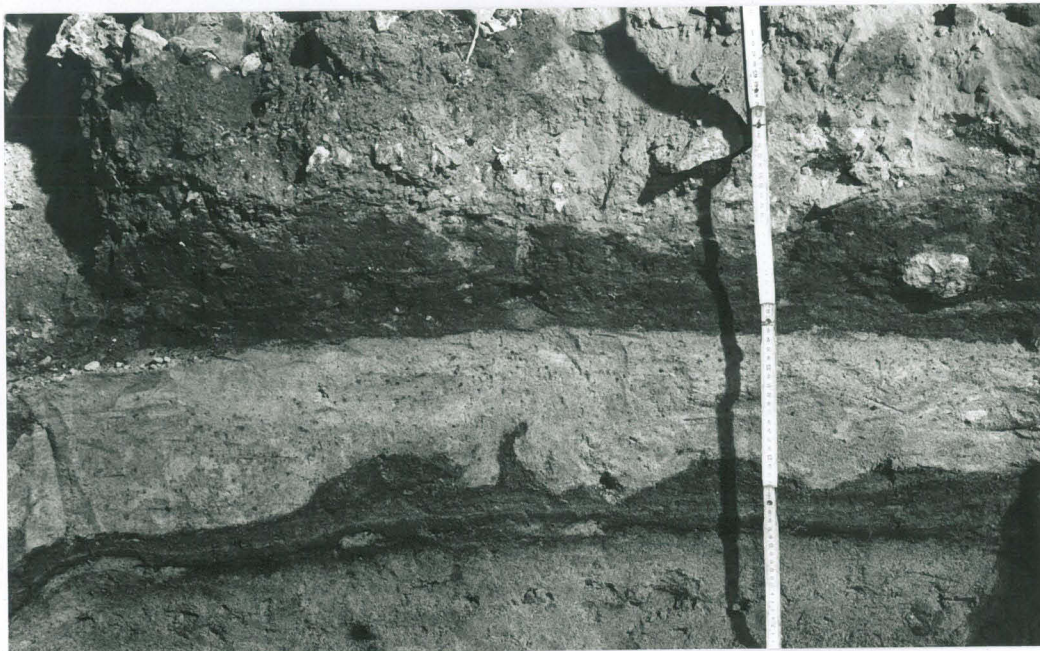
f. 270 889

Kuva 47. Huone L. Itäseinän kuoppa tasokaivausten aikana.
Kuva luoteesta.

f. 270 888

Kuva 48. Huone L. Lähikuva edellisestä. Kuva luoteesta.

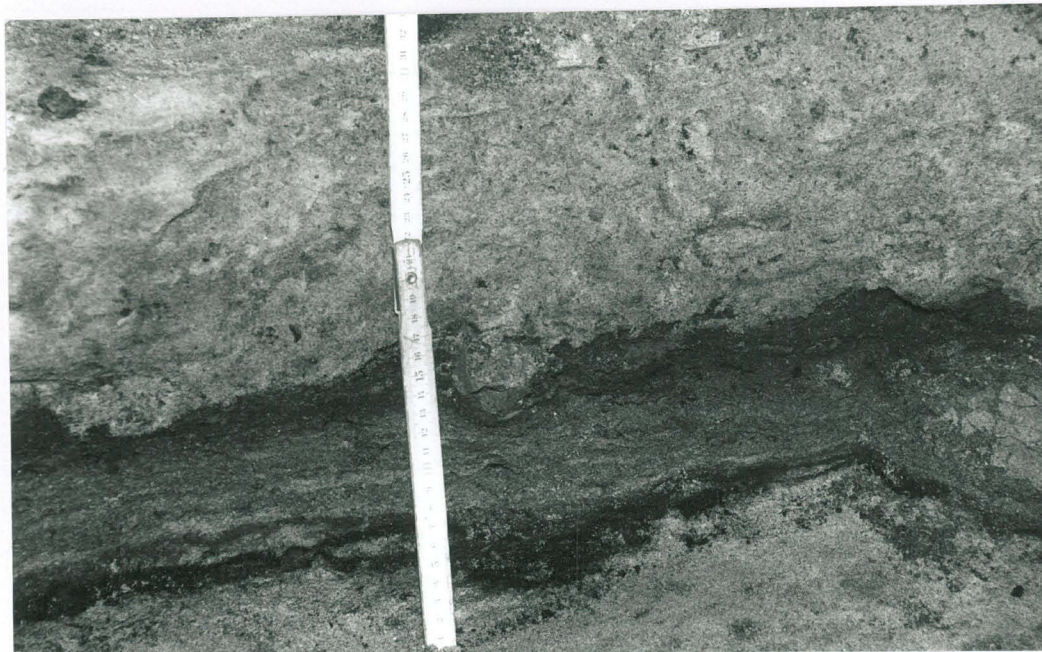
f. 270 893

Kuva 49. Huone L. Edellisen kuopan profiiliseinä suoristettuna. Kuva lännestä.

f. 270 894

Kuva 50. Huone L. Lähikuva edellisen profiilin ylemmän tummantason oikeasta reunasta. Tumman kerroksen päällä valtio-neuvoston linnan rakennusjätteitä. Kuva lännestä.

f. 270 892

Kuva 51. Huone L. Edellisen kuopan eteläseinä. Kuva pohjoisesta.

f. 270 800

Kuva 52. Huone M. Burgmannin talon pohjoisseinän perustusta ja pihakiveystä. Kuva lännestä.

f. 270 838

Kuva 53. Huone N. Huoneen keskellä sijaitseva profiili. 30 cm:ssä alin palokerros ja 70 cm:ssä Burgmannin pihakiveystä. Kuva etelästä.

f. 270 849

Kuva 54. Huone O. Burgmannin talon itäsiiven länsiseinän tiilirakenteita (huoneen 7 oviaukon eteläpuolista seinää). Oikealla uusien paalujen välissä perustusten 1950-luvun korjauksia. Niiden takana Burgmannin rakenteita huoneessa P (huone 7). Kuva kaakosta.

f. 270 850

Kuva 55. Huone O. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.

f. 270 841

Kuva 56. Huone O. Tiilimuurauksen alla ollut kivi, jonka alla puumurskaa ja kulttuurikerros. Kuva idästä.

f. 270 839

Kuva 57. Huone O. Tiilirakenne päältä. Kuva pohjoisesta.

f. 270 851

Kuva 58. Huone P. Burgmannin itäsiiven länsiseinän sisäpuolista tiilimuuria (huoneen 7 oviaukon pohjoispuoli). Siiven pohjoisseinä suunnilleen paalujen kohdalla. Kuva idästä.

f. 270 852

Kuva 59. Huone P. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.

f. 270 840

Kuva 60. Huone P. Edellinen kohta. Kuva päältä koillisesta.

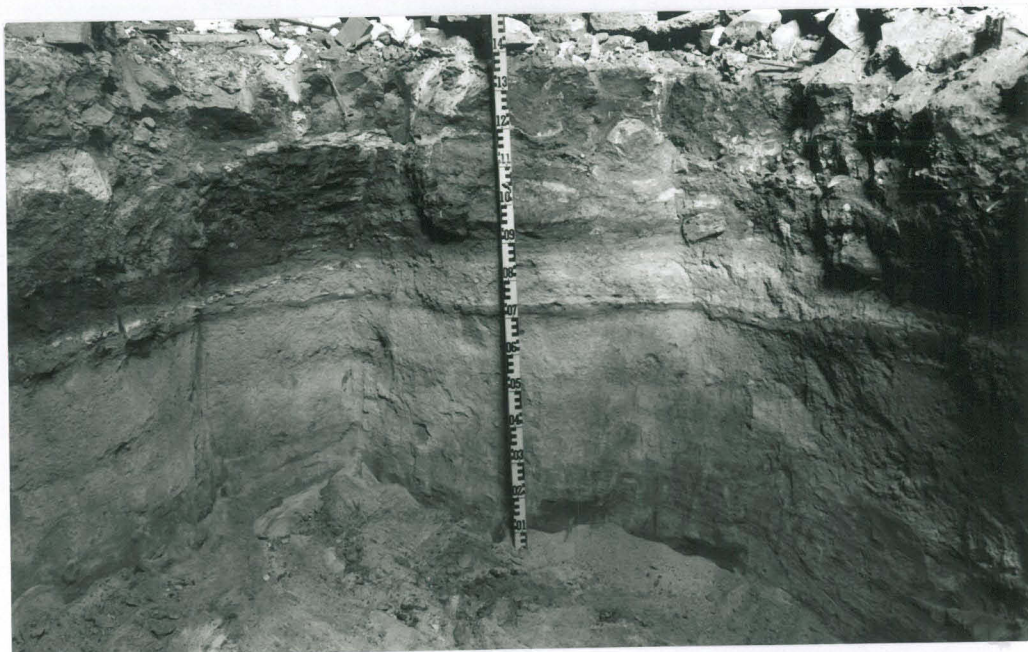
f. 270 853

Kuva 61. Huone P. Lähikuva muurin alaosa. Kuvan vasemmassa reunassa keskikohdalla rautainen saranatappi. Kuva idästä.

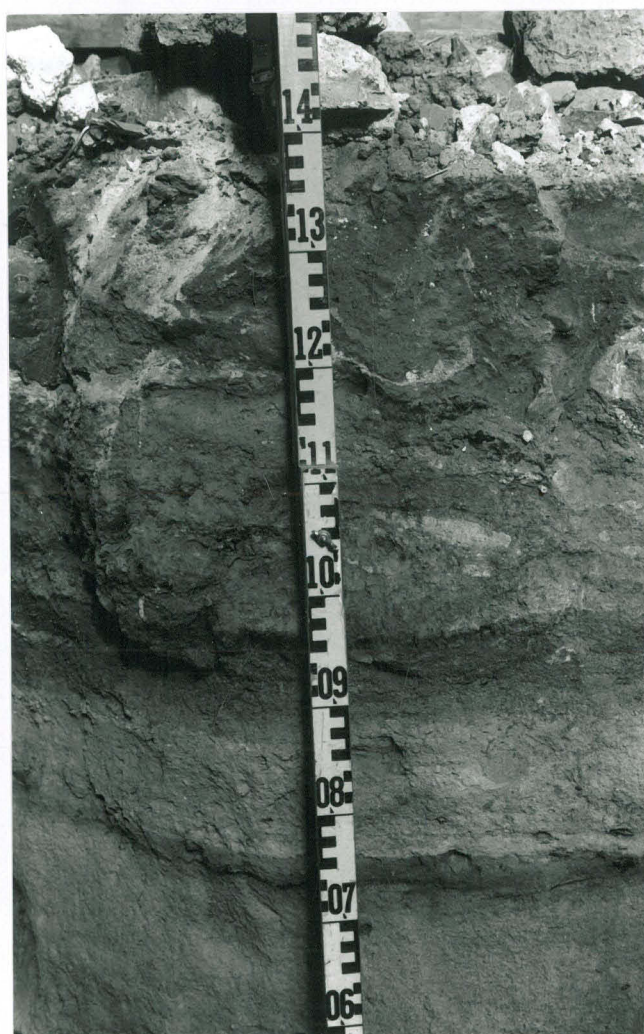
f. 270 865

Kuva 62. Huone P. Lähikuva muurin alle syntyneestä aukosta, jossa oli puumurskaa. Sen alla oli puhdas hiekka.

f. 270 854

Kuva 63. Huone Q. Yleiskuva huoneen keskiosan profiilista. 70 cm:ssä alin palokerros ja 130 cm:ssä alkavat uudemmat rakennusjätteet. Huone Q sijaitsee Burgmannin talon ulkopuolella. Kuva idästä.

f. 270 854

Kuva 64. Lähikuva edellisestä. Kuva idästä.

f. 270 846

Kuva 65. Huone R. Tallirakennuksen perusta. Peräseinä on peruskorjauksen raja. Kuva etelästä.

f. 270 847

Kuva 66. Huone R. Rakenteen yläpintaa. Kuvan keskellä tiilisauma. Pinta on kokonaan tiili- ja uudemmassa injektointimassassa. Kuva ylhäältä idästä.

f. 270 845

Kuva 67. Huone R. Edellisen eteläprofiili. Alimmaisena puhtas hiekka 40 cm:in saakka. Kuva etelästä.

f. 270 864

Kuva 68. Huone R. Tilanne rakenteen poiston jälkeen. Kuva etelästä.

f. 270 848

Kuva 69. Huoneen eteläseinällä oleva itäisempi jätekuoppa. Kivet nykyisen peruskorjauksen purkumassaa. Alimmaisena puhdas hiekka 40 cm:in saakka. Kuva idästä.

I

< >

G

f. 270 869

f. 270 870

< >

E

f. 270 871

Kuvat 70-72. Huoneet E ja G. Aleksanterinkadun puolen uuden perustuksen alla olevia rakenteita. Vasemmalla Burgmannin talon jäännöksiä, keskellä oleva puhdas hiekkavyöhyke on Koulukuja, oikealla Govin...

tuksen alla olevia rakenteita. Vasemmalla Burgmannin talon jäännöksiä, uksen kellarin tiilimuuria. Kuva pohjoisesta.

>

K

< >

f. 270 872

f. 270 873

I

< >

G

< >

E

<

f. 270 874

f. 270 875

Kuvat 73-76. Huoneet E, G, I ja K. Ks. ed. kuva. Kuvassa valtioneuvoston linjan perustusten ja Burgmannin talon jäännöksiä. Burgmannin talon sisäpihan seinä on kulkenut uuden perustuksen kohdalla. Kuva pohjoisesta.

Kuvat 77-80. Huoneet M, N ja O. Ks. ed. kuva. Kuva pohjoisesta.

f. 270 882

Kuva 81. Huone O. Burgmannin talon seinää (huoneiden 7 ja 8 välissä) edessä ja takana valtioneuvoston linnan perustuksia. Rakenteen alla puhdas hiekka. Kuva pohjoisesta.

f. 270 881

Kuva 82. Huone M. Pohjois-seinä. Vanhojen valujen alla olevia kerroksia. Kuva lounaasta.

f. 270 880

Kuva 83. Huone M. Lähikuva edellisestä. Kerrokset ovat alimpia kulttuurikerroksia. Kuva etelästä.

f. 270 862

Kuva 84. Huoneet D ja F. Pihanpuoleisen muurin alla oleva jätekuoppa. Kuva lounaasta.

f. 270 861

Kuva 85. Huoneet D ja F. Lähikuva edellisestä. Kuva etelästä.

f. 270 857

Kuva 86. Huoneet O, P, Q ja R. Käytävän lattia on kaivettu valutasolle. Kuva etelästä.

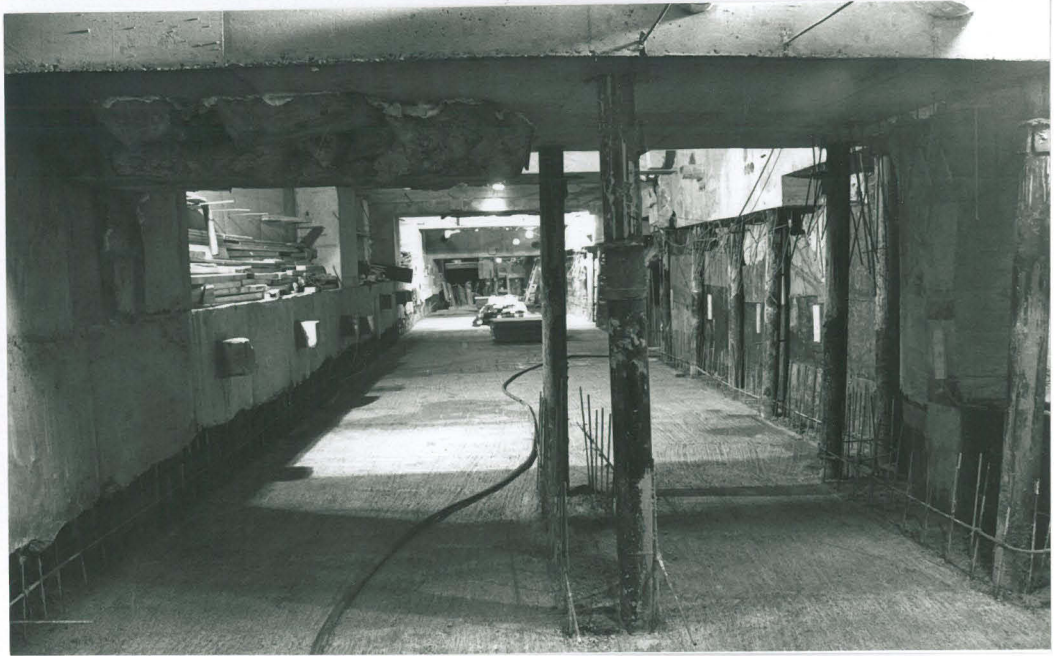
f. 270 856

Kuva 87. Huoneet C, E, G, I, K, M, N ja O. Aleksanterinkadun puoleinen käytävä kaivettuna valutasolle. Kuva lännestä.

f. 270 885

Kuva 88. Huoneet K ja I. Lattia valettuna. Kuva ylhäältä idästä.

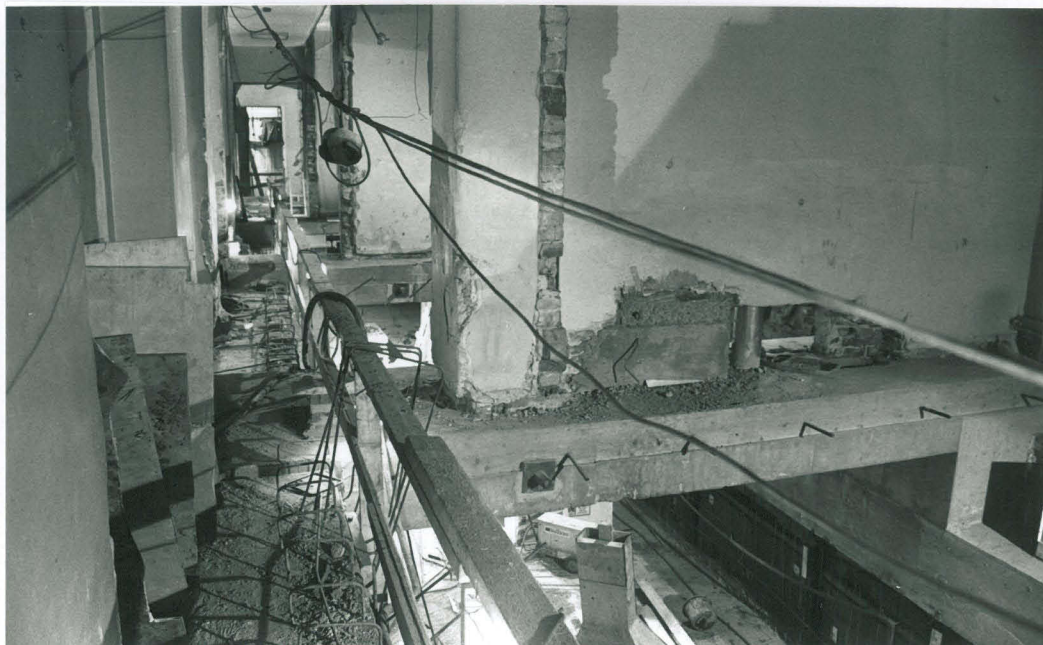
f. 270 887

Kuva 89. Huoneet M, K, I, G, E, C, ja A. Lattia valettuna. Kuva idästä.

f. 270 863

Kuva 90. Huoneet F, H, J. Lattiaa ei vielä ole kaivettu valutasolle. Kuva lännestä.

f. 270 886

Kuva 91. Huoneet H, F, D ja B. Sisäpihan puolen 1 krs. Kellarin lattia on valettu. Kuva idästä.

f. 270 806

Kuva 92. Aleksi, huoneen C kohta. Goviniuksen kellarin keskiseinä ja holvien alut. Kuva lännestä.

f. 270 807

Kuva 93. Aleksi, huoneen C kohta. Ks. ed. kuva.
Kuva lännestä.

f. 270 835

Kuva 94. Aleksi, huoneiden C ja E kohta. Goviniuksen kellon keskiseinä ja holvien alut. Kuva lännestä.

f. 270 834

Kuva 95. Aleksi, huoneiden C ja E kohta. Ks. ed. kuva. Kuva lännestä.

f. 270 829

Kuva 96. Aleksi huoneen E kohta. Goviniuksenkellarin itäseinä ja letkun oikealla puolella kivilaastiperustusta. Valtioneuvoston linnan muurin alla 1950-luvun perustustöitä. Kuva kaakosta.

f. 270 830

Kuva 97. Aleksi, huoneen E kohta. Lähikuva edellisestä tiilimuurista. Kuva kaakosta.

f. 270 833

Kuva 98. Aleksi huoneen E kohta. Tiilikellarin itä- ja eteläseinää. Kuva etelästä.

f. 270 831

Kuva 99. Aleksi, huoneiden E, G, I, K, M, N, ja O kohta. Kuva lännestä.

f. 270 837

Kuva 100. Aleksi, huoneen E kohta. Kuvan 96 kivilaastimuuria kaivannon eteläprofiilissa. Kuva pohjoisesta.

f. 270 836

Kuva 101. Aleksi, huoneen E kohta. Edellisen itäpuolella Koulukujan kohdalla olevaa profiilia. Musta kerros 50 cm:ssä varhaisin palokerros. Sen alla on puhdas hiekka.

f. 270 828

Kuva 102. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Kaivanto la-pioiden takana. Kuva idästä.

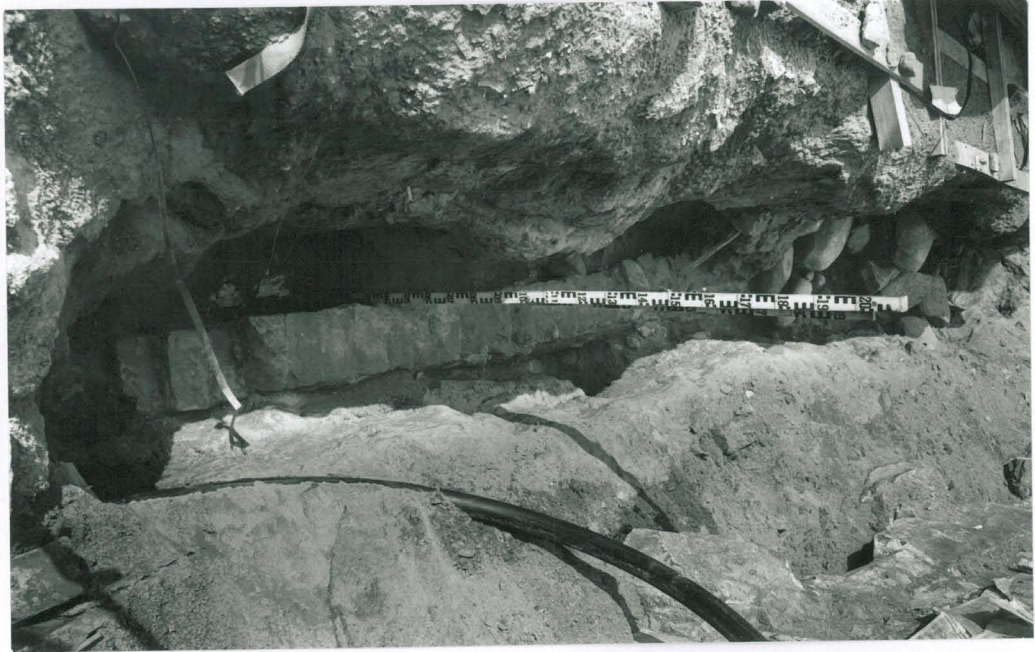
f. 270 825

Kuva 103. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Burgmannin tiiliseinää ja holvia (huoneen 2 pohjoisseinää) sekä kivilaastiseinää, joka on talon länsiseinää (huoneen 2 itäseinä). Koulukuja alkaa kuvan alareunassa seinän jälkeen. Kuva luoteesta.

f. 270 826

Kuva 104. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Lähikuva. Ks. ed. kuva. Kuva luoteesta.

f. 270 824

Kuva 105. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Edellinen kohta. Kuva idästä.

f. 270 827

Kuva 106. Aleksi, huoneiden G ja I kohta. Kellarin sisäseinän muurilaastia. Kuva kaakosta.

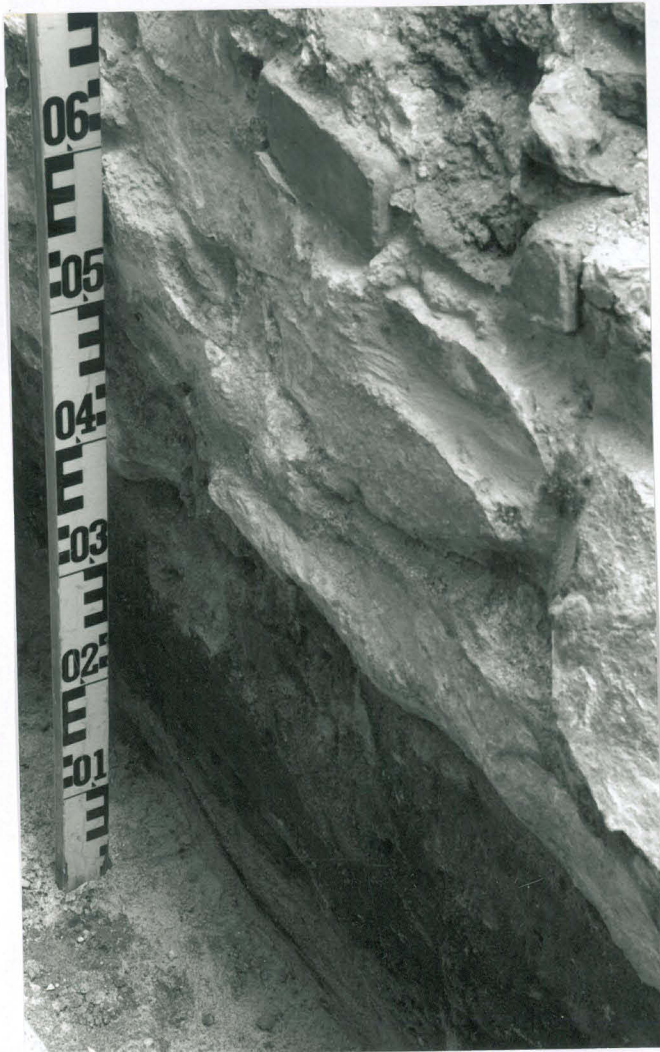
f. 270 832

Kuva 107. Aleksi, huoneen K kohta. Uudemman sadevesikaivon jäännökset. Kuva lännestä.

f. 270 842

Kuva 108. Aleksi huoneiden M ja N kohta. Burgmannin talon kellarereiden sisäseinän tiiliseinää (huoneen) 5 etelä- ja itäseinä). Kuva luoteesta.

f. 270 843

Kuva 109. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Lähikuva edellisestä. Tiiliseinän alla kivistä muurattua perustaa. Perustuksen alla kulttuurikerroksia. Kuva luoteesta.

f. 270 844

Kuva 110. Aleksi, huoneiden M ja N kohta. Edellisen muurin kulmapaikka kohti pohjoista (huoneen 5 itäseinä). Kivet lähes suoraan puhtaalla hiekalla. Kuva lännestä.

f. 270 812

Kuva 111. Aleksi, huoneen O kohta. Kuva lounaasta.

f. 270 808

Kuva 112. Aleksi, huoneen O kohta. Burgmannin talon kellarin muuria (huoneen 8 länsi- ja eteläseinää). Kuva lännestä.

f. 270 809

Kuva 113. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta. Tiiliseinän alla muurattua kiviperustaa. Kuva luoteesta.

f. 270 810

Kuva 114. Aleksi, huoneen O kohta. Edellinen kohta hiukan laajemmalti kaivettuna ja puhdistettuna. Kuva luoteesta.

f. 270 811

Kuva '115. Aleksi, huoneen O kohta, ks. ed. kuva. Edessä rakennuksen sisäseinän oviaukon kulma (huoneiden 8 ja 9 oviaukko). Latan kohdalla seinä (huone 8) kääntyy pohjoiseen. Kuva koillisesta.

KM 94079

HELSINKI, VALTIONEUVOSTON LINNA

Historiallisen ajan arkeologisia löytöjä, jotka FK Markku Heikkinen kaivautti Helsingin valtioneuvoston linnan peruskorjausten aikana Helsingin kaupunginmuseon toimesta tehdyillä arkeologisilla kaivauksilla kesä-joulukuussa 1993.

Ks. Markku Heikkisen kaivauskertomus rakennushistorian osaston arkistossa.

Luetteloinut Marianna Niukkanen ja Jaana Mellanen

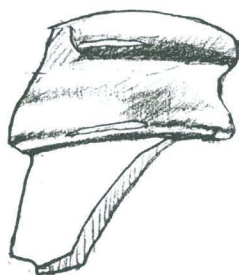
LÖYTÖLUETTELO

KM 94079

(Suluissa olevat mitat on otettu kokonaisuuden suurimmasta palasta)

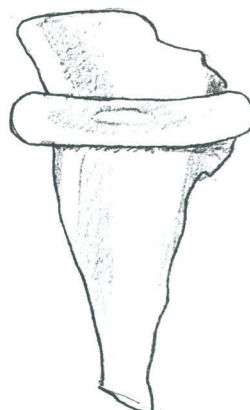
HUONE A, Gowiniuksen kellari

:1 Lasipullon suu, ruskeanvihreä
40 x 31 x 8 mm, 12 g

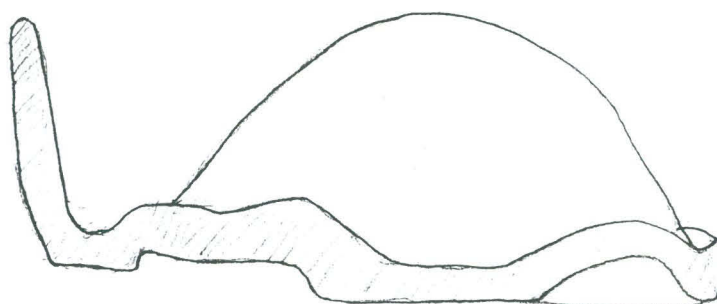

1:1

:2 Lasipullon suu, vihreä
49 x 33 x 4 mm, 9 g

:3 Lasipullon pohja, vihreä
98 x 90 x 5 mm, 78 g

KM 94079

- :4 Lasipullon pohja, vihreä, iridisoitunut
50 x 18 x 5 mm, 8 g

- :5 Lasipullon kylkipala, vihreä, sinetissä teksti Å WIIC, 1700-l.
loppu - 1800-l. alku
50 x 35 x 6 mm, 11 g

- :6 Lasipullon kylkipaloja, 20 kpl, vihreitä
(55 x 50 x 5 mm), 14 g

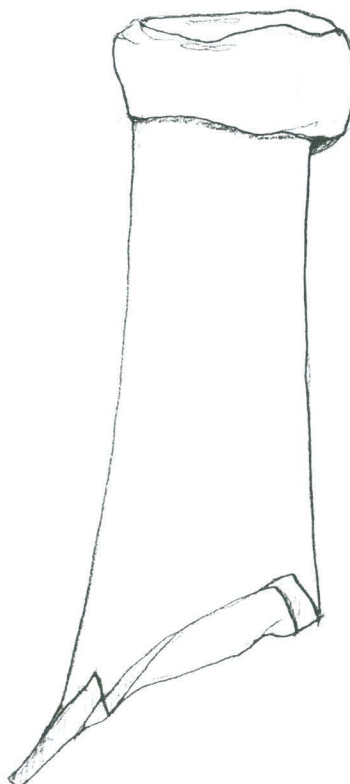
HUONE C, Gowiniuksen kellarin itäpää, täytemaa

- :7 Kivisavikeramiikkaa, kylkipala, harmaa, koristelematon
75 x 29 x 6 mm, 22 g

- :8 Fajanssia, pohjareuna, kermanvalkoinen lasitus pohjan alapinnalla, sisäpinta karkea
62 x 30 x 3 mm, 11 g

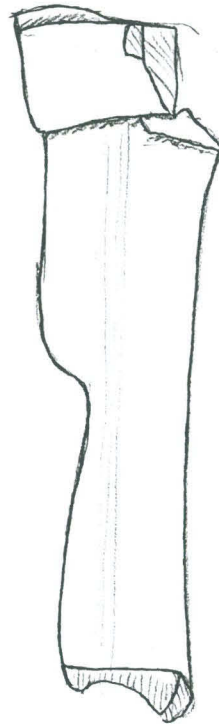
- :9 Posliinia, pohjareuna, valkoinen lasitus, sininen kuvio
33 x 19 x 8 mm, 4 g

- :10 Lasipullon kaula, vihreä
103 x 34 mm, 71 g

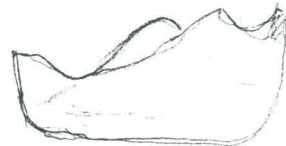
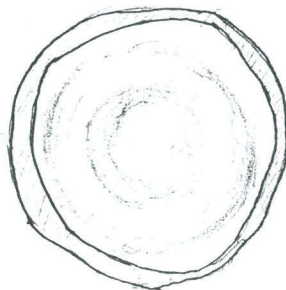

KM 94079

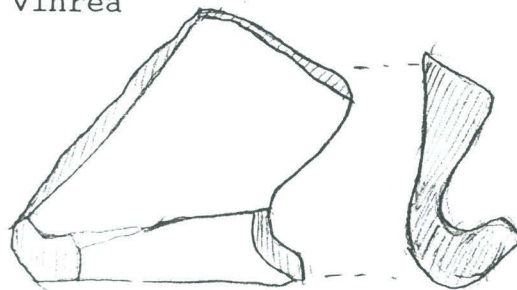
:11 Lasipullon kaula, vihreä
94 mm, 34 g

:12 Lasipullon pohja, vihertävä
36 mm, 15 g

:13 Lasipullon pohjareuna, vihreä
40 x 40 x 5 mm, 18 g

:14 Lasipullon kylkipaloja, 3 kpl, vihreitä
27 x 24 x 2 mm, 4 g

:15 Ikkunalasia, vihreää
29 x 18 x 2 mm, 1 g

:16 Piitä
1 g

KM 94079

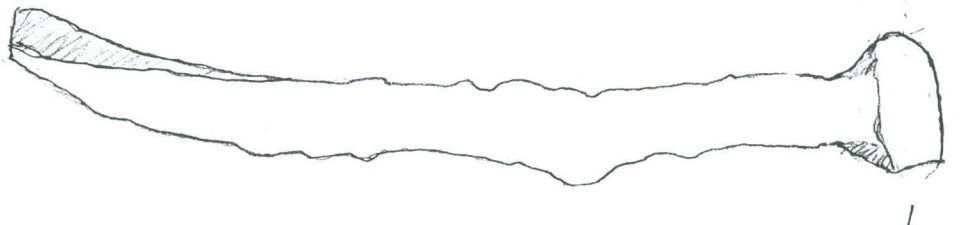
:17 Luuta, 3 kpl, palamatonta
121 g

HUONE C, piha / perustus

:18 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
1 g

HUONE D, profiilin yläosa

:19 Rautanaula
125 mm, 76 g

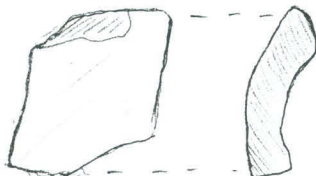

:20 Rautanaula, kannaton
70 mm, 16 g

:21 Liitupiipun varren katkelmia, 3 kpl, koristelemattomia
5 g

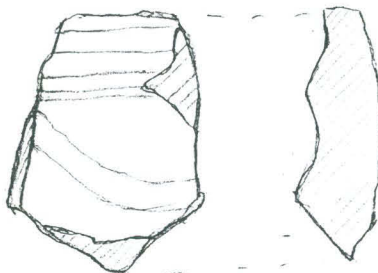
:22 Punasavikeramiikkaa, reunapala, keltainen lasitus sisäpinnalla
24 x 18 x 5 mm, 3 g

:23 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisäpinnalla
21 x 14 x 4 mm, 2 g

:24 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, keltainen lasitus molemmilla puolilla
34 x 32 x 8 mm, 7 g

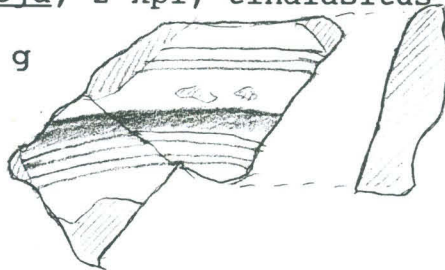
:25 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, profiloitu, vihertävä lasitus (osin molemmilla puolilla), bolus-koristelua
34 x 24 x 12 mm, 9 g

:26 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisäpinnalla, peukalonpainanne nähtävissä
32 x 22 x 7 mm, 5 g

KM 94079

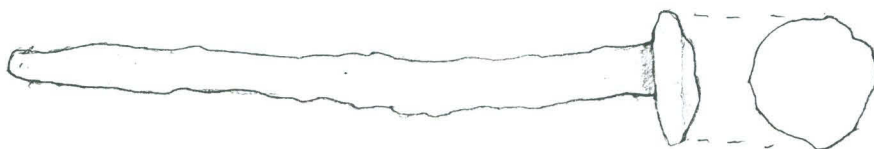
- :27 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala, lasittamaton, profiloitu
100 x 30 x 15 mm, 43 g
- :28 Valkosavikeramiikkaa, kylkipala, vihertävänkeltainen lasite
sisäpinnalla
15 x 10 x 4 mm, 1 g
- :29 Fajanssia, kylkipaloja, 2 kpl, tinalasitus molemmin puolin,
sinisiä raitoja
(35 x 21 x 6 mm), 6 g

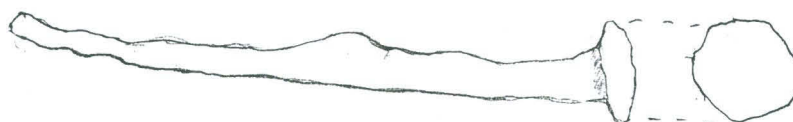
- :30 Lasipullon pohjan pala, kulmikas, vihreä, iridisoitunut
31 x 28 x 11 mm, 13 g
- :31 Lasipullon kylkipaloja, vihreitä
(83 x 43 x 8 mm), 8 kpl, 76 g
- :32 Eläimen leukaluu ja hampaita, 1 kpl
40 g
- :33 Luuta, 30 kpl, palamatonta
570 g

HUONE D, profiili a, 5. krs

- :34 Rautanaula
90 mm, 13 g

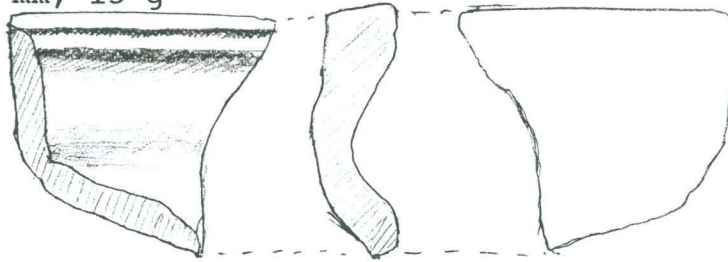

- :35 Rautanaula
82 mm, 10 g

- :36 Liitupiipun pesän katkelma, koristelematon, 1700-luku
43 x 18 x 3 mm, 4 g
- :37 Liitupiipun pesän katkelma
1 g
- :38 Liitupiipun pesän kanta, 1700-luku, kannan molemmin puolin leima
(epäselvä)
2 g
- :39 Liitupiipun varren katkelmia, 8 kpl, koristelemattomia (yksi
suuosa)
13 g
- :40 Liitupiipun varren katkelma, punasavea
2 g

- :41 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihertävä lasitus sisäpinnalla
kovaksi palanut
35 x 32 x 11 mm, 15 g

- :42 ^{valko?} Punasavikeramiikkaa, pohjareuna, vihreä lasitus molemmin puolin,
saviaines kellertävä
38 x 18 x 5 mm, 5 g

- :43 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, kulunut lasitus sisä-
pinnalla
2 g

- :44 Fajanssia, kylkipala, tinalasitus molemmin puolin, sinistä
koristelua
1 g

- :45 Lasipullon kylkipaloja, 3 kpl, vihreitä
6 g

- :46 Lasiastian kylkipala, väritön
1 g

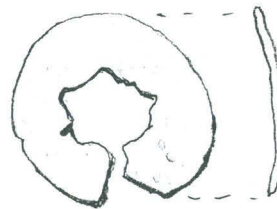
- :47 Piitä, 2 kpl
3 g

- :48 Simpukankuori (?)
4 g

- :49 Luuta, 25 kpl, palamatonta
343 g

HUONE D, profiili a, 6. krs

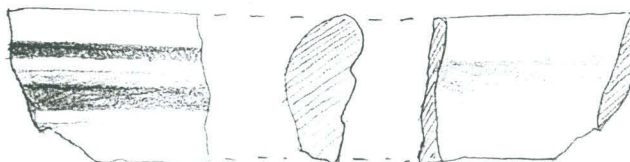
- :50 Lyijylevyn pala, reikä keskellä
halk. 23 mm, 3 g

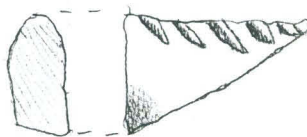
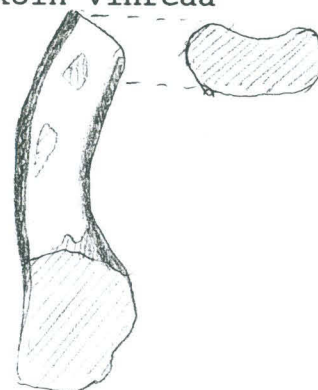
- :51 Liitupiipun kannan katkelma, osa leimasta nähtävissä (nimikir-
jaimet) 1600-luku, kanta matala ja leveä
4 g

- :52 Liitupiipun varren katkelmia, 5 kpl, yhdessä koristelua varren
ympäri (1600-luku)
10 g

- :53 Punasavikeramiikkaa, reunapala, dreijausuria, sisäpinnalla
kulunut lasitus
27 x 18 x 9 mm, 6 g

- :54 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, vadista, ruskeanvihreä lasitus sisäpinnalla, bolus-koristelua (46 x 41 x 7 mm), 18 g
- :55 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, ruskea lasitus molemmin puolin, profilointia, korvan kiinnityskohta 52 x 32 x 8 mm, 12 g
- :56 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, väritön lasitus sisäpinnalla, ruskeaa bolus-koristelua, saviaines kellertävä 3 g
- :57 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, ruskea lasitus sisäpinnalla 4 g
- :58 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala, vihreää ja ruskeaa lasitusta 24 x 23 x 11 mm, 8 g
- :59 Punasavikeramiikkaa, kädensijan katkelma, paikoin vihreää lasitusta 52 x 19 x 9 mm, 14 g
- :60 Punasavikeramiikkaa, lasitus lohjennut pois 4 g
- :61 Valkosavikeramiikkaa, reunapala, vihreä lasitus molemmin puolin, saviaines kellertävä, plastista koristelua 24 x 16 x 7 mm, 3 g
- :62 Fajanssia, reunapala, tinalasitus molemmin puolin, sinistä koristelua sisäpinnalla 25 x 20 x 3 mm, 1 g
- :63 Fajanssia, kylkipala, sisäpinta lohjennut pois, tinalasitus ulkopuolella, sinistä koristelua 2 g
- :64 Lasiastian pala, vihreä 1 g
- :65 Lasipullon kylkipala, vihreä 58 x 40 x 9 mm, 34 g
- :66 Luuta, 18 kpl, palamatonta 183 g

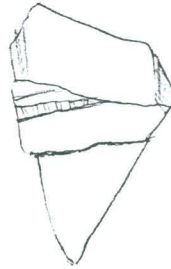

KM 94079

HUONE D, profiili a, 7. krs

:67 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihreää lasitusta sisäpinnalla
25 x 18 x 5 mm, 2 g

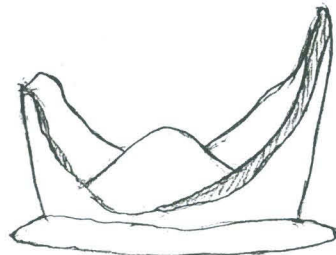
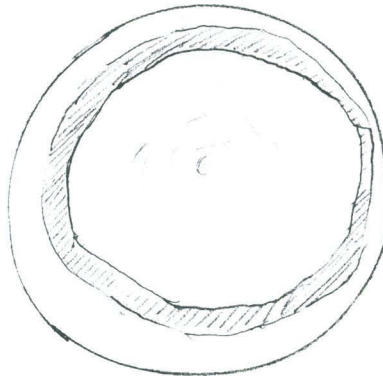
:68 Lasiastian pala, vihreä, passglasista, 1600-l. alkupuoli
33 x 21 x 1 mm, 2 g

:69 Luuta, 3 kpl, palamatonta
51 g

HUONE D, profiilin alimman palokerroksen päältä

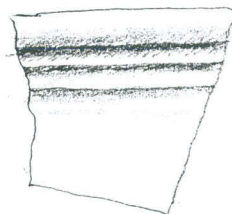
:70 Lasipikarin alaosa, ruskea
30 g

HUONE D, kuoppa, kulttuurikerros

:71 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
3 g

:72 Punasavikeramiikkaa, reunapala, kellertävä lasitus ja bolus-
koristelua molemmilla puolilla
26 x 28 x 6 mm, 5 g

:73 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, ruskea lasitus sisäpinnalla,
ulkopinta lohjennut, dreijausuria
39 x 27 mm, 7 g

:74 Punasavikeramiikkaa, kattotiilen kappale (?), lasittamaton
120 x 70 x 17 mm, 172 g

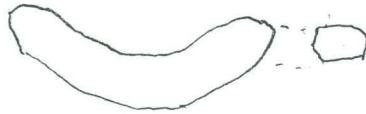
:75 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla,
sisäpinnalla sinistä koristelua
33 x 19 x 6 mm, 4 g

KM 94079

:76 Lasipullon kylkipala, vihreä
3 g

HUONE D, kuoppa

:77 Rautanaulan katkelma, kannaton
35 mm, 6 g

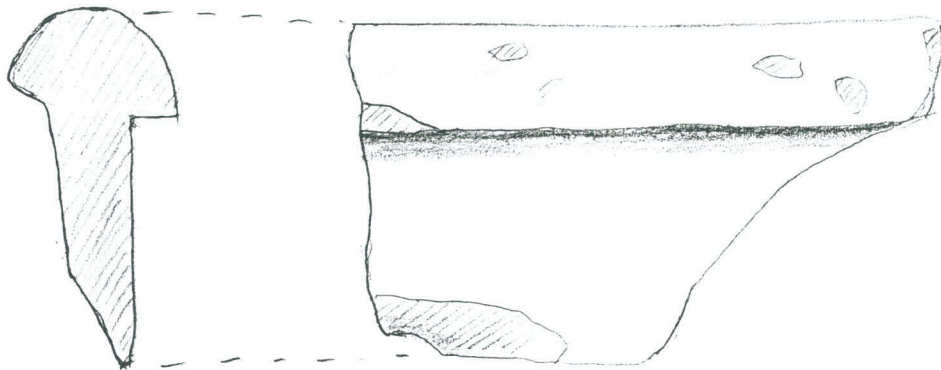

:78 Liitupiipun varren katkelmia, 3 kpl, koristelemattomia, yksi suukappale
4 g

:79 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, ruskeaa lasitusta molemmilla puolilla
31 x 31 x 6 mm, 7 g

:80 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihreä lasitus ja bolus-koristelua sisäpuolella, osa reiästä jäljellä
29 x 17 mm, 4 g

:81 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunapala, T:n muotoinen poikkileikkaus, vihreää lasitusta reunan päällä
83 x 45 x 26 (7) mm, 65 g

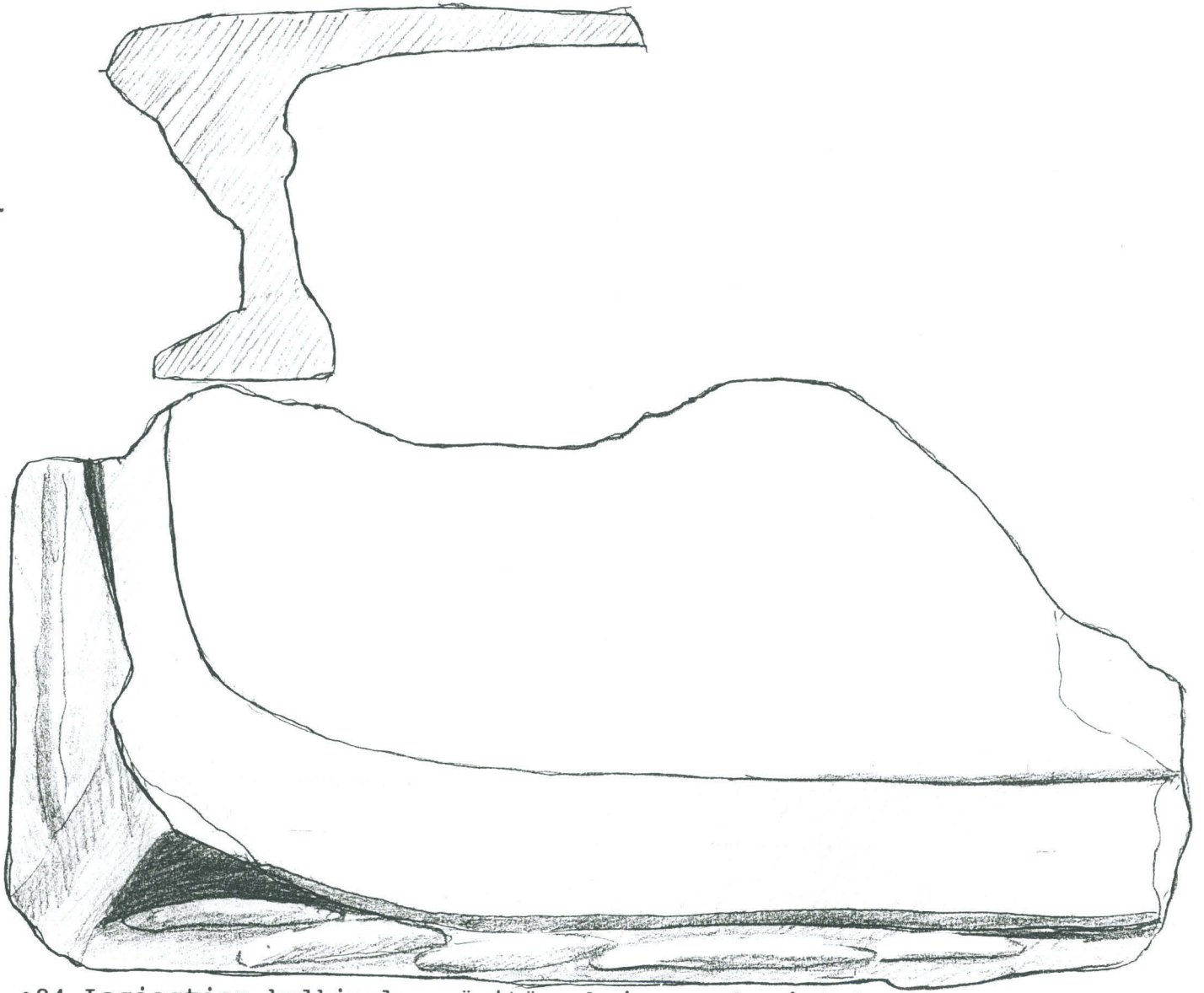

KM 94079

:82 Punasavikeramiikkaa, reunapala, lasittamaton, kyljessä iso reikä (halk. 14 mm)
67 x 60 x 17 mm, 40 g

- :83 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappaleita, 2 kpl, lasittamattomia
ontto, profiloitu, kyljessä kaksi reikää
183 x 58 mm, 484 g

- :84 Lasiastian kylkipala, väritön, kaiverruskoristelua
1 g
- :85 Lasiastian kylkipala, vaaleansinertävä, himmeä
maalaukskoristelua (?)
1 g
- :86 Lasipullon kylkipaloja, 3 kpl, vihreitä
2 g
- :87 Lasipullon pohjareuna, tumman vihreä
59 x 32 g, 12 g
- :88 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
1 g
- :89 Piitä, 1 kpl
3 g

KM 94079

:90 Luuta, 5 kpl, palamatonta
111 g

HUONE E, läntinen koekuoppa, multakerros (2b, ks. profiili a)

:91 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
4 g

:92 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpuolella ja osin ulkopuolella ruskea lyijy lasitus, dreijausuria, kannun tai tuopin pala
61 x 55 x 4 mm, 18 g

:93 Fajanssia, kylkipala, vaaleansininen lasitus molemmin puolin
1 g

:94 Lasiastian kylkipala, vihertävä
33 x 19 x 1,5 mm, 3 g

:95 Lasipullon kylkipala, vihreä
58 x 33 x 4 mm, 14 g

:96 Ikkunalasia, vihreää
1 g

:97 Luuta, 1 kpl, palamatonta
5 g

HUONE E, huoneen itäpuoli, ylempi palokerros

:98 Eläimen leukaluu, 1 kpl
15 g

:99 Luuta, 4 kpl, palamatonta
230 g

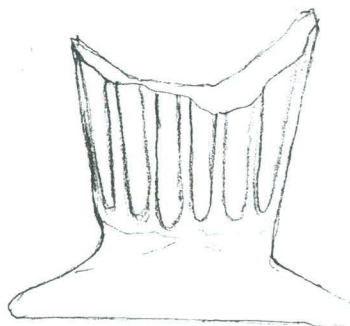
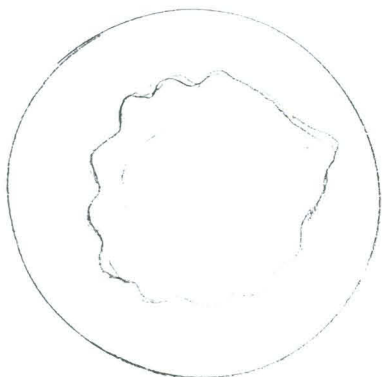
HUONE E, profiili b, katukivien välistä

:100 Lasipullon kylkipala, vihreä
42 x 22 x 4 mm, 8 g

:101 Luuta, 1 kpl, palamatonta
31 g

HUONE E, itäinen koekuoppa

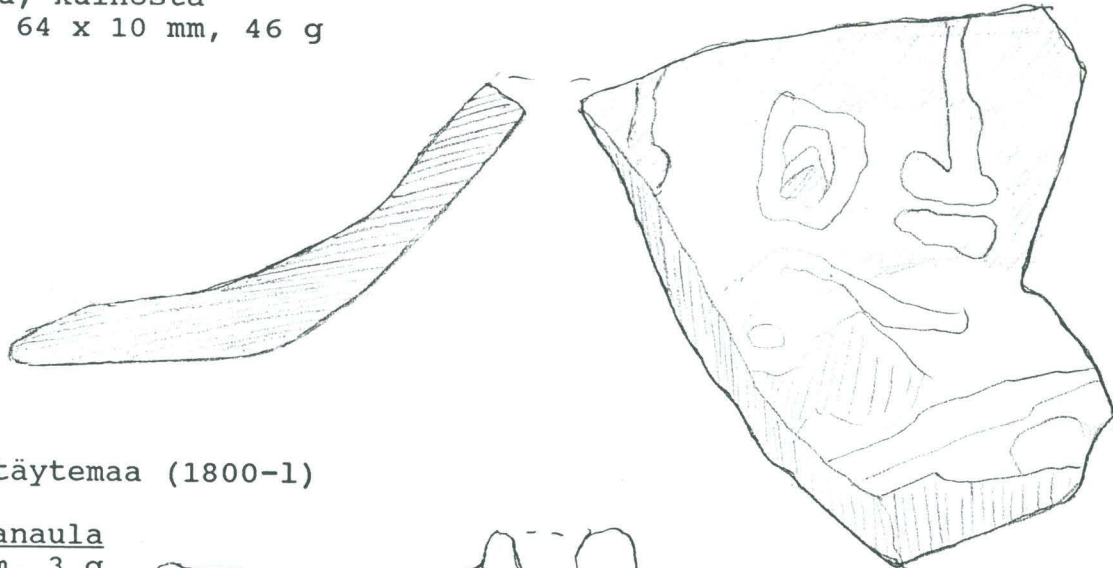
:102 Lasiastian alaosa, viinapikarista, kirkasta lasia, väritön,
1700-l. loppu - 1800-l. alku
49 x 40 x 35 mm, 61 g

KM 94079

HUONE F, irtomaa

- :103 Punasavikaramiikkaa, pohjareunapala, sisäpuolelta bolus-koristeltu, kulhosta
71 x 64 x 10 mm, 46 g

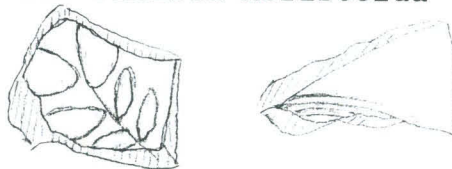

HUONE F, täytemaa (1800-1)

- :104 Rautanaula
47 mm, 3 g

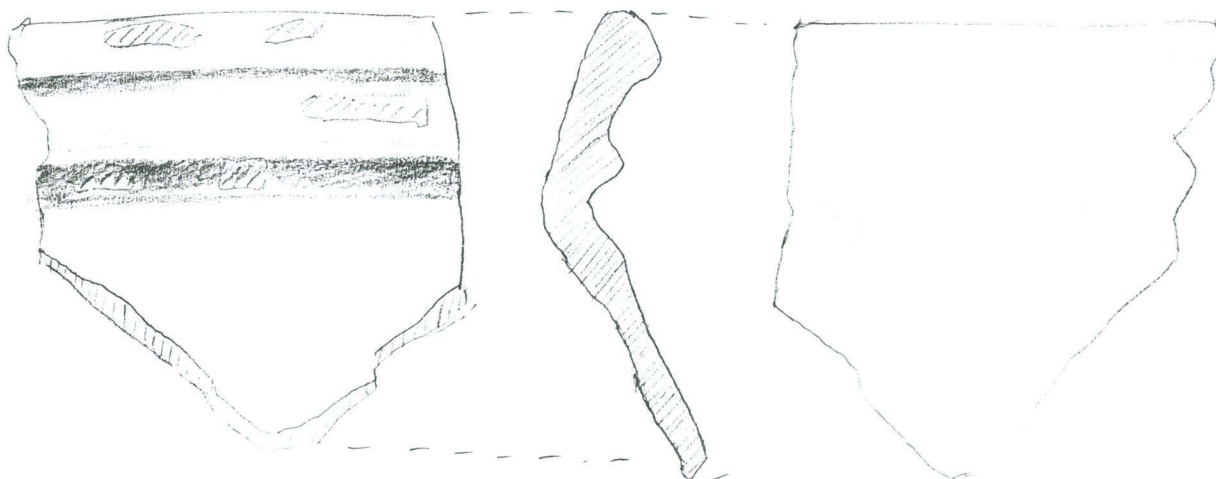
- :105 Fajanssia, kylkipaloja, 2 kpl, valkoinen lasitus sisä- ja osin ulkopuolella, sisäpinnalla sinistä koristelua
(22 x 16 x 4 mm), 4 g

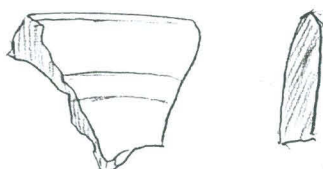
- :106 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala, tumman vihreää lasitusta
51 x 30 x 10 mm, 16 g

HUONE F, Burgmann

- :107 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
5 g
- :108 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihertävä lasitus molemmilla puolilla, profiloitu
60 x 57 x 9 mm, 32 g

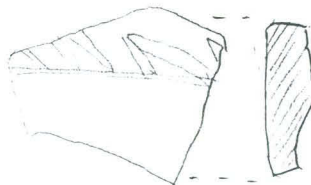
- :109 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihertävä lasitus molemmilla puolilla
36 x 28 x 4 mm, 6 g
- :110 Punasavikeramiikkaa, kaakelin tai kattotiilen kappale, lasittamaton
68 x 36 mm, 13 g
- :111 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, vihreää lasitusta
138 x 37 x 14 mm, 83 g
- :112 Fajanssia, reunapala, vaaleansininen lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla sininen raita
25 x 20 x 4 mm, 2 g

- :113 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla sinistä koristelua
46 x 29 x 6 mm, 8 g
- :114 Fajanssia, kylkipala, valkoinen kulunut lasitus molemmilla puolilla
55 x 36 x 8 mm, 12 g
- :115 Lasiastian kylkipaloja, 2 kpl, värittömiä, ohuita
1 g
- :116 Lasipullon pohjareuna, vihreä
62 x 35 mm, 26 g
- :117 Lasipullon kylkipaloja, 4 kpl, vihreitä
(46 x 32 x 2 mm), 20 g
- :118 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
4 g
- :119 Kalan leukaluu
2 g
- :120 Luuta, 1 kpl, palamatonta
5 g

HUONE F, paalunsija

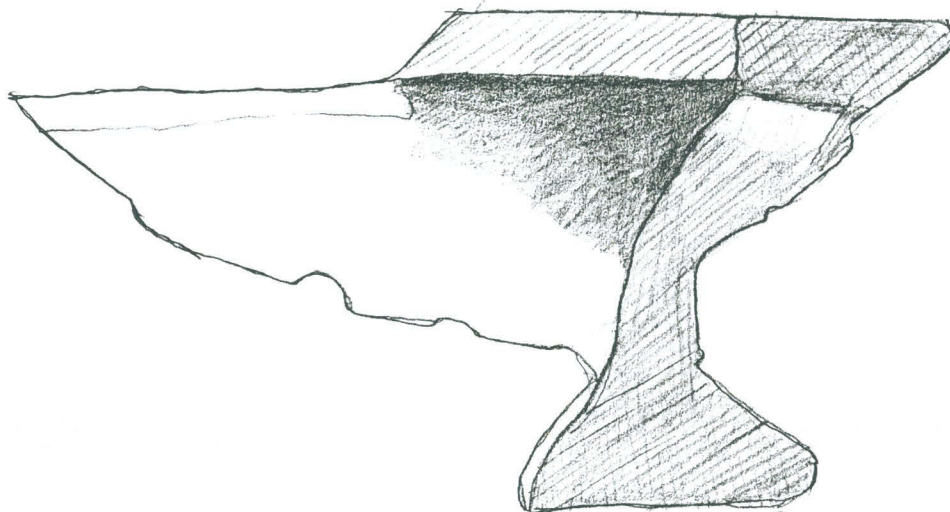
- :121 Fajanssia, reunapala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla
18 x 16 mm, 1 g
- :122 Fajanssia, kylkipaloja, 2 kpl, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla sinistä koristelua
(28 x 21 x 6 mm), 5 g

KM 94079

HUONE G, luoteiskulma, pintakerros

- :123 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, lasittamaton, ontto,
profiloitu
226 x 127 x 63 mm, 412 g

- :124 Lasipullon kylkipaloja, 3 kpl
16 g

- :125 Luuta, 1 kpl, palamatonta
16 g

HUONE G, Koulukuja/Burgmannin kivijalka

- :126 Liitupiipun varren katkelma, sahalaita- ja pallokoristelu
varren ympäri, 1600/1700-luvut
31 x 7 mm, 2 g

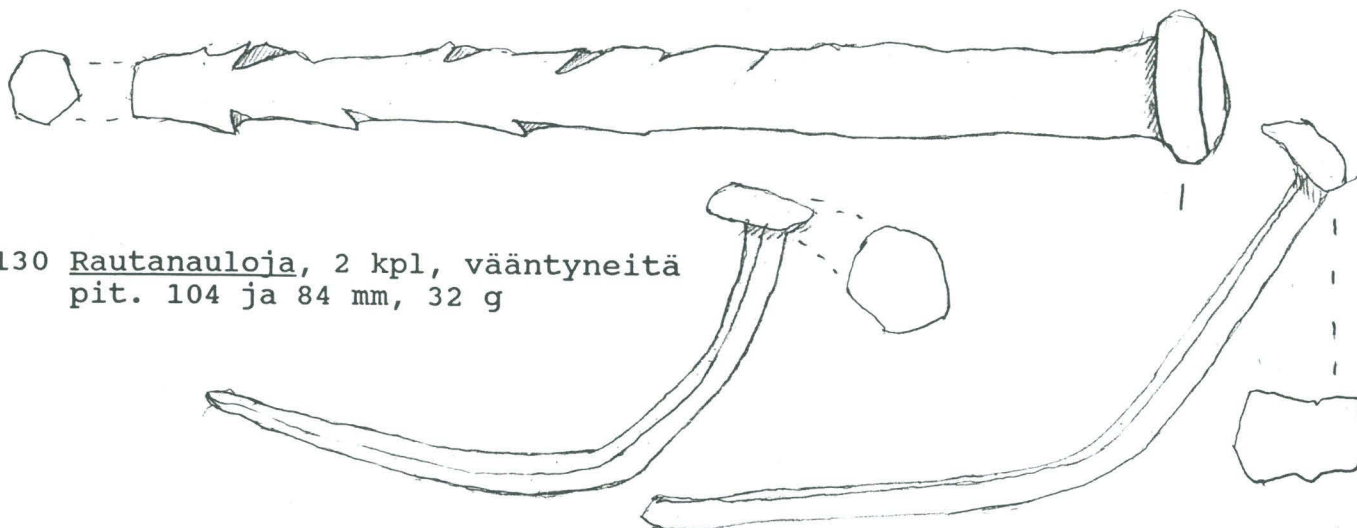
- :127 Lasiastian kylkipala, vihreä
28 x 23 x 2 mm, 3 g

- :128 Ikkunalasia, vihreää, reunapala
40 x 18 x 2 mm, 4 g

KM 94079

HUONE G, Koulukujan päältä

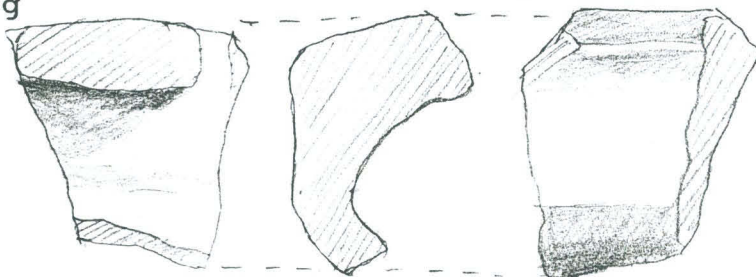
:129 Rautakiila, väkäsellinen
147 x 22 mm, 115 g

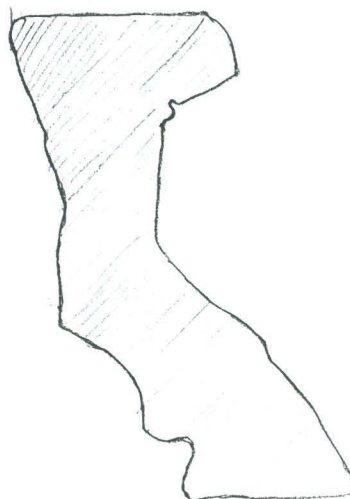
:130 Rautanauloja, 2 kpl, vääntyneitä
pit. 104 ja 84 mm, 32 g

:131 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
1 g

:132 Punasavikeramiikkaa, reunapaloja, 2 kpl, sisäpuolella ruskean
vihreä lasitus, korvan kiinnityskohta nähtävissä
24 g

:133 Punasavisen kaakelin kappaleita, 3 kpl, lasittamattomia
(210 x 94 x 8 mm), 408 g

:134 Fajanssia, kylkipala, valkoinen tinalasitus molemmin puolin,
ulkopuolella 3 ohutta harmaata raitaa
42 x 34 x 5 mm, 6 g

:135 Lasiastian kylkipala, vihertävä
1 g

KM 94079

:136 Lasiastian kylkipaloja, 2 kpl, vihreitä
2 g

:137 Ikkunalasia, vihreää
1 g

:138 Kuonaa, 1 kpl
55 g

HUONE G, Koulukujan katukiveys

:139 Lasiastian pala, väritön, maalattu toiselta puolelta sinisellä, punaisella ja keltaisella
17 x 14 x 2 mm, 1 g

 = punainen
 = keltainen
 = sininen

HUONE G, Koulukujan alapuolinen profiili (profiili a), 1. krs

:140 Lasiastian kylkipala, väritön
1 g

:141 Ikkunalasia, vihreää
30 x 17 x 1,5 mm, 2 g

HUONE G, profiili a, 2. krs

:142 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon, suukappale
3 g

:143 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
1 g

:144 Luuta, 5 kpl, palamatonta
46 g

:145 Kuonaa, 5 kpl
1176 g

HUONE G, profiili a, 6. krs

:146 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
2 g

:147 Fajanssia, reunapala, valkoinen tinalasitus molemmin puolin, sisäpuolella sininen raita
22 x 18 x 3 mm, 1 g

:148 Lasipullon kylkipaloja, 15 kpl, tummanvihreitä
(106 x 103 x 2 mm), 145 g

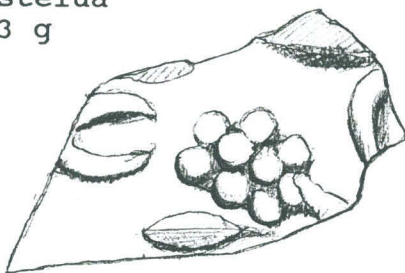
:149 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
(37 x 22 x 1,5 mm), 5 g

:150 Luuta, 6 kpl, palamatonta
46 g

KM 94079

HUONE G, Koulukujan itäreuna, katukiveyksen alapuoliset kerrokset

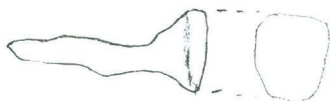
- :151 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
1 g
- :152 Punasavikeramiikkaa, korvan ketkelma (?), väritön lyijylasitus
6 g
- :153 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 4 kpl, bolus-koristeisia
(66 x 45 x 8 mm), 62 g
- :154 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritöntä lasitusta molemmin
puolin
31 x 23 x 3 mm, 1 g
- :155 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala (?), lasittamaton, kasviai-
heista reliefikoristelua
57 x 25 x 11 mm, 13 g

- :156 Fajanssia, reunapala, valkoista tinalasitusta
19 x 17 x 4 mm, 1 g
- :157 Lasipullon kylkipala, vihreä
62 x 24 x 2 mm, 6 g
- :158 Lasipullon kylkipala, vihreä
28 x 25 x 5 mm, 4 g
- :159 Ikkunalasia, vihreää
1 g
- :160 Luuta, 5 kpl, palamatonta
83 g

HUONE G, Koulukujan vesikouru

- :161 Rautanaula
25 x 11 mm, 2 g

- :162 Rautanaulan katkelma
40 x 8 mm, 6 g

- :163 Lasiastian kylkipaloja, 2 kpl, värittömiä
2 g
- :164 Lasipullon kylkipaloja, 3 kpl, vihreitä
(29 x 18 x 5 mm), 6 g

KM 94079

:165 Ikkunalasia, 36 kpl, vihreitä
31 g

:166 Luuta, 2 kpl, palamatonta
1 g

HUONE G, Koulukujan ylemmän ja alemman vesikourun välinen maa

:167 Lasiastian reunapala, vihertävä, voimakas profilointi
33 x 12 x 2 mm, 2 g

:168 Lasiastian kylkipala, vihertävä
21 x 14 x 1 mm, 1 g

:169 Ikkunalasia, vihreää
1 g

HUONE G, Burgmannin perustusten päältä

:170 Rautanaula
62 x 7 mm, 5 g

HUONE G, Burgmannin perustuksista, katutaso

:171 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
2 g

:172 Kuonaa, 1 kpl
17 g

:173 Luuta, 2 kpl, palamatonta
1 g

HUONE G, Burgmannin perustusten sisältä

:174 Luuta, 10 kpl, palamatonta
60 g

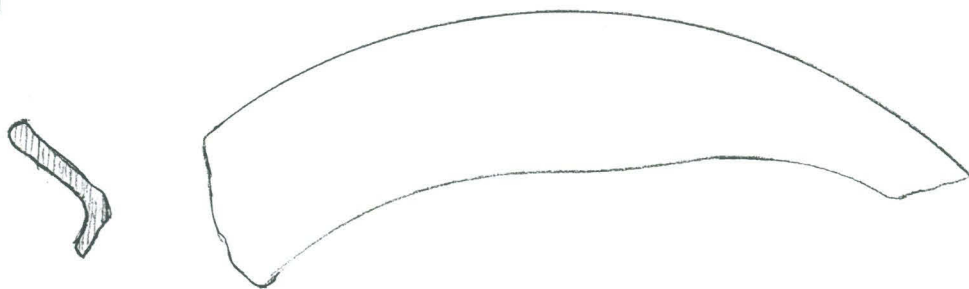
HUONE G, Burgmannin perustuksen laasti- ja alin hiekkakerros

:175 Rautanaula, vääntynyt
90 x 14 mm, 15 g

:176 Liitupiipun varren katkelmia, 3 kpl, koristelemattomia
6 g

- :177 Lasiastian reunapala, 2 kpl, lasipurkista, tumman vihreä, voimakas profilointi, 1700-l. loppu - 1800 l. alku
23 g

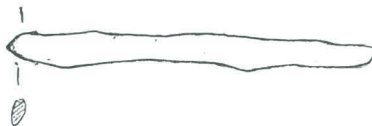
- :178 Lasiastian kylkipaloja, 32 kpl, tumman vihreitä
276 g
- :179 Luuta, 2 kpl, palamatonta
15 g

HUONE G, kivijalan sisäpuolen kivikon päällinen täytemaa

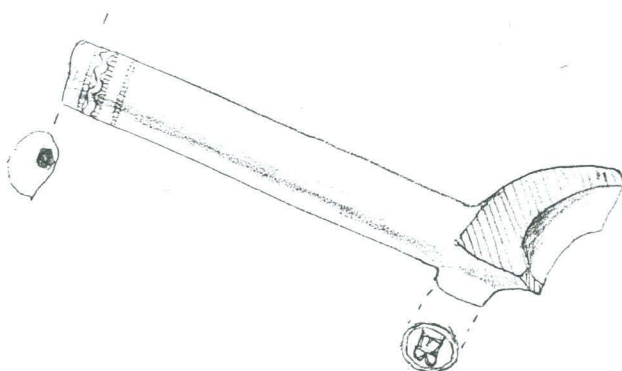
- :180 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpuolella vihertävänruskea lasitus, ulkopinta lohjennut
100 x 88 x 13 mm, 36 g
- :181 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, kulunut, lasittamaton
33 x 25 x 6 mm, 5 g
- :182 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
6 g
- :183 Eläimen hammas, 1 kpl
6 g
- :184 Luuta, 33 kpl, palamatonta
109 g

HUONE G, Burgmannin sisäkiveys

- :185 Rautapuikko, neulan katkelma?
pit. 47 mm, 2 g

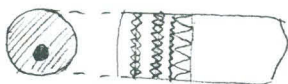

- :186 Liitupiipun varren ja pesän katkelma, varren ympäri sahalaita- ja aaltokoristelua, kannassa leima "EB", kanta matala ja leveä, pesä pieni, 1600- luvun puoliväli.
pit. 75 mm, 8 g

KM 94079

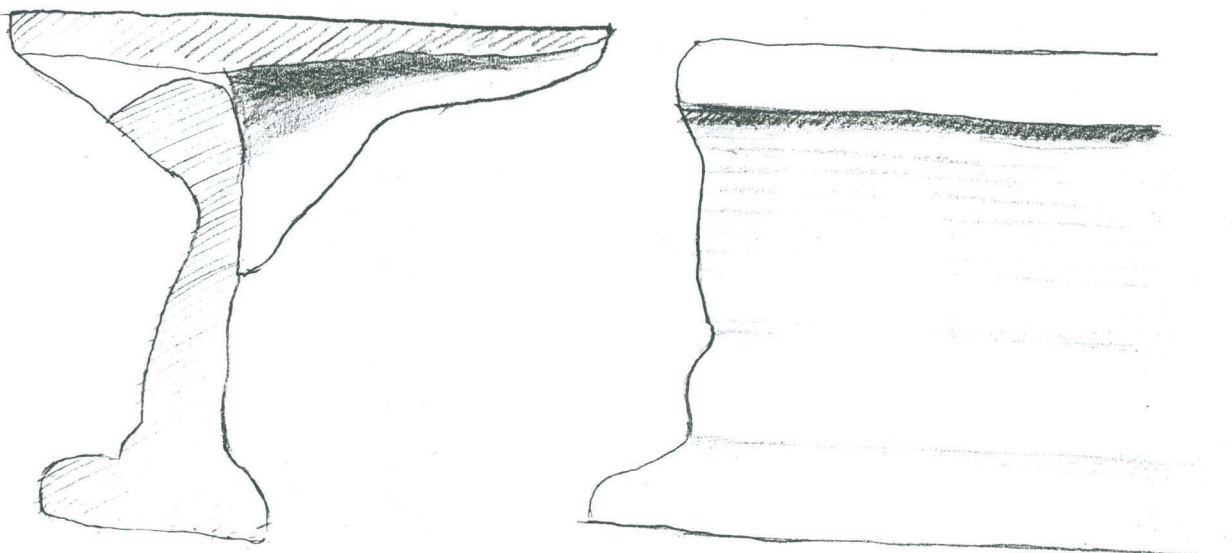
- :187 Liitupiipun varren katkelma, varren ympäri sahalaitakoristelua
23 x 8 mm, 2 g

- :188 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
4 g

HUONE H, purkukerros

- :189 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappaleita, 4 kpl, lasittamattomia, onttoja, profiloituja
(223 x 63 mm), 733 g

HUONE I, profiili c, 1. krs

- :190 Fajanssia, kylkipala, valkoinen tinalasitus molemmin puolin
1 g
- :191 Ikkunalasia, 29 kpl, vihreää
17 g
- :192 Lasiastian kylkipala, vihreä
20 x 11 x 2 mm, 1 g

HUONE I, profiili c, 3. krs

- :193 Rautanaula, vääntynyt
102 x 22 mm, 24 g

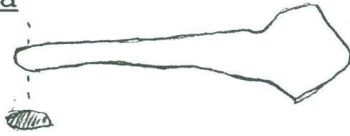

KM 94079

- :194 Liitupiipun pesän katkelma, koristelematon
1 g

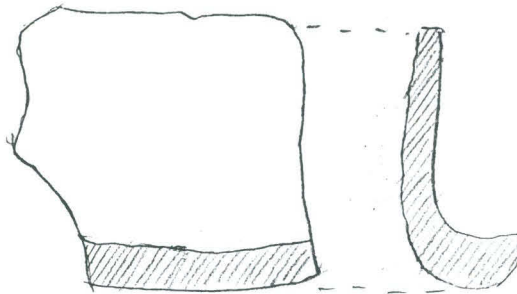
HUONE I, profiili c, 4. krs

- :195 Hevosenkengän naula
43 x 6 mm, 7 g

- :196 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, lasittamaton
54 x 40 x 11 mm, 25 g

- :197 Lasipullon pohjapaloja, 2 kpl, vihreitä
(39 x 36 x 6 mm), 19 g

- :198 Luuta, 17 kpl, palamatonta
180 g

HUONE I, profiili c, 5. krs

- :199 Lasiastian kylkipala, vihertävä, Römer, nuppikoristeinen, 1600-luvun 2.-4. neljännes
1 g

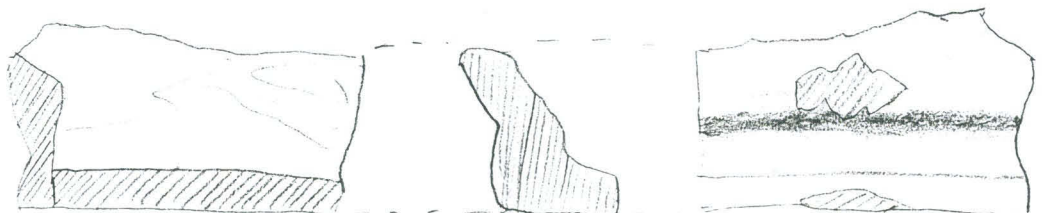

HUONE I, profiili c, alempi palokerros

- :200 Liitupiipun pesän katkelma, keltaista lasitusta, 1600-luvun loppupuoli
1 g

- :201 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
1 g

- :202 Fajanssia, pohjareuna, valkoinen tinalasitus molemmin puolin
21 g

KM 94079

:203 Ikkunalasia, vihreää
2 g

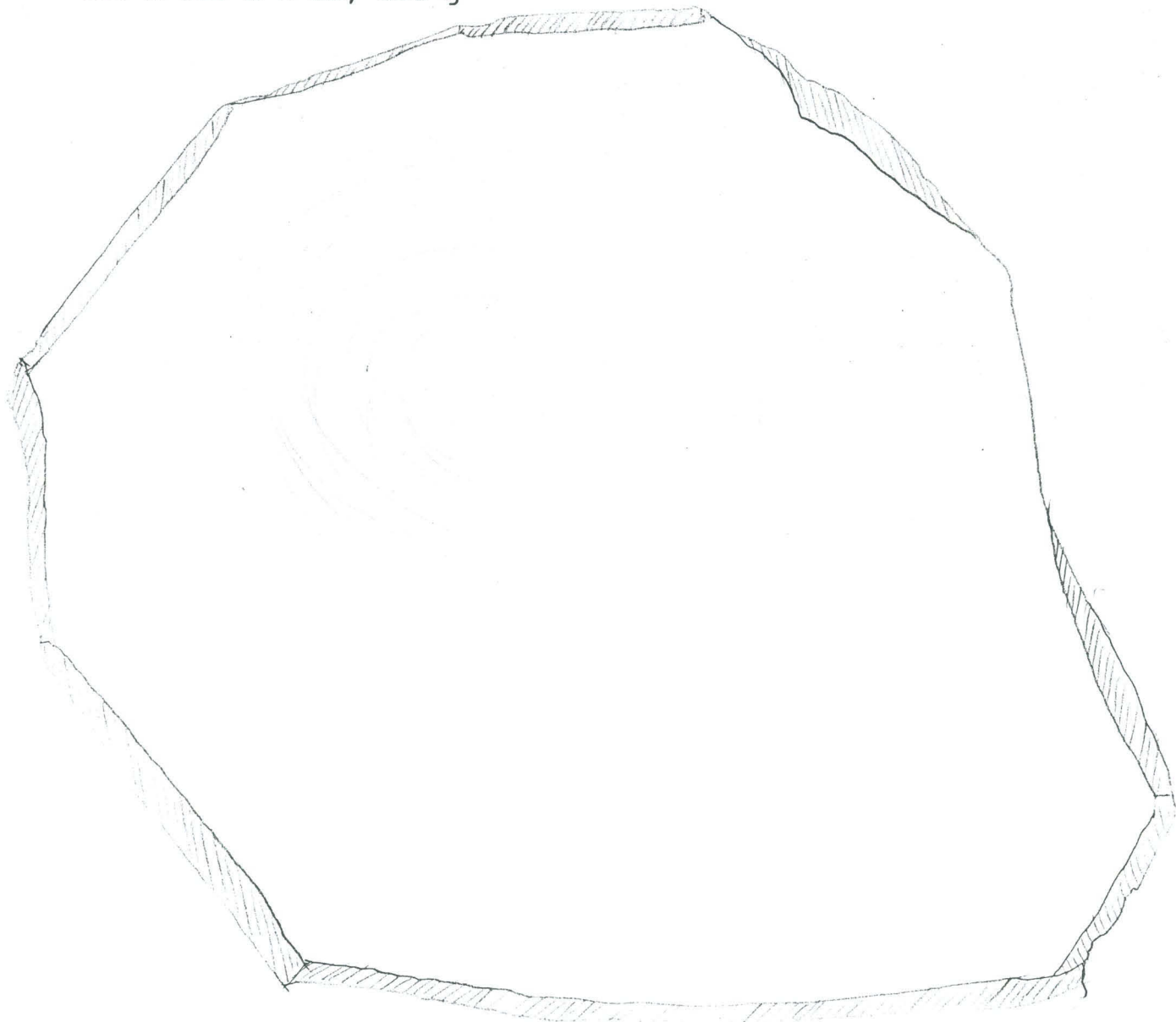
:204 Luuta, 4 kpl, palamatonta
77 g

HUONE I, Burgmannin kellari, valtioneuvoston linnan Aleksanterinkadun puoleisen ulkoseinän alta

:205 Fajanssia, kylkipala, valkoinen tinalasitus molemmin puolin, sininen kukkakoristelu sisäpuolella
28 x 24 x 3 mm, 2 g

:206 Lasipullon pohja, tumman vihreä
199 x 164 x 5 mm, 551 g

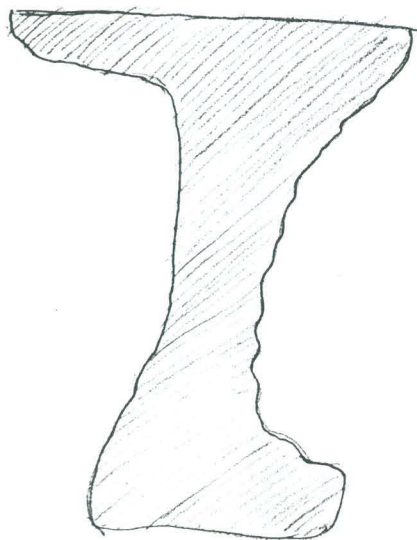
KM 94079

:207 Lasipullon kylkipaloja, 14 kpl, tumman vihreitä
278 g

:208 Lasipullon kylkipala, vihreä
39 x 38 x 1 mm, 4 g

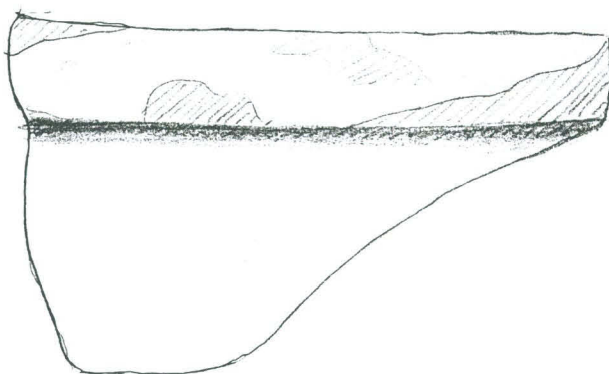
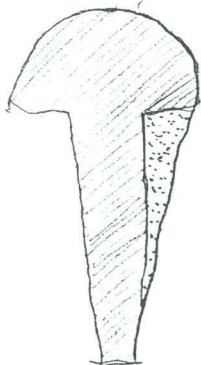
HUONE I, irtolöytö

:209 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappaleita, 3 kpl, lasittamattomia, profiloituja
419 g

HUONE L, läntinen koekuoppa, pintakerros

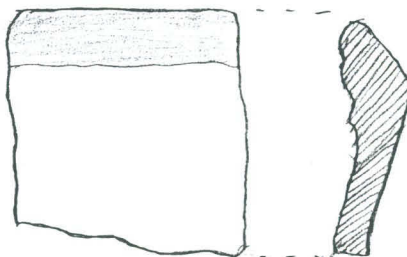
:210 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappaleita, 2 kpl, vihreää lasitusta, profiloituja, toisessa kiinni muurauslaastia (108 x 46 x 25 mm), 170 g

KM 94079

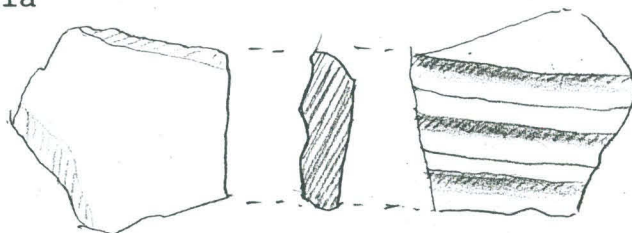
:211 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, sisäpinnalla tummanruskea lasitus
(77 x 29 x 10 mm), 39 g

:212 Valkosavikeramiikkaa (?), reunapala, lasittamaton, pahoin sulanut
34 x 31 x 8 mm, 9 g

:213 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, bolus-koristeinen, lasitus ja ulkopinta kuluneet pois
4 g

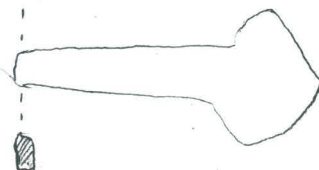
:214 Valkosavikeramiikkaa, kylkipala, keltainen lasitus sisä- ja osin ulkopinnalla, dreijausuria
31 x 25 x 5 mm, 5 g

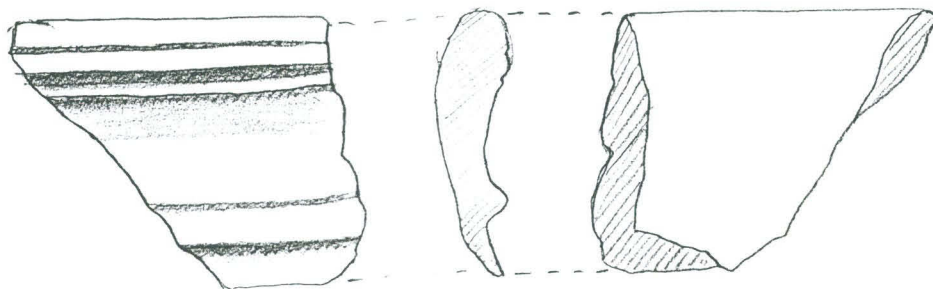
:215 Luuta, 3 kpl, palamatonta
144 g

HUONE L, läntinen jätäkasa, 1.-2. krs

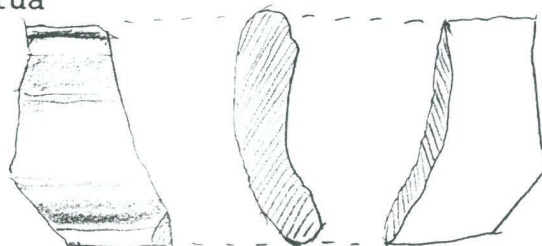
:216 Hevosenkengän naula
41 x 17 x 4 mm, 6 g

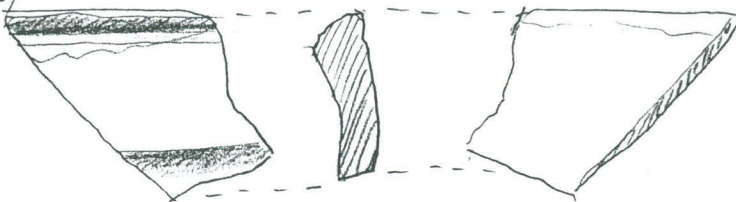
:217 Punasavikeramiikkaa, reunapala, väritön lasitus sisäpinnalla, profiloitu, dreijauskoristelua
44 x 34 x 8 mm, 13 g

:218 Punasavikeramiikkaa, reunapala, ruskea lasitus sisäpinnalla, profiloitu, dreijauskoristelua
30 x 17 x 8 mm, 6 g

- :219 Punasavikeramiikkaa, reunapala, sisäpinnalla vihreä lasitus, reunan päällä bolus-koristelua, dreijauskoristelua
32 x 28 x 6 mm, 5 g

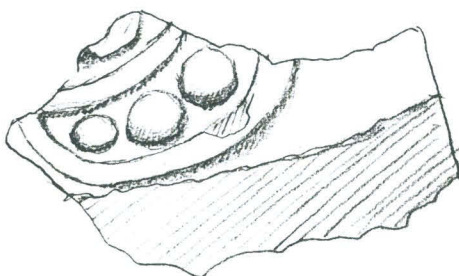
- :220 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihreä lasitus ja bolus-koristelua sisäpinnalla
56 x 45 x 6 mm, 15 g

- :221 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 6 kpl, väritön lasitus sisä- ja osin ulkopinnalla
(51 x 40 x 8 mm), 42 g

- :222 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinnalla vihertävä lasitus
1 g

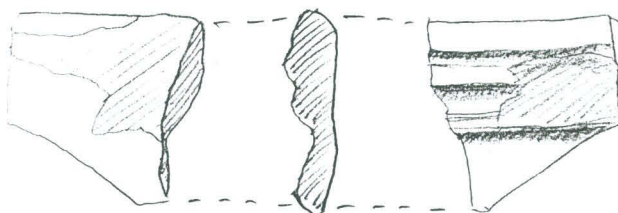
- :223 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vaaleanvihreä lasitus sisäpinnalla
70 x 33 x 7 mm, 22 g

- :224 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala (?), tummanruskea lasitus, reliefikoristelua
19 g

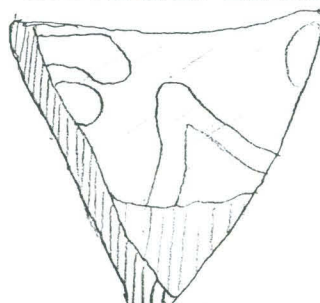

- :225 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala (?), lasittamaton
3 g

- :226 Valkosavikeramiikkaa, reunapala, keltainen lasitus sisäpinnalla, profiloitu, dreijauskoristelua
25 x 25 x 6 mm, 4 g

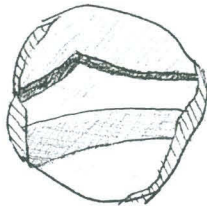

- :227 Valkosavikeramiikkaa, kylkipala, keltainen lasitus ja ruskeaa bolus-koristelua sisäpinnalla

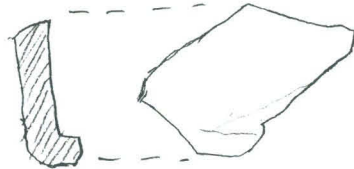

KM 94079

- :228 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmin puolin,
sisäpinnalla keltaista ja violettia maalauskoristelua, pyöreä-
si kulunut
25 x 22 x 5 mm, 5 g

- :229 Lasipullon pohjareuna, vihreä
29 x 20 x 4 mm, 3 g

- :230 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
3 g

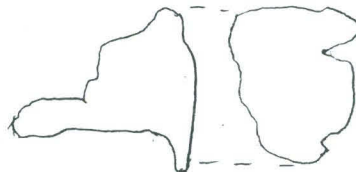
- :231 Luuta, 1 kpl, palanutta
1 g

- :232 Eläimen hampaita ja leukaluuta, 4 kpl
21 g

- :233 Luuta, 17 kpl, palamatonta
312 g

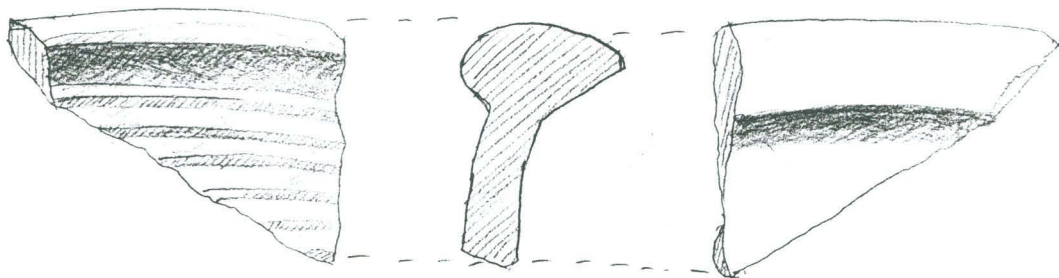
HUONE L, läntinen jätekasa, 4.-6. krs

- :234 Rautanaula
28 x 20 x 15 mm, 6 g

- :235 Liitupiipun varren katkelmia, 6 kpl, koristelemattomia
13 g

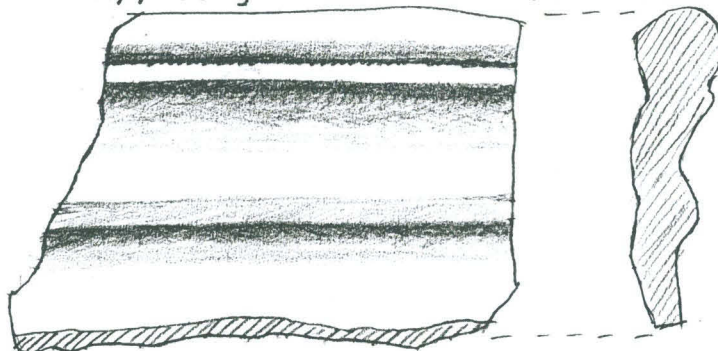
- :236 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vadista, sisäpinnalla keltainen
lasitus ja bolus-koristelua

- :237 Punasavikeramiikkaa, reunapala, keltainen lasitus sisäpinnalla, reunan päällä bolus-koristelua
54 x 46 x 12 mm, 19 g

- :238 Punasavikeramiikkaa, reunapaloja, 3 kpl, ruskea lasitus sisäpinnalla, profiloituja
(90 x 42 x 10 mm), 66 g

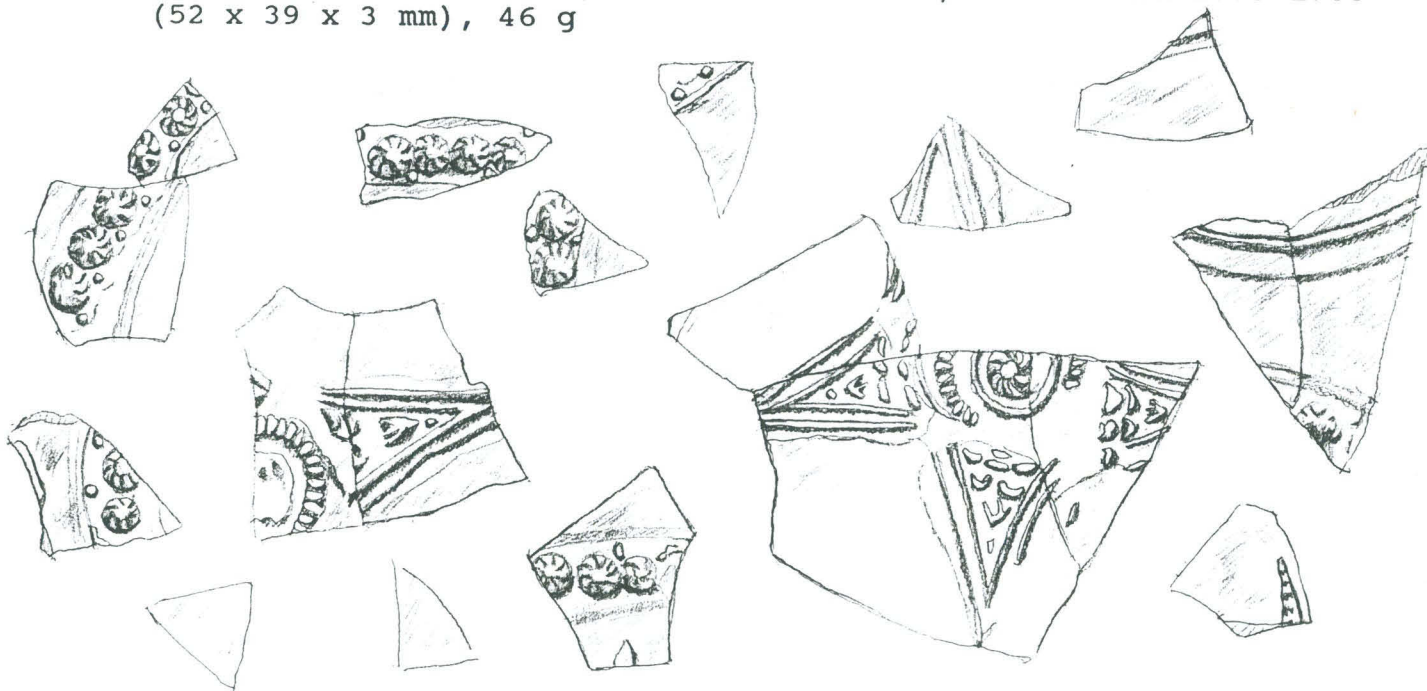
- :239 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 11 kpl, ruskea lasitus sisäpinnalla, nokinen ulkopinta
(54 x 43 x 7 mm), 121 g

- :240 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 4 kpl, ruskea lasitus sisä- ja osin ulkopinnalla
53 x 50 x 11 mm, 76 g

- :241 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 4 kpl, lyijyglasitus sisäpinnalla
24 g

- :242 Valkosavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinnalla keltainen, ulkopinnalla vihreä lasitus
17 x 17 x 3 mm, 1 g

- :243 Kivisavikeramiikkaa, kylkipaloja, 19 kpl, ulkopinnalla sinistä ja violettia lasitusta, reliefikoristelua, Westerwald 1675-1700
(52 x 39 x 3 mm), 46 g

KM 94079

:243 Fajanssia, kylkipala, sinistä koristelua
1 g

:244 Lasiastian kylkipala, vihertävä, Römer, nupplikoristeinen, 1500-1. loppu - 1600-1. alku
2 g

:245 Lasiastian kylkipaloja, 2 kpl, kellertäviä
1 g

:246 Ikkunalasia, retusoitua, 3 kpl, vihreää
5 g

:247 Ikkunalasia, 33 kpl, vihreää
17 g

:248 Luuta, 3 kpl, palanutta
1 g

:249 Luuta, n. 11 kpl, palamatonta
135 g

:250 Puu- ja rautamöykkyjä, 3 kpl, osin hiiltynyttä puuta, lasinpalloja kiinni
53 g

:251 Tuohta, 2 kpl
1 g

:252 Kalkkikiven pala
15 g

HUONE L, läntinen jättekasa, 6. krs

:253 Ikkunalasia, vihreää, retusoitua
4 g

:254 Luuta, 3 kpl, palanutta
8 g

:255 Eläimen leukaluita ja hampaita, n. 3 kpl
265 g

:256 Luuta, n. 3 kpl, palamatonta
132 g

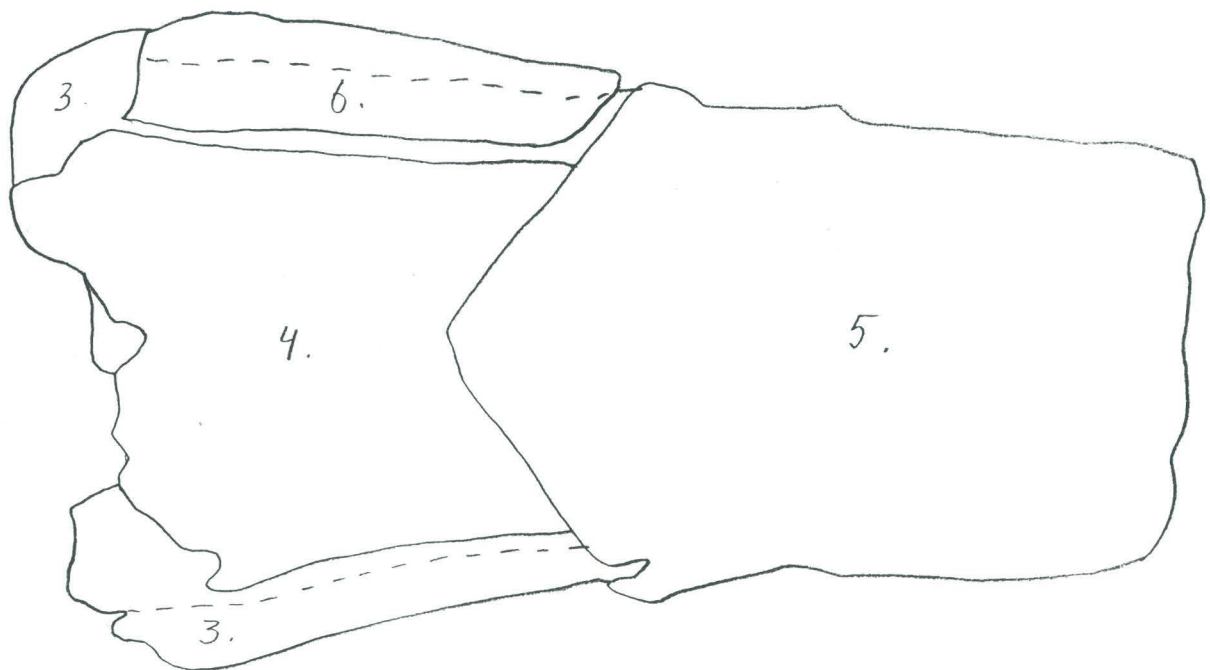
:257 Nahkakengän palasia
40 g

:258 Nahkakengän palasia
11 g

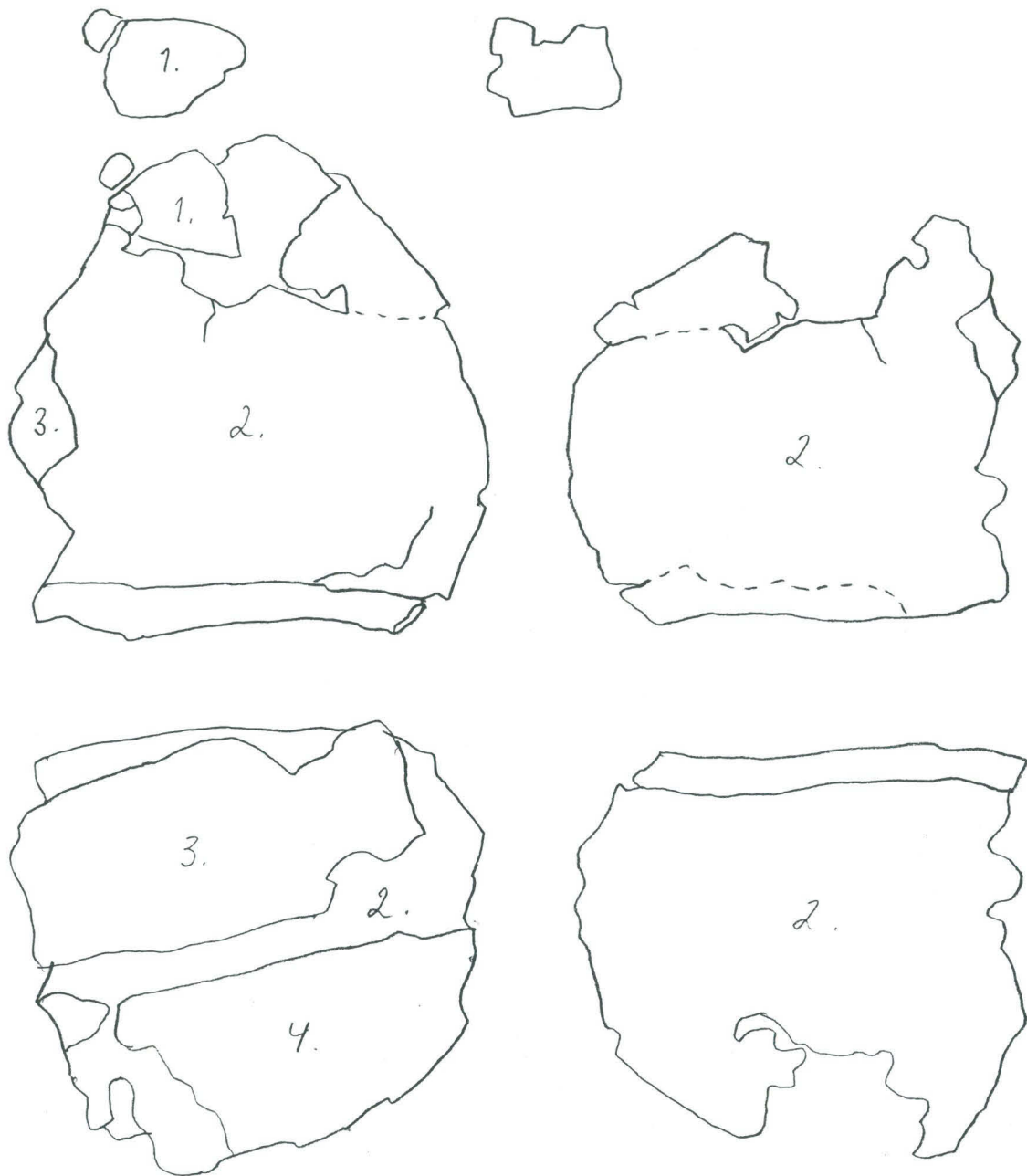
:259 Nahkakengän palasia
3 g

:260 Nahkakengän palasia
2 g

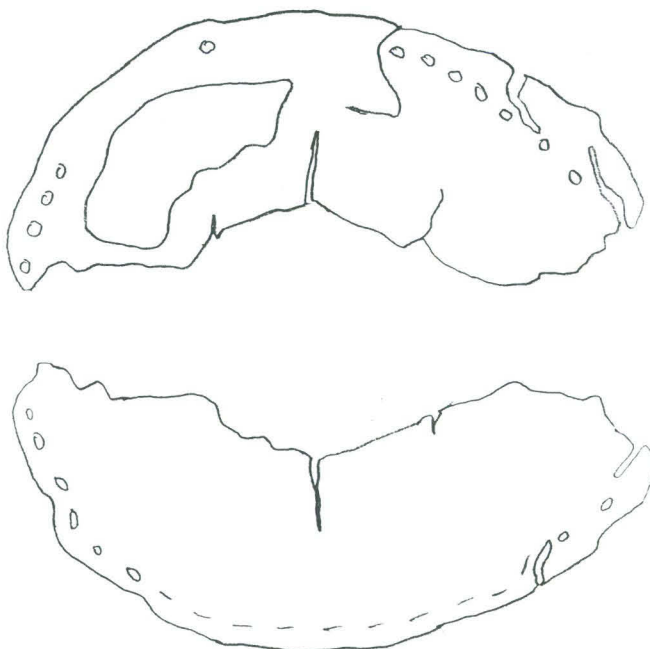
KM 94079 : 257

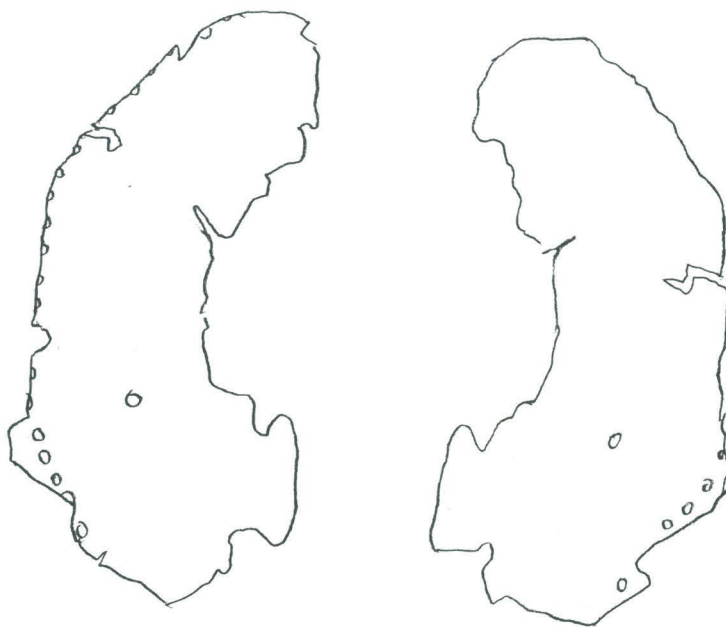
KM 94079:258

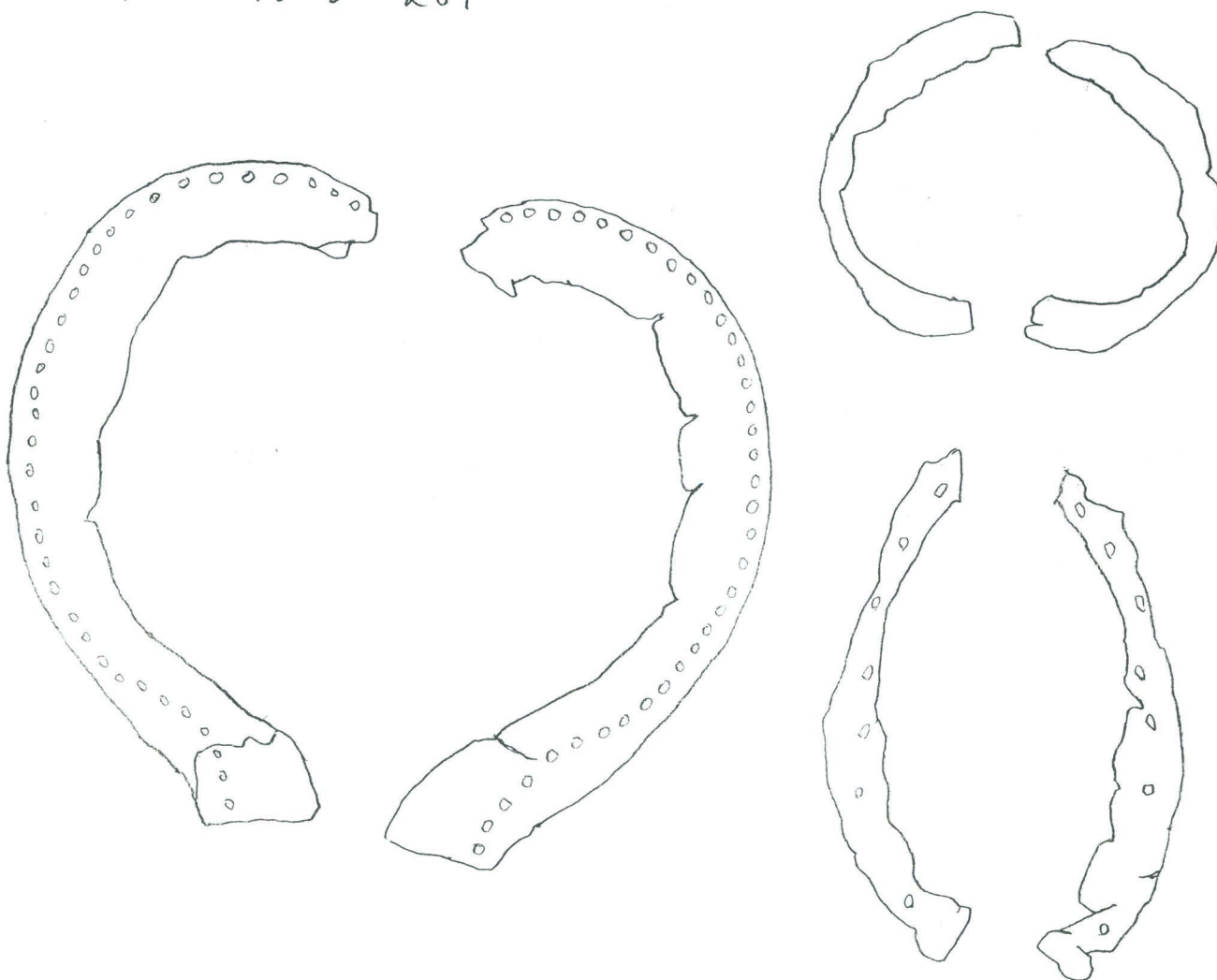
KM 94079:259

KM 94079 : 260

KM 94079 : 261

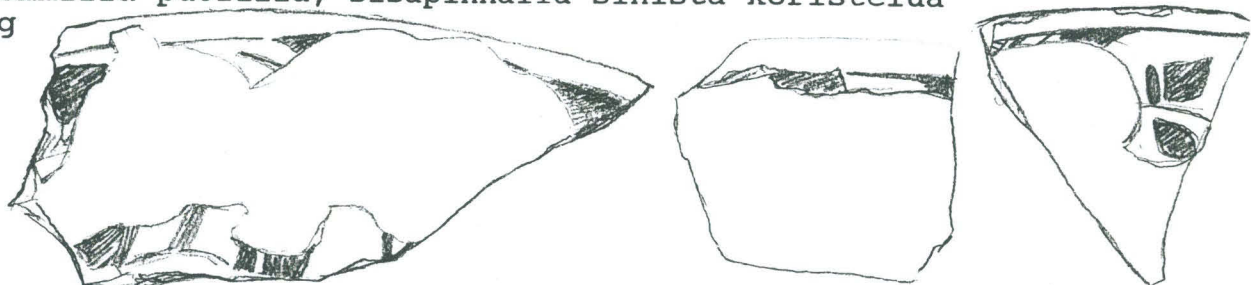

- :261 Nahkakengän palasia, kuva liitteenä
4 g

HUONE L, itäinen jätäkasa, ylin (1700-1) kerros

- :262 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinnalla ruskea lasitus
49 x 30 x 5 mm, 7 g

- :263 Fajanssia, reunapaloja, 3 kpl, lautasesta, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla sinistä koristelua
23 g

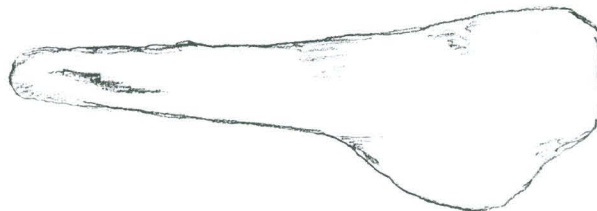
- :264 Fajanssia, kylkipala, profiloitu, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, ulkopinnalla sinistä koristelua
20 g

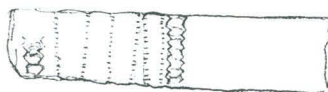
- :265 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
2 g

HUONE L, itäinen jätäkasa, ylempi 1600-luvun kerros

- :266 Veitsen ruoto- ja teräkatkelma
78 x 25 x 16 mm, 15 g

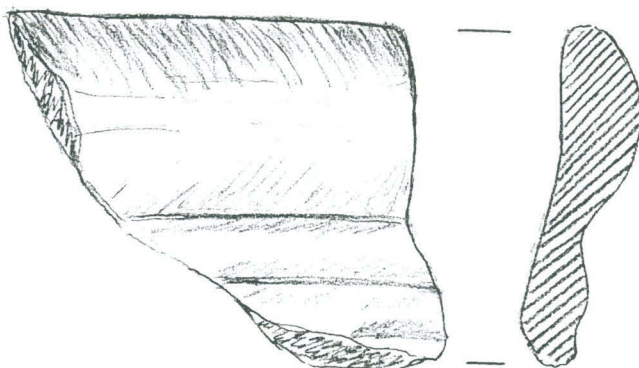
- :267 Liitupiipun varren katkelma, varren ympäri sahalaitakoristelua, 1600-luku
41 x 10 mm, 5 g

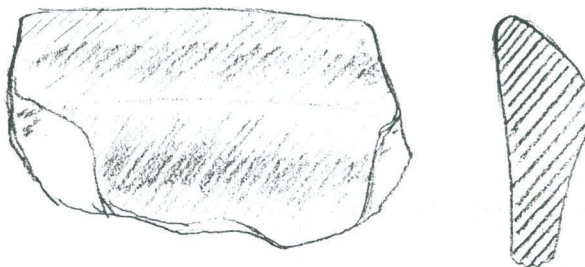
- :268 Liitupiipun varren katkelmia, 9 kpl, koristelemattomia
20 g

KM 94079

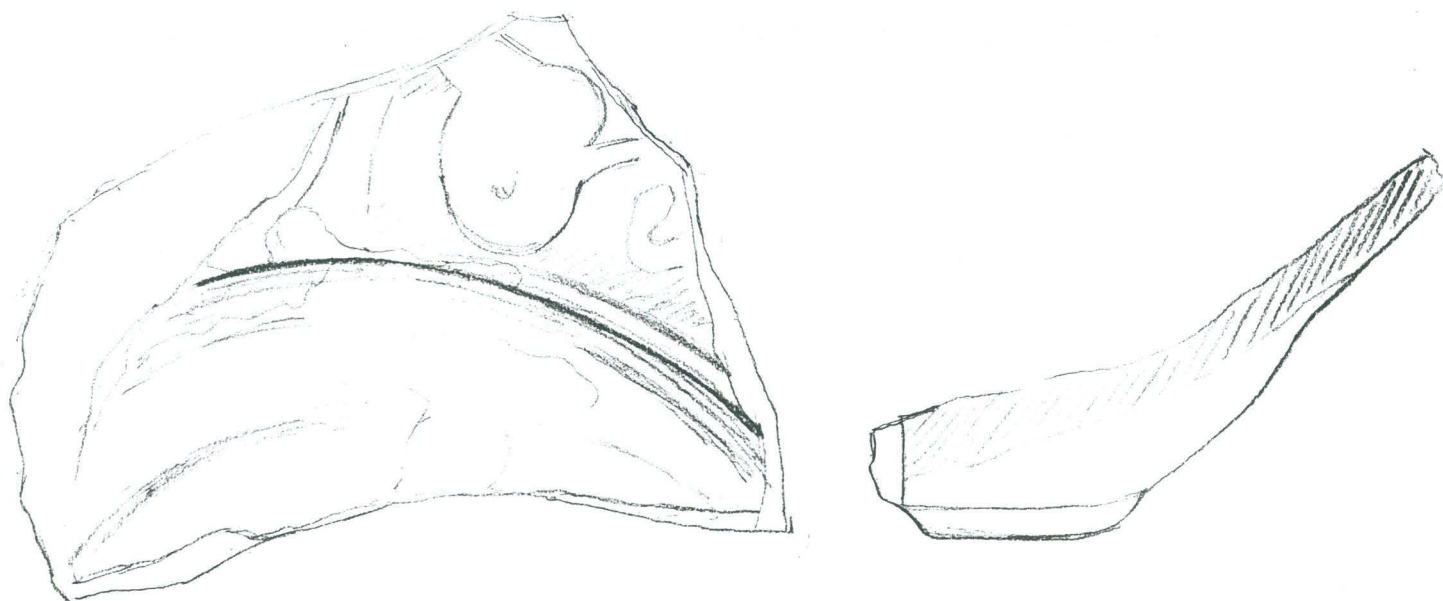
:269 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihertävä lasitus molemmin puolin
50 x 46 x 13 mm, 29 g

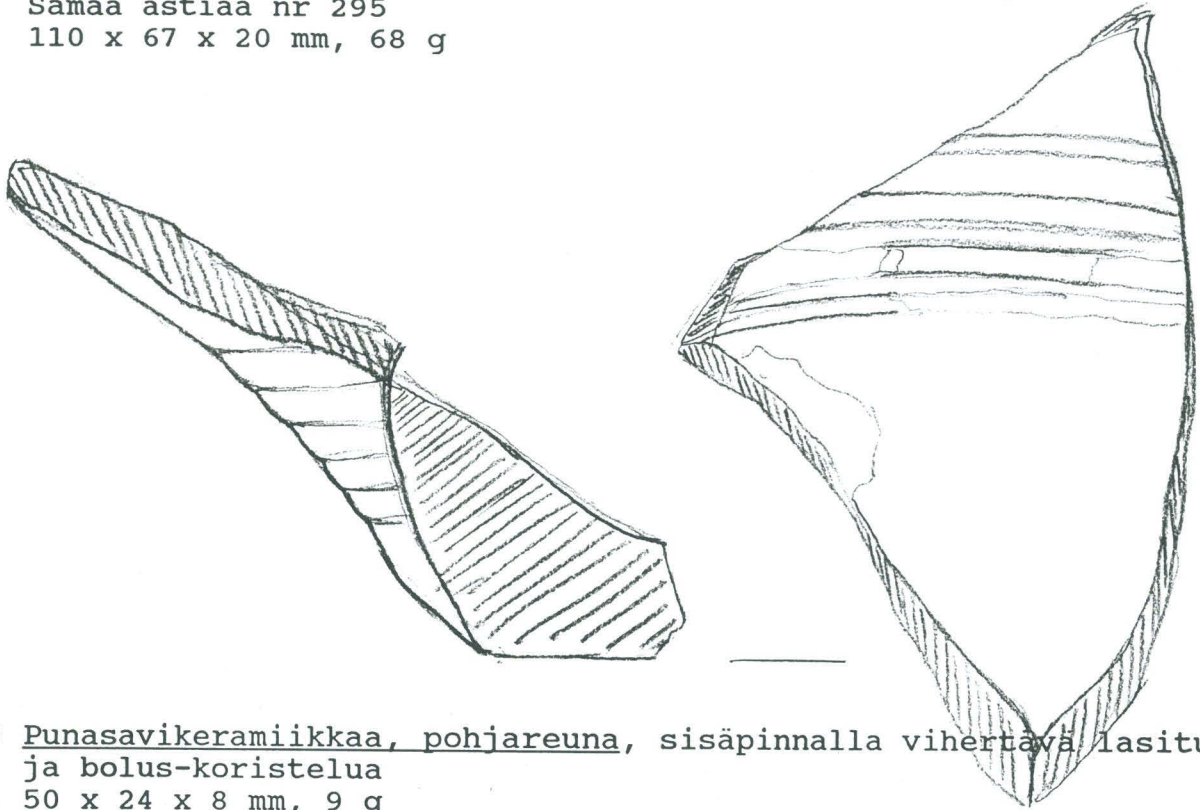
:270 Punasavikeramiikkaa, reunapala, väritön lasitus molemmin puolin
51 x 31 x 11 mm, 23 g

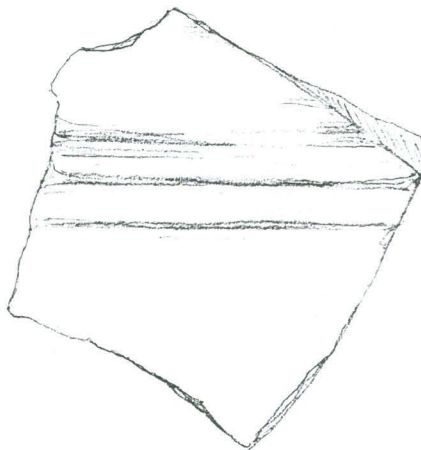
:271 Punasavikeramiikkaa, pohjareuna, kulhosta, sisäpinnalla vihertävä lasitus ja bolus-koristelua
103 x 99 x 15 mm, 113 g

- :272 Punasavikeramiikkaa, pohjareuna, kulhosta, sisäpinnalla vihertävä lasitus ja bolus-koristelua, ulkopinnalla dreijausuria
Samaa astiaa nr 295
110 x 67 x 20 mm, 68 g

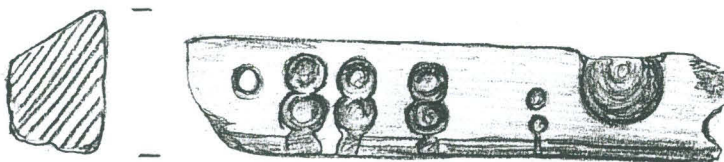
- :273 Punasavikeramiikkaa, pohjareuna, sisäpinnalla vihertävä lasitus ja bolus-koristelua
50 x 24 x 8 mm, 9 g
- :274 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, väritön lasitus molemmilla puolilla
16 g
- :275 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, bolus-koristelua, ulkopinta lohjennut
1 g
- :276 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisäpinnalla
2 g
- :277 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, lasittamattomia, dreijauskoristelua
37 g

- :278 Valkosavikeramiikkaa, pohjareuna, vihertävänkeltainen lasitus sisäpuolella
40 x 37 x 11 mm, 15 g

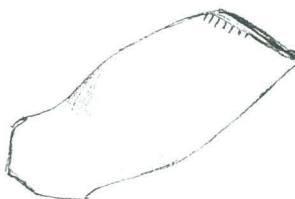
- :279 Fajanssia, kaakelin pala(?), valkoinen lasitus toisella puolella, saviaines punainen
3 g
- :280 Fajanssia, kylkipala, sisäpinnalla vaaleansininen lasitus, sisäpinnalla sinistä koristelua
1 g
- :281 Fajanssia, kylkipaloja, 2 kpl, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, sinistä ja keltaista koristelua toisella puolella
7 g
- :282 Ikkunalasia, vihreää
2 g
- :283 Muotinpuolikas, vuolukiveä, ripustusreikä, pyöreitä valukuoppia
72 x 19 x 12 mm, 26 g

- :284 Luuta, 3 kpl, palamatonta
37 g

HUONE L, itäinen jätékasa, alempi 1600-luvun kerros

- :285 Liitupiipun pesä, suunreunan etuosassa pisteviivakoristelua, kanta viistetty pois, pesä pitkänomainen, puikulainen, 1600-luvun loppupuoli
43 x 19 mm, 8 g

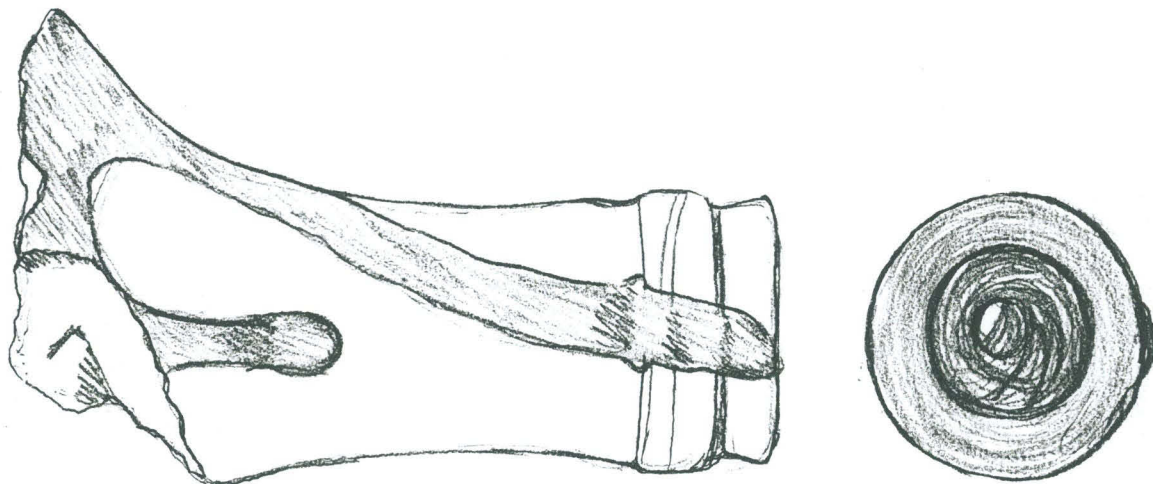

- :286 Liitupiipun pesän katkelma, koristelematon, 1600-luku
2 g
- :287 Liitupiipun pesän pala, suun reunasta, viivakoriste reunassa
1 g

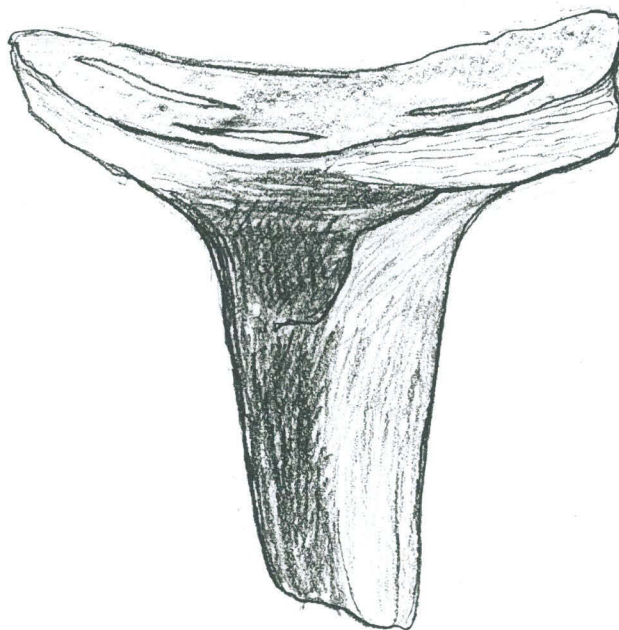
KM 94079

:288 Liitupiipun varren katkelmia, 13 kpl, koristelemattomia
17 g

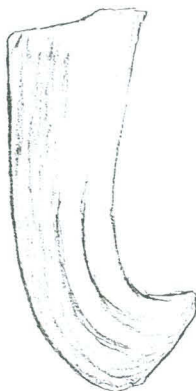
:289 Punasavikeramiikkaa, padan kahva, ontto, tummanruskeaa valunutta lasitusta
98 x 35 mm, 143 g

:290 Punasavikeramiikkaa, padan jalka ja pohjaa, sisäpinnalla ruskea lasitus
85 x 75 x 70 mm, 113 g

:291 Punasavikeramiikkaa, padan jalka, lasittamaton, käyrä
46 x 20 mm, 16 g

- :292 Punasavikeramiikkaa, reunapaloja, 2 kpl, keltainen lasitus
sisä- ja osin ulkopinnalla
(65 x 52 x 11 mm), 38 g

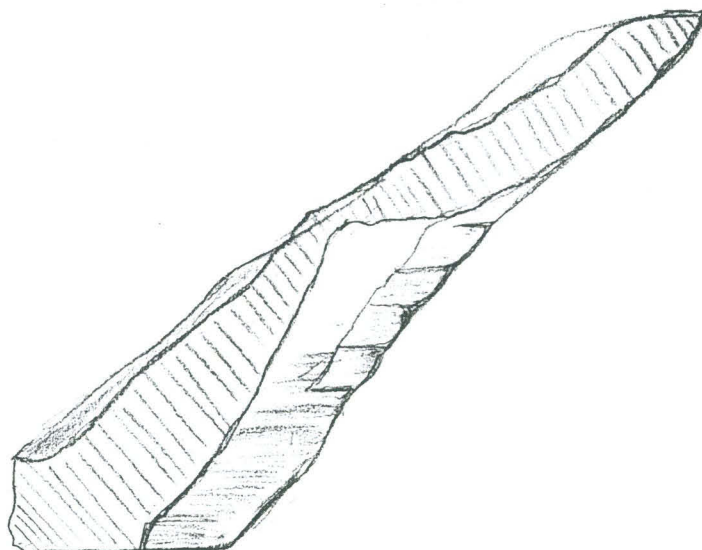
- :293 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vaaleanruskea lasitus
molemmilla puolilla
27 x 20 x 7 mm, 5 g

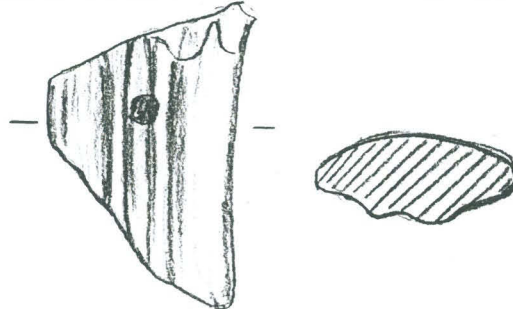
- :294 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vaaleanruskea lasitus molemmil-
la puolilla
28 x 15 x 6 mm, 3 g

- :295 Punasavikeramiikkaa, pohjareuna, kulhosta, sisäpinnalla viher-
tävä lasitus ja bolus-koristelua, ulkopinnalla dreijausuria
Nr 272 samasta astiasta
110 x 107 x 20 mm, 173 g

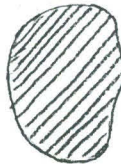
- :296 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vaaleanruskea lasitus molemmilla puolilla
25 x 15 x 4 mm, 2 g
- :297 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, tummanruskea lasitus sisäpinnalla
(39 x 30 x 6 mm), 14 g
- :298 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, vihertävä lasitus ja bolus-koristelua sisäpinnalla
(47 x 25 x 9 mm), 14 g
- :299 Kivisavikeramiikkaa, korvan katkelma, sinertävää lasitusta
41 x 25 x 19 mm, 13 g

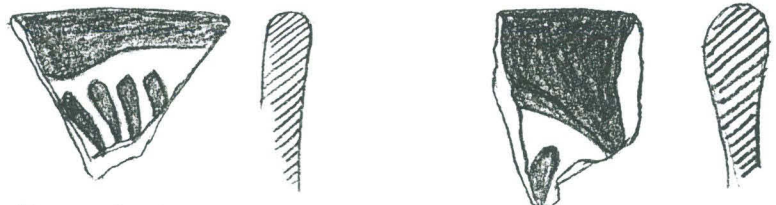
- :300 Kivisavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, sinistä ja violettia lasitusta, reliefikoristelua, Westerwald 1675-1700
4 g

- :301 Fajanssia, korvan katkelma, valkoinen tinalasitus
21 x 20 x 9 mm, 7 g

- :302 Fajanssia, reunapaloja, 2 kpl, valkoinen lasitus molemmin puolin, sinistä maalauskoristelua
(27 x 22 x 5 mm), 6 g

- :303 Lasiastian kylkipala, vihertävä
1 g

- :304 Kalkkikiven pala
10 g

- :305 Luuta, 17 kpl, palanutta
8 g

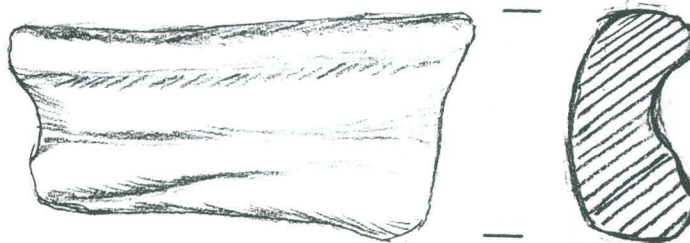
- :306 Eläimen leukaluuta ja hampaita, 6 kpl
71 g

:307 Luuta, 51 kpl, palamatonta
842 g

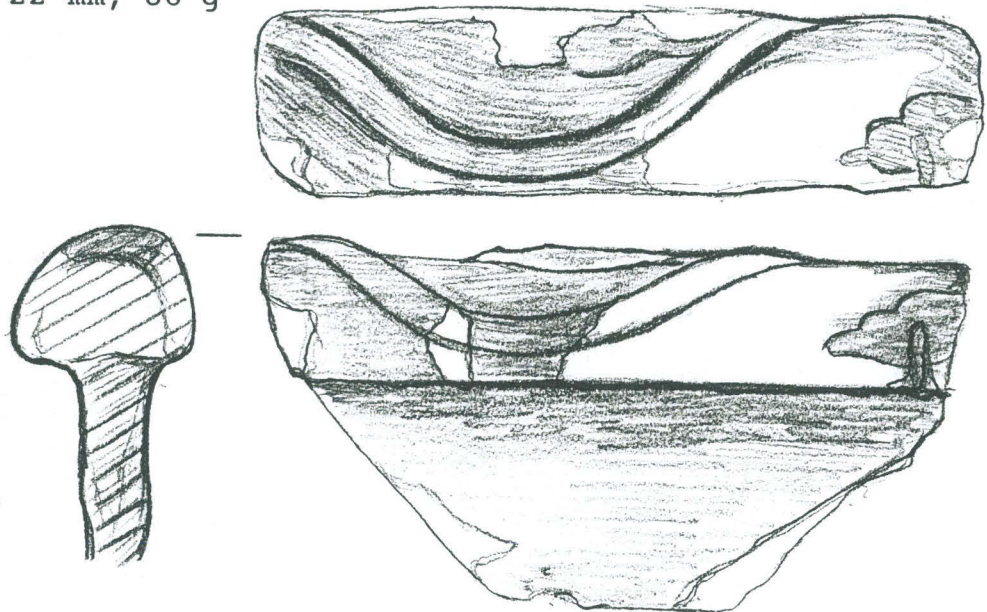
HUONE L, irtolöytöjä

:308 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
8 g

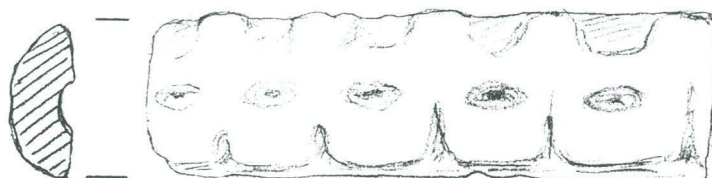
:309 Punasavikeramiikkaa, korvan katkelma, hiukan vihreää lasitusta
63 x 30 x 17 mm, 31 g

:310 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, reunassa ruskeankeltaista lasitusta ja kasviaiheinen reliefi
93 x 47 x 22 mm, 86 g

:311 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa, keltaista lasitusta ja ornamenttireliefiä
74 x 22 x 8 mm, 17 g

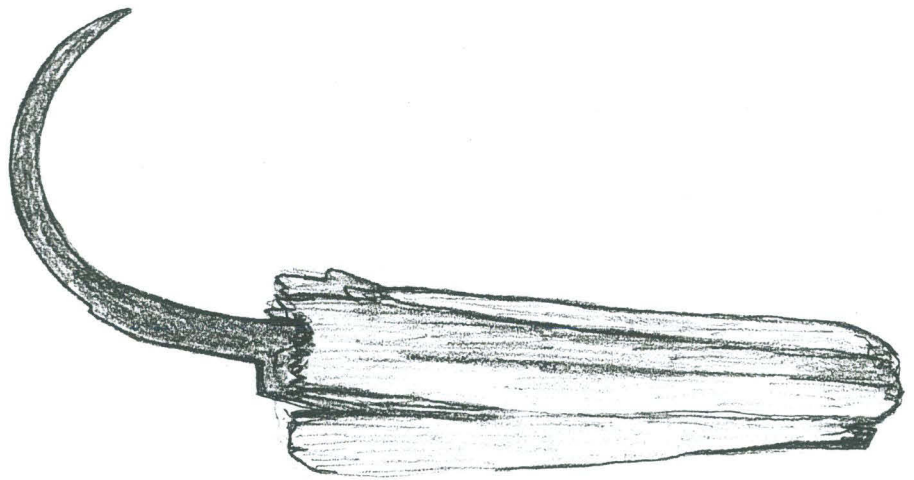

KM 94079

- :312 Punasavikeramiikkaa, pohjareunaa, sisäpinnalla vihertävänruskeaa kulunutta lasitusta ja bolus-koristelua, lasitusta hiukan myös ulkopinnalla
82 x 80 x 9 mm, 46 g
- :313 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritöntä lasitusta sisäpinnalla, dreijauskoristelua
4 g
- :314 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinnalla vihreä, ulkopinnalla väritön lasitus
38 x 34 x 7 g, 13 g
- :315 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala, tumman vihreä lasitus
26 x 16 x 5 mm, 2 g
- :316 Fajanssia, kaakelin pala, valkoinen lasitus
25 x 17 x 7 mm, 4 g
- :317 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla
22 x 18 x 4 mm, 3 g
- :318 Lasipullon kylkipala, tumman vihreä
35 x 31 x 3 mm, 5 g
- :319 Hiekkakiven pala, punertava
11 g

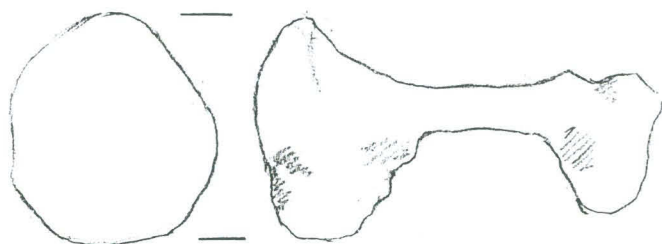
HUONE M, pihatason yläpuolinen sekoittunut yläosa

- :320 Rautakoukku, jossa puinen kahva
pit. 125 mm, 47 g

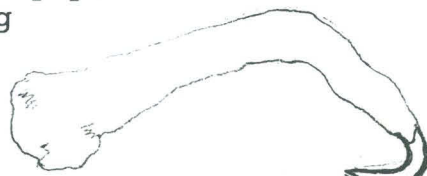

HUONE M, pihakiveyksen päältä

- :321 Rautanaula
55 x 31 x 28 mm, 42 g

- :322 Rautanaula, vääntynyt
pit. 52 mm, 10 g

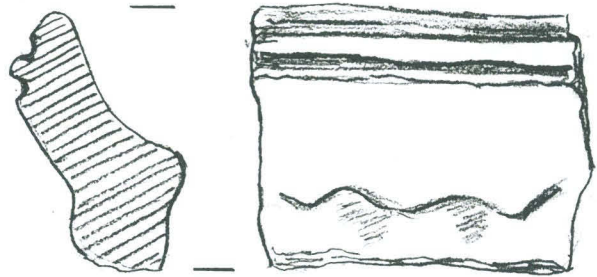
:323 Liitupiipun pesän katkelma, koristelematon
2 g

:324 Liitupiipun varren katkelma, sahalaitakoristelua varren ympäri,
1600-luku
66 x 9 mm, 8 g

:325 Liitupiipun varren katkelmia, 10 kpl, koristelemattomia
25 g

:326 Punasavikeramiikkaa, reunapala, ruskea lasitus sisäpinnalla,
ulkopinnalla dreijaus- ja vulstikoristelua
41 x 35 x 14 mm, 27 g

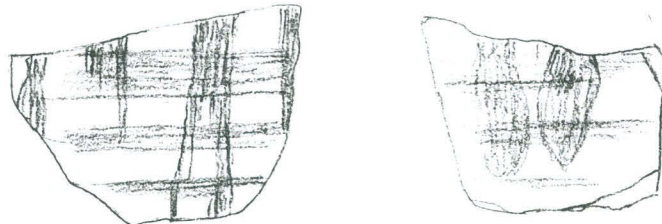
:327 Punasavikeramiikkaa, reunapala, sisäpinnalla kulunut vihreä
lasitus ja bolus-koristelua
36 x 28 x 9 mm, 5 g

:328 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihreää lasitusta
4 g

:329 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, kellertävänruskea
lasitus molemmilla puolilla
(42 x 40 x 6 mm), 18 g

:330 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl, sisäpinnalla ruskea
lasitus, ulkopinnalla jälkiä mustasta maalauskoristelusta
(32 x 25 x 7 mm), 13 g

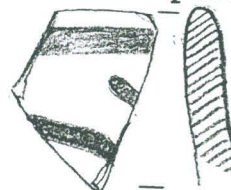

:331 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinnalla ruskea lasitus
1 g

:332 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, hiukan ruskeaa lasitusta
46 x 44 x 13 mm, 24 g

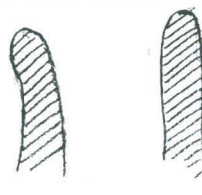
:333 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala, toisella puolella valkoista lasitusta
30 x 27 x 9 mm, 12 g

:334 Fajanssia, reunapala, valkoinen lasitus molemmin puolin, sisäpinnalla sinistä maalauskoristelua
24 x 15 x 4 mm, 2 g

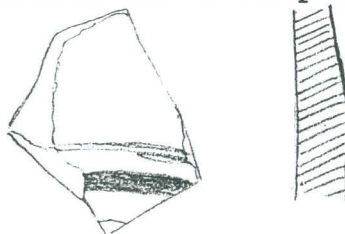

:335 Fajanssia, reunapala, valkoinen lasitus molemmin puolin, sisäpinnalla sinisiä raitoja
25 x 21 x 8 mm, 3 g

:336 Fajanssia, reunapaloja, 3 kpl, valkoinen lasitus molemmin puolin
(41 x 26 x 5 mm), 13 g

:337 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmin puolin, sisäpinnalla sinisiä raitoja
27 x 24 x 7 mm, 5 g

:338 Fajanssia, kylkipaloja, 5 kpl, vaalea lasitus molemmin puolin, sinistä, keltaista ja violettiä maalauskoristelua ulko- ja osin sisäpinnalla
(36 x 25 x 4 mm), 6 g

:339 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmin puolin
27 x 20 x 4 mm, 2 g

:340 Fajanssia, pohjapala, lasitus lohjennut pois
3 g

:341 Lasiastian kylkipala, vihreä, rypäleterttukoristelu
4 g

KM 94079

:342 Lasipullon kylkipala, tumman vihreä
62 x 50 x 2,5 mm, 12 g

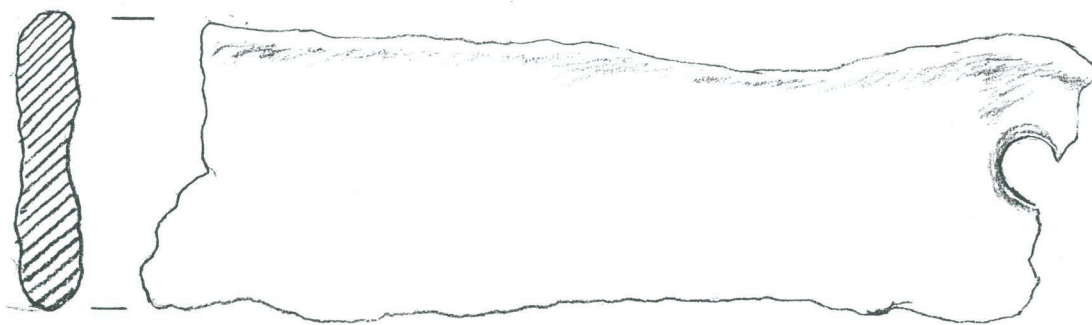
:343 Ikkunalasia, 4 kpl, vihreää
6 g

:344 Eläimen leukaluu, 1 kpl
12 g

:345 Luuta, 9 kpl, palamatonta
80 g

HUONE M, pihakiveyksen vierestä, sama tai alempi taso kerros kuin edellinen

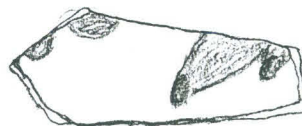
:346 Rautaesineen kappale, litteä, toisessa päässä reikä
117 x 38 x 11 mm, 161 g

:347 Liitupiipun varren katkelma, kierteinen kuten poranterä, koristeltu pisteviivoilla ja sahalaitakoristelulla, 1700-luku
45 x 6 mm, 3 g

:348 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmin puolin, sisäpinnalla sinistä maalauskoristelua
37 x 15 x 6 mm, 4 g

:349 Luuta, 1 kpl, palamatonta
2 g

HUONE M, pihakiveys- ja täyttemaakerroksen alainen kulttuurikerros

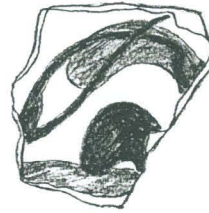
:350 Luuta, 1 kpl, palamatonta
18 g

HUONE N, profiilin ylin sekoittunut multakerros (pm2)

:351 Punasavikeramiikkaa, reunapala, 2 kpl, lasittamaton
(48 x 46 x 6 mm), 32 g

KM 94079

- :352 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla,
sisäpuolella violettia maalauskoristelua
25 x 25 x 3 mm, 3 g

- :353 Rautakuonaa
384 g

HUONE N, profiilin laasti- ja tiilikerros

- :354 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, sisäpinnalla musta
lasitus ja kasviaiheista reliefikoristelua
111 x 110 x 8 mm, 195 g

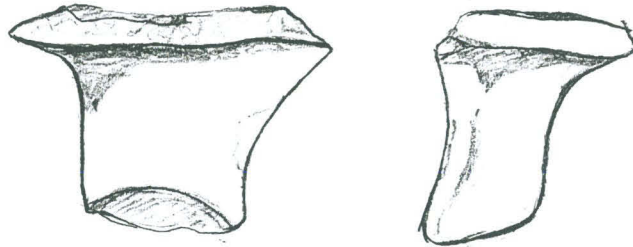

KM 94079

- :355 Punasavikeramiikkaa, kaakelin palasia, 23 kpl, joissakin mustaa lasitusta
355 g

HUONE N, profiilin alin multa- ja hiekkakerros (pm2/hk)

- :356 Valkosavikeramiikkaa, pannun jalka ja astian pohjaa, pohjan sisäpinnalla vihreää lasitusta
43 x 27 x 4 mm, 19 g

- :357 Luuta, 2 kpl, palamatonta
36 g

HUONE N, portaikko, multa/hiekka/sorakerros

- :358 Liitupiipun varren katkelmia, 3 kpl, koristelemattomia
5 g
- :359 Valkosavikeramiikkaa, kylkipala, vihreä lasitus molemmilla puolilla
40 x 20 x 8 mm, 7 g
- :360 Fajanssia, kylkipaloja, 3 kpl, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, hiukan sinistä koristelua sisäpinnalla (38 x 35 x 5 mm), 12 g
- :361 Lasipullon pohjareuna, vihreä
19 g

KM 94079

:362 Lasipullon pohjareuna, vihreä
14 g

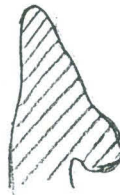

:363 Lasipullon kylkipala, tumman vihreä
73 x 62 x 9 mm, 72 g

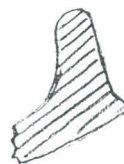
:364 Ikkunalasia, vihreää
2 g

:365 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
5 g

:366 Punasavikeramiikkaa, reunapala, väritön lasitus molemmilla puolilla, vulstireunus
57 x 33 x 11 mm, 20 g

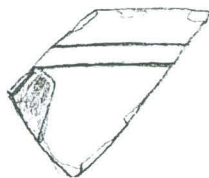
:367 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihertävä lasituspilkku sisäpinnalla
15 x 15 x 5 mm, 4 g

:368 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisäpinnalla
50 x 35 x 8 mm, 18 g

:369 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihreä lasitus sisäpinnalla
57 x 22 x 6 mm, 8 g

:370 Fajanssia, reunapala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla vihreää ja violettia maalauskoristelua
27 x 13 x 4 mm, 2 g

KM 94079

:371 Fajanssia, kylkipaloja, 2 kpl, valkoinen lasitus molemmilla puolilla (toisesta toinen pinta kulunut pois)
2 g

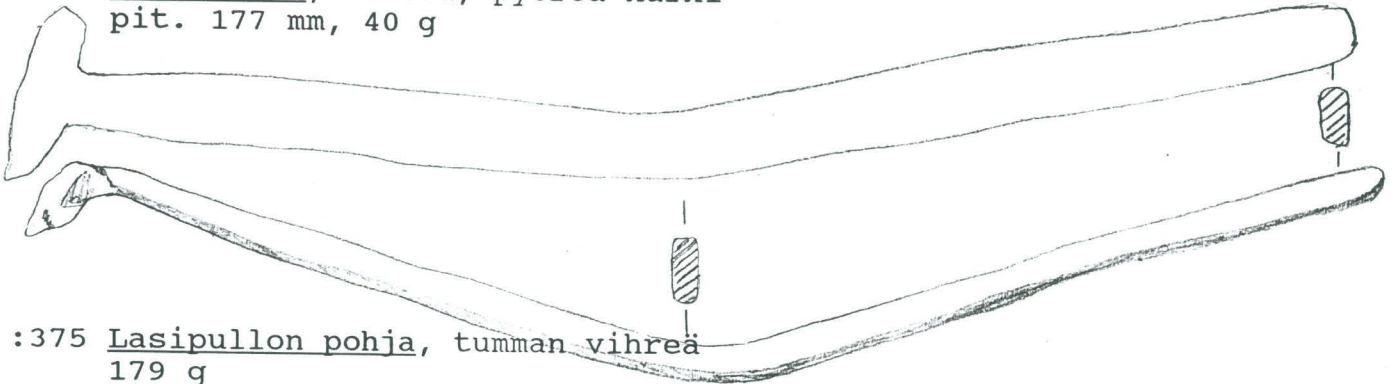
:372 Lasiastian kylkipala, vihreä, iridisoitunut
2 g

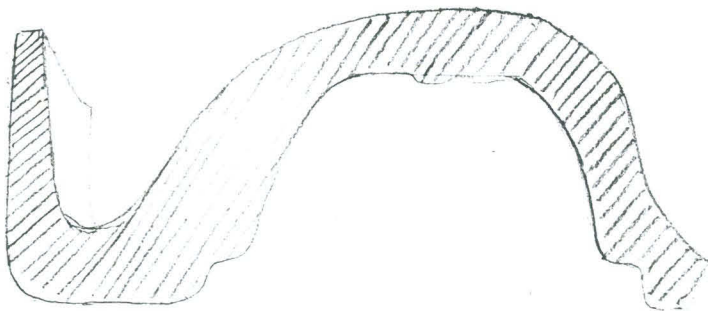
:373 Ikkunalasia, vihreää
1 g

HUONE O, itäseinän alta

:374 Rautanaula, litteä, pyöreä kärki
pit. 177 mm, 40 g

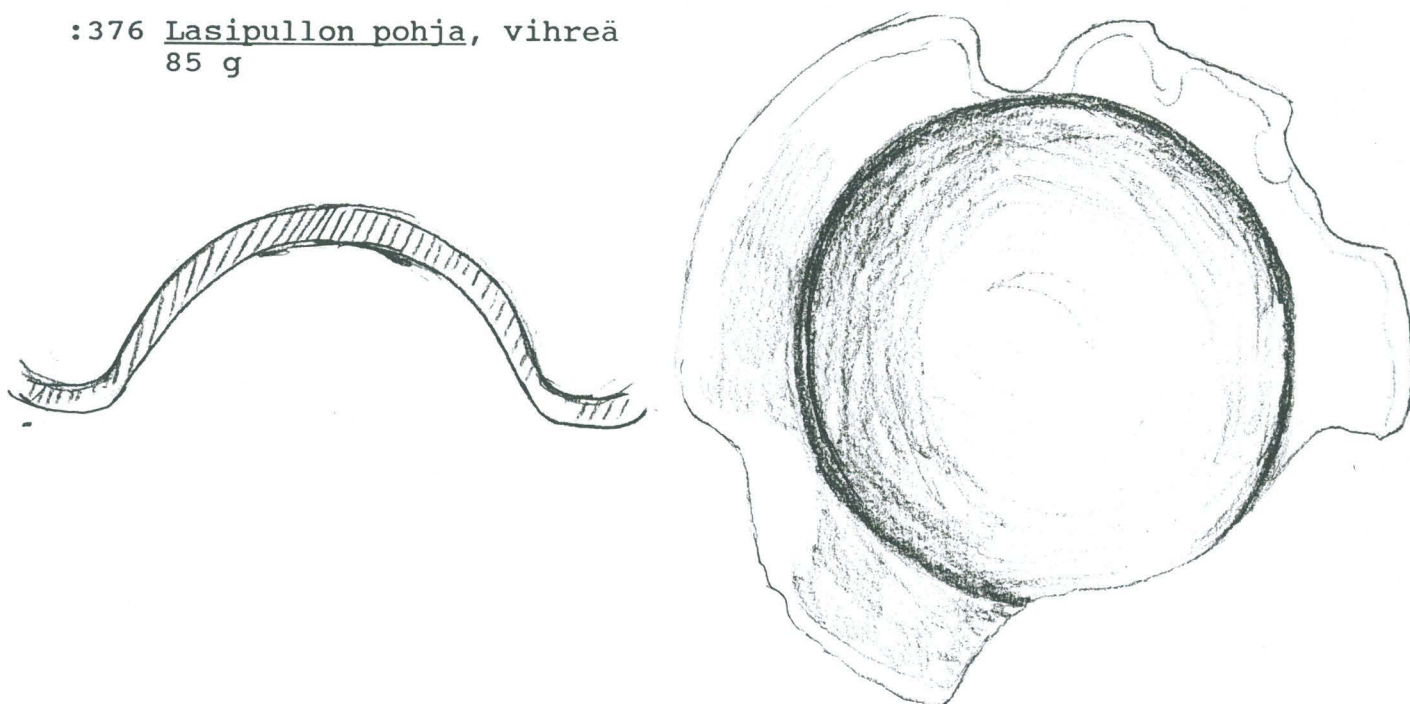

:375 Lasipullon pohja, tumman vihreä
179 g

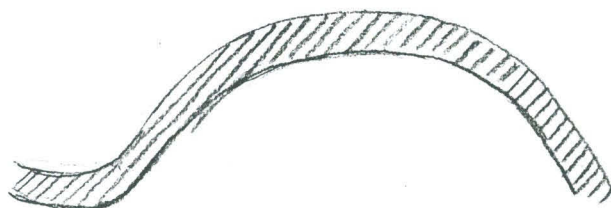

KM 94079

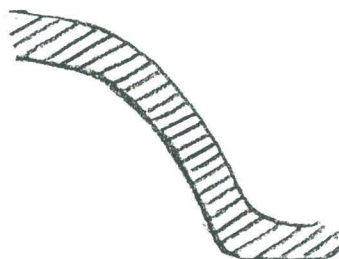
:376 Lasipullon pohja, vihreä
85 g

:377 Lasipullon pohja, vihreä, iridisoitunut
69 g

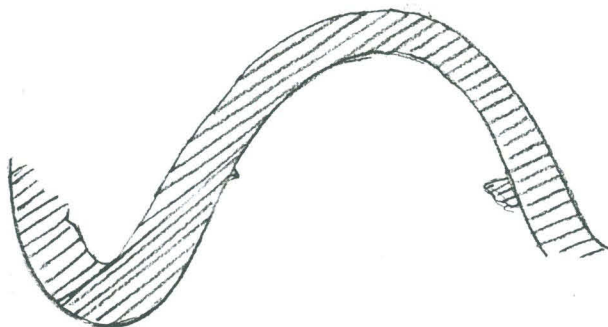

:378 Lasipullon pohja, vihreä, iridisoitunut
38 g

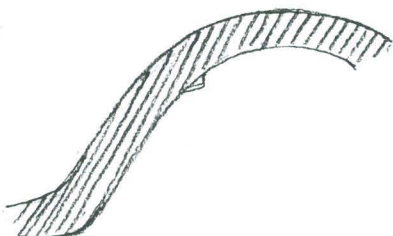

KM 94079

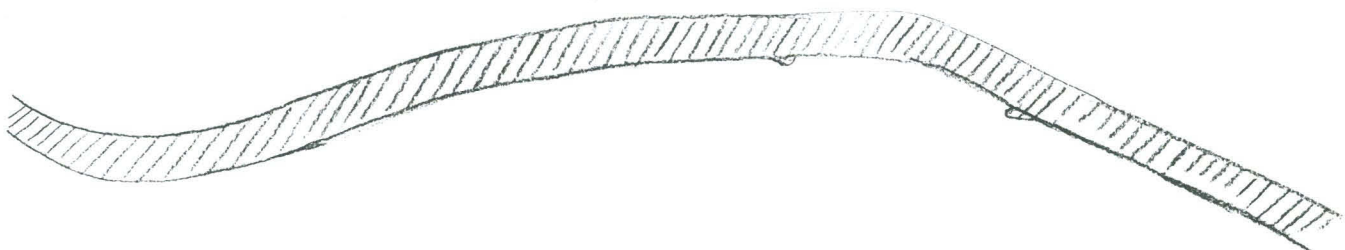
:379 Lasipullon pohja, vihreä, iridisoitunut
71 g

:380 Lasipullon pohja, vihreä, iridisoitunut
58 g

:381 Lasipullon pohja, vihreä, iridisoitunut
169 g

KM 94079

:382 Lasipullon kylkipaloja, 3 kpl, vihreitä
53 g

HUONE O, pihakerros, tiiliseinän edestä

:383 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
1 g

:384 Lasipullon kylkipala, tumman vihreä
27 x 26 x 3 mm, 3 g

:385 Lasiastian kylkipala, vihreä
36 x 25 x 1,5 mm, 2 g

:386 Ikkunalasia, 4 kpl, vihreää
4 g

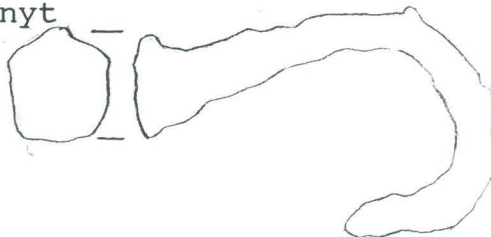
:387 Kalanruotoja, 2 kpl
1 g

HUONE P, Burgmannin tiiliseinä eteläreuna

:388 Rautainen sarana, toisessa päässä pystyssä oleva tappi
pit. 233 mm, tappi 63 mm, 1017 g, ks. kuva seuraavalla sivulla

HUONE Q, profiilin orgaaninen kerros

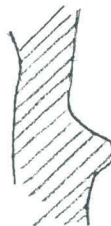
:389 Rautanaula, vääntynyt
50 mm, 13 g

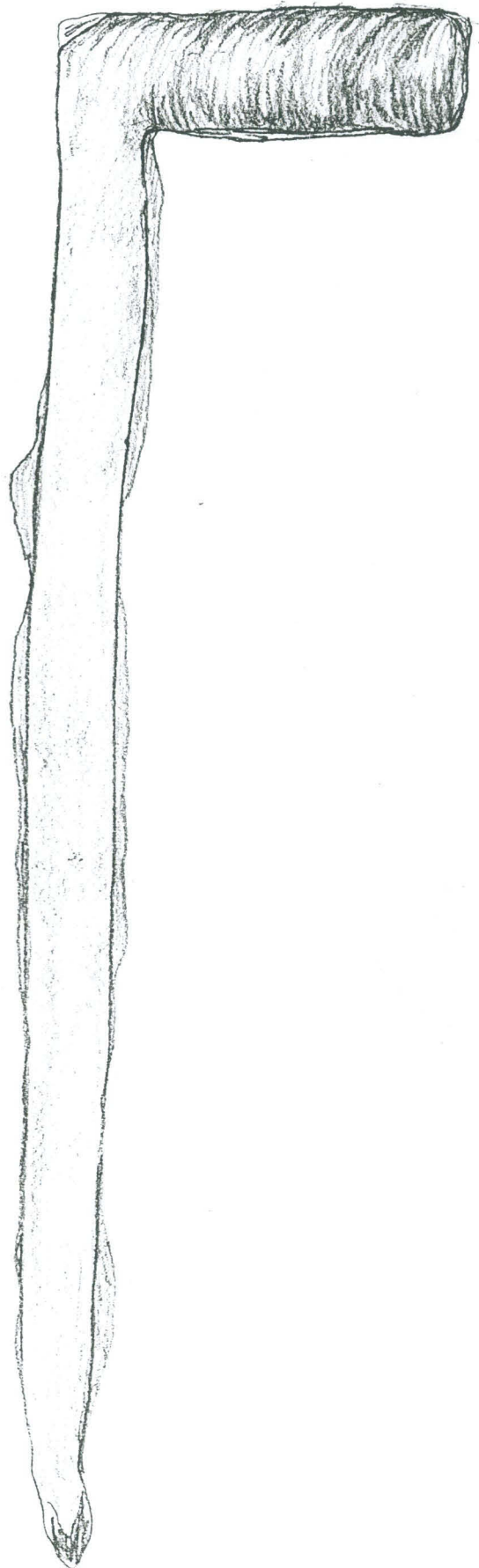
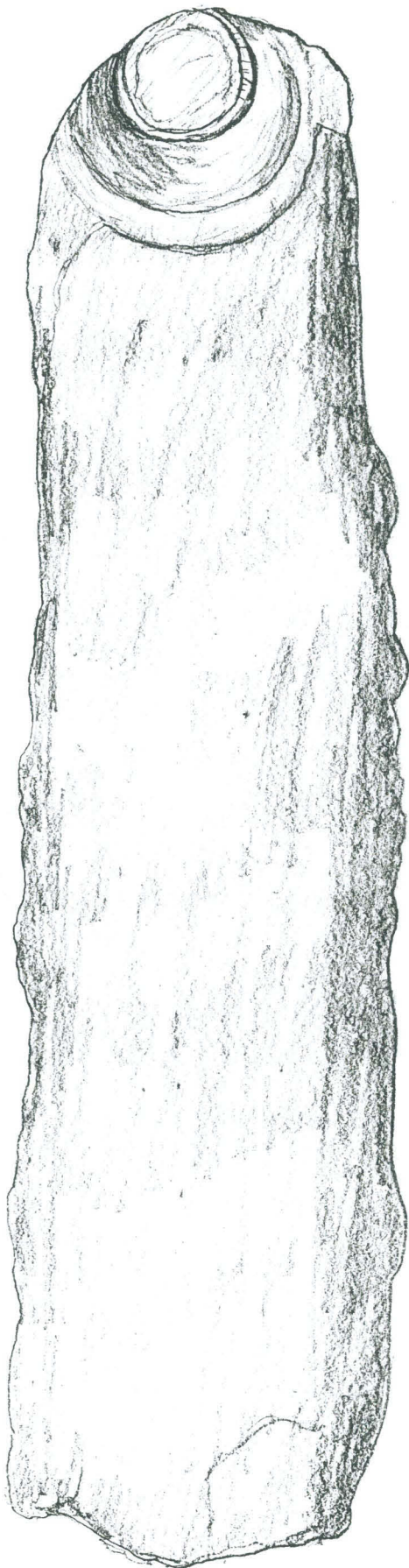
:390 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
1 g

:391 Punasavikeramiikkaa, reunapala, tummaa lasitusta
38 x 27 x 8 mm, 7 g

:392 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus molemmilla
puolilla, profiloitu
38 x 34 x 13 mm, 13 g

:393 Valkosavikeramiikkaa, kylkipaloja, 3 kpl, vihreä lasitus
molemmilla puolilla
(68 x 55 x 7 mm), 53 g

KM 94079

- :394 Lasiastian kylkipala, vihreä
31 x 14 x 1,5 mm, 1 g
- :395 Ikkunalasia, vihreää, retusoitua
3 g
- :396 Ikkunalasia, 6 kpl, vihreää
25 g
- :397 Luuta, 1 kpl, palamatonta
33 g

HUONE R, jätekasa, ylin sekoittunut multakerros

- :398 Liitupiipun varren katkelmia, 4 kpl, koristelemattomia
10 g
- :399 Punasavikeramiikkaa, reunapala, väritön lasitus molemmilla
puolilla
31 x 24 x 10 mm, 9 g

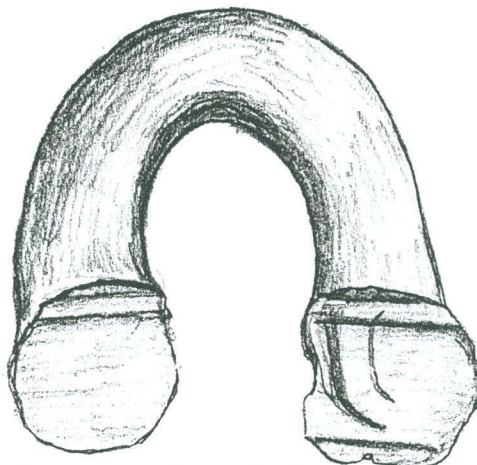
- :400 Luuta, 5 kpl, palamatonta
58 g

HUONE R, jätekasa, hiilikerroksen päällinen sekoittunut multakerros

- :401 Rautanaula, kannaton
52 mm, 6 g
- :402 Liitupiipun varren katkelma, varren ympäri sahalaita- ja
pallokoristelu
33 x 9 mm, 4 g

- :403 Punasavikeramiikkaa, kädensija, sulanutta lasitusta
47 g

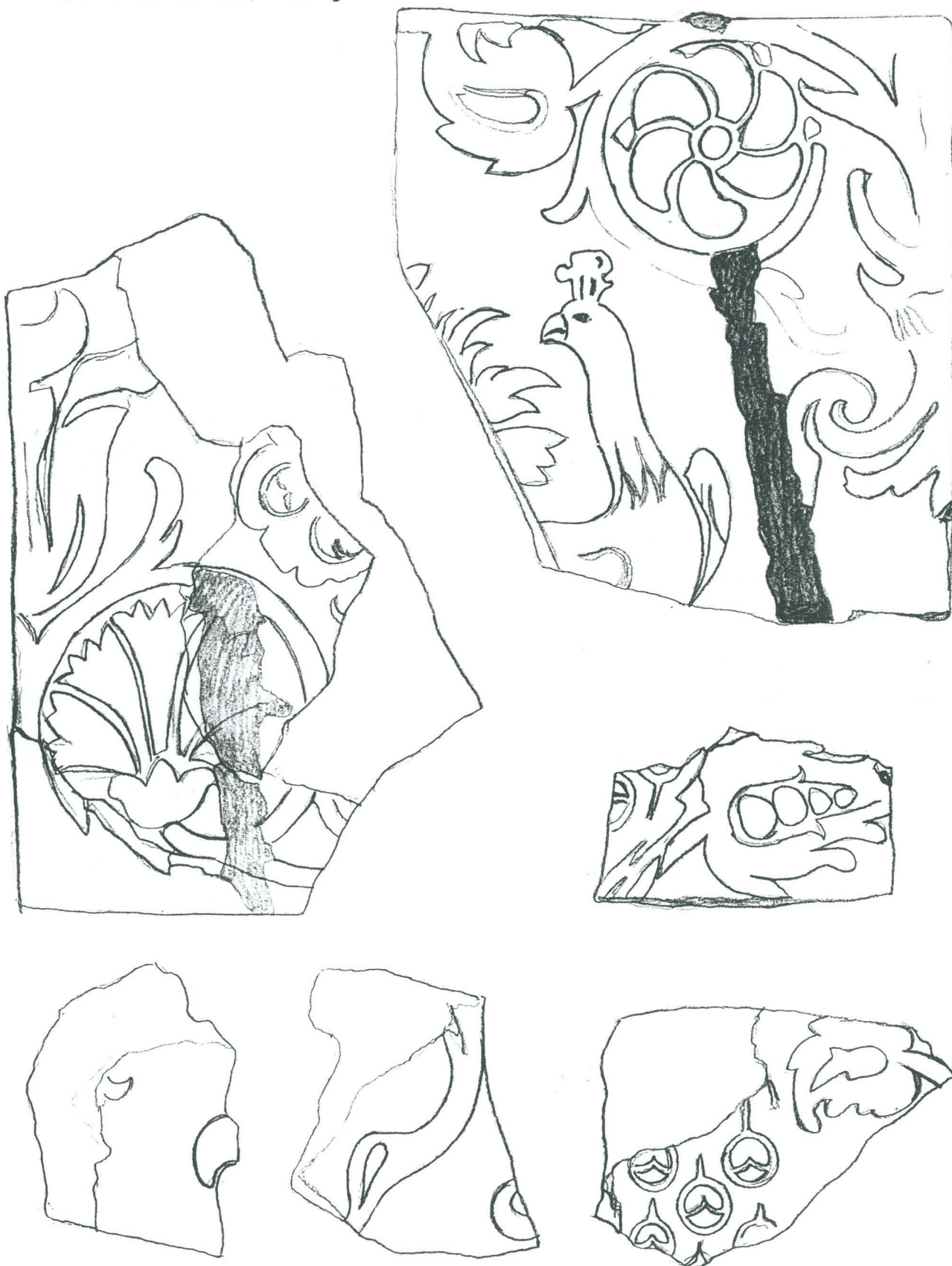

- :404 Punasavikeramiikka, kylkipaloja, 2 kpl, väritön lasitus sisä-
pinnalla
7 g

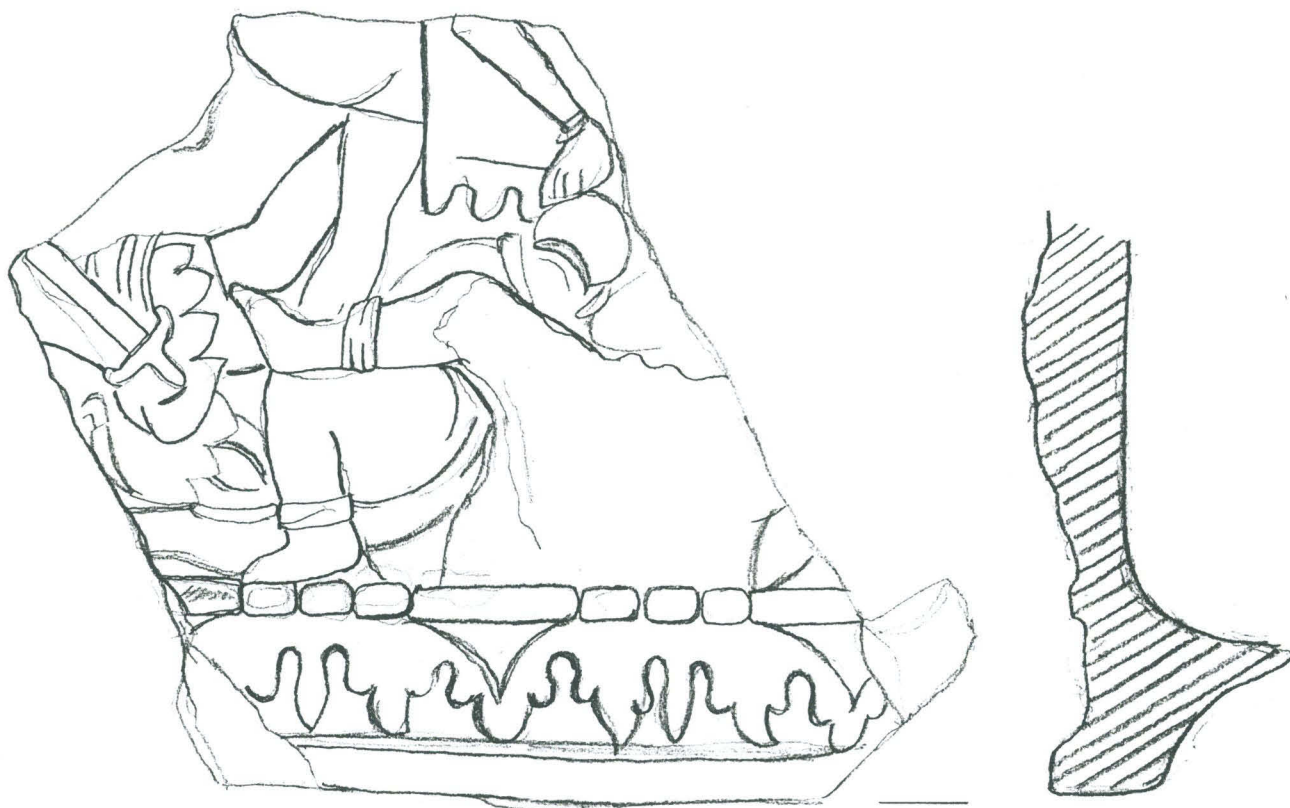
KM 94079

:405 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa (?), hiukan vihertävää lasitusta
41 x 21 x 11 mm, 8 g

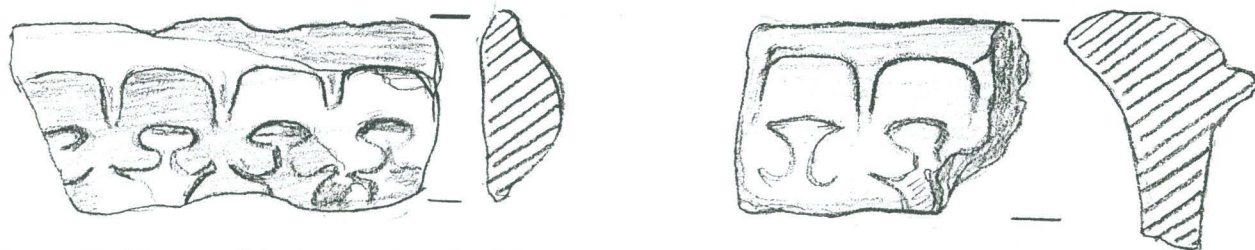
:406 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappaleita, 11 kpl, tasainen, reliefikoristeluna riikinkukko ja kasviaiheita, hiukan ruskeaa lasitusta
paksuus 12 mm, 368 g

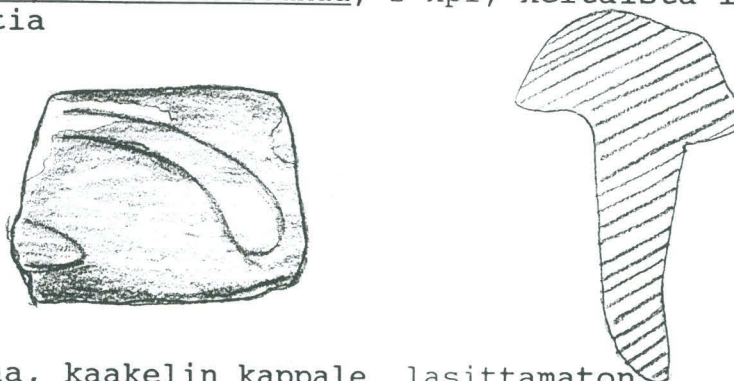
- :407 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, lasituksen ja maalausko-
ristelun jälkiä, profiloitu, reliefikuvana ihmishahmoja ja
kasviornamentteja
102 x 108 x 10 mm, 190 g

- :408 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunapaloja, 2 kpl, keltaista
lasitusta, kasviornamenttia
(55 x 25 mm), 31 g

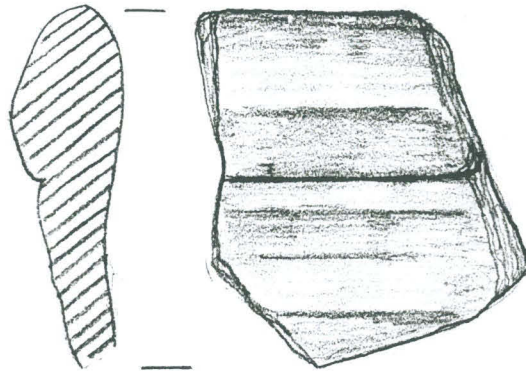

- :409 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa, 2 kpl, keltaista lasitus-
ta, kasviornamenttia
43 g

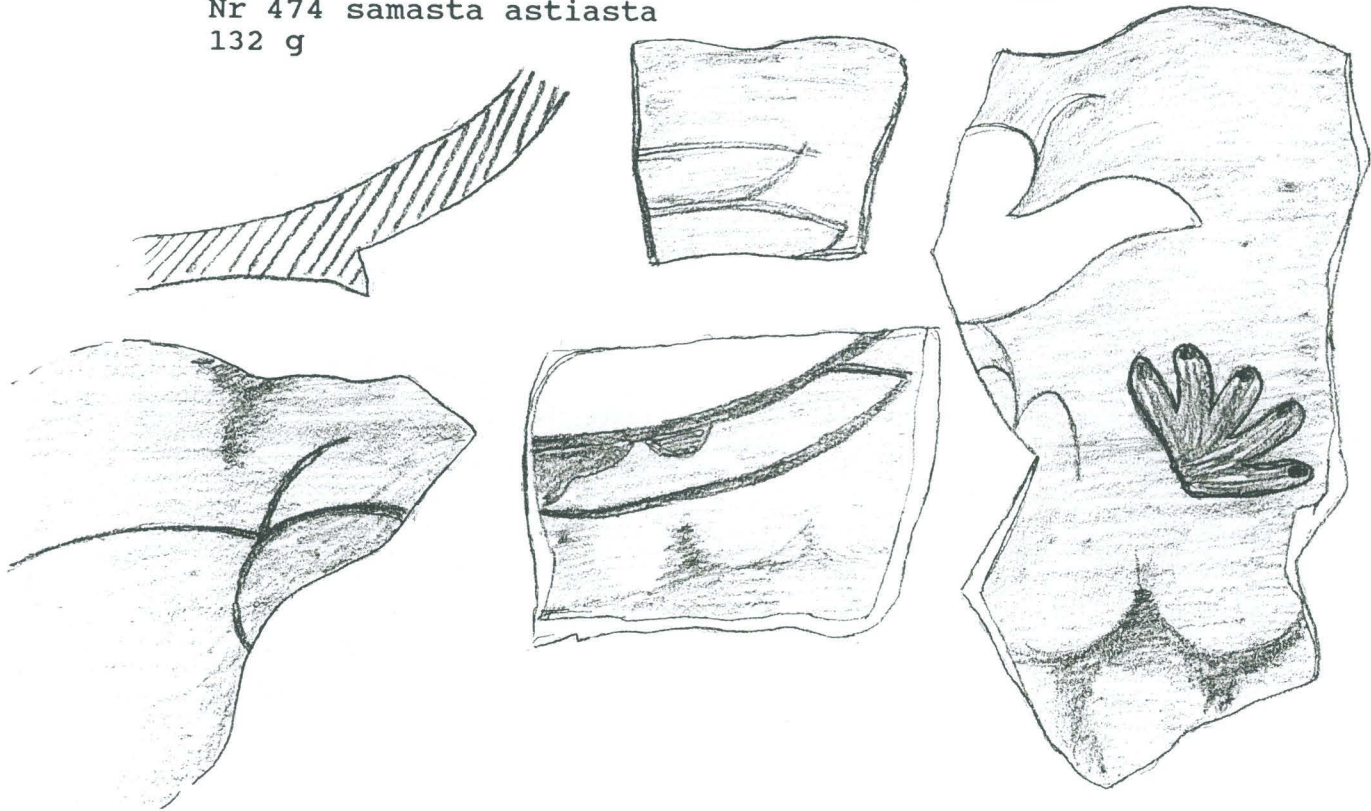
- :410 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, lasittamaton
21 g

:411 Punasavikeramiikkaa, reunapala, lasittamaton
47 x 41 x 15 mm, 25 g

:412 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, lasittamaton, dreijausuria
48 x 39 x 6 mm, 13 g

:413 Fajanssia, reuna-, pohja- ja kylkipaloja, 5 kpl, harmaa lasitus, ulkopinnalla maalattuja eri värisiä kukkia
Nr 474 samasta astiasta
132 g

:414 Fajanssia, reunapala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla
23 x 20 x 6 mm, 4 g

:415 Fajanssia, pohjareuna, valkoinen lasitus molemmilla puolilla
50 x 45 x 8 mm, 15 g

:416 Fajanssia, kylkipala, vaalea lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla keltaista ja violettia maalauskoristelua
30 x 23 x 9 mm, 10 g

:417 Fajanssia, kylkipala, vaaleansininen lasitus molemmilla puolilla, sisäpinnalla sininen ohut raita
1 g

KM 94079

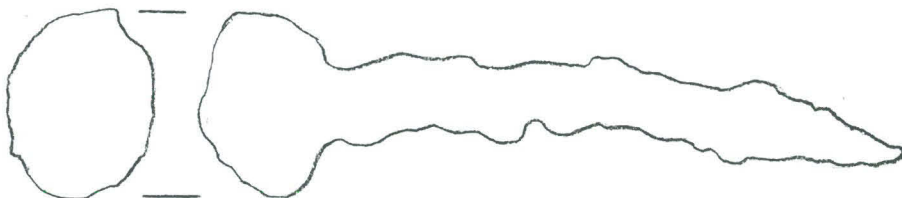
:418 Ikkunalasia, 3 kpl, vihreää
5 kpl

:419 Luuta, n. 3 kpl, palamatonta
70 g

:420 Hiekkakiven pala, punertava, sileäksi kulunut
44 g

HUONE R, jätekasa, hiilikerroksen alapuolinen sekoittunut multaker-
ros

:421 Rautanaula
91 mm, 24 g

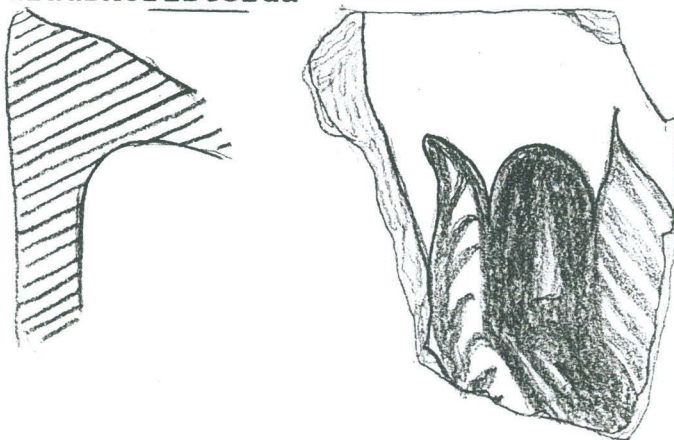

:422 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus molemmilla
puolilla
3 g

:423 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa, keltaista lasitusta,
kasviornamentiikkaa
72 x 22 x 9 mm, 15 g

:424 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa, valkoinen tinalasitus ja
sinistä kasviaiheista maalauskoristelua
55 x 35 x 9 mm, 45 g

:425 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa (?), lasittamaton
11 g

:426 Ikkunalasia, vihreää
2 g

:427 Luuta, 3 kpl, palamatonta
16 g

KM 94079

:428 Kalkkikiveä, 3 kpl
70 g

HUONE R, jätekasa, laasti- ja tiilikerros

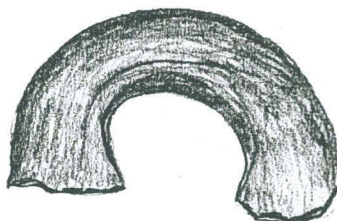
:429 Rautanaula
52 mm, 2 g

:430 Liitupiipun pesän katkelma, suunreunassa pisteviivakoristelua,
1700-luku
1 g

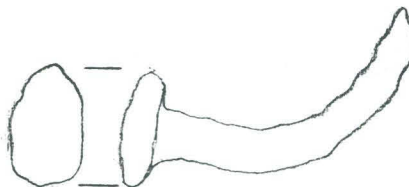
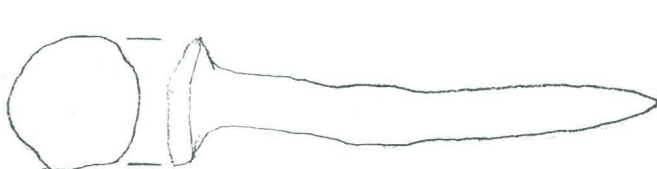
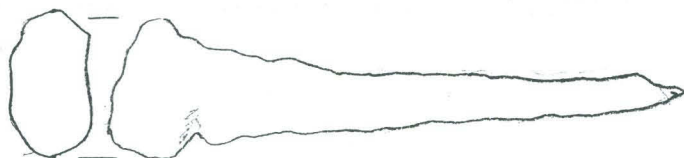
:431 Punasavikeramiikkaa, korva, ruskea lasitus
21 g

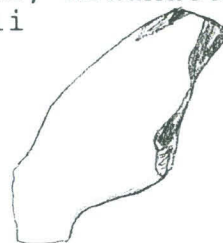
:432 Luuta, 5 kpl, palamatonta
69 g

HUONE R, jätekasa, laasti- ja tiilikerroksen alapuolinen sekoittunut
multakerros (2b)

:433 Rautanauloja, 4 kpl
36 g

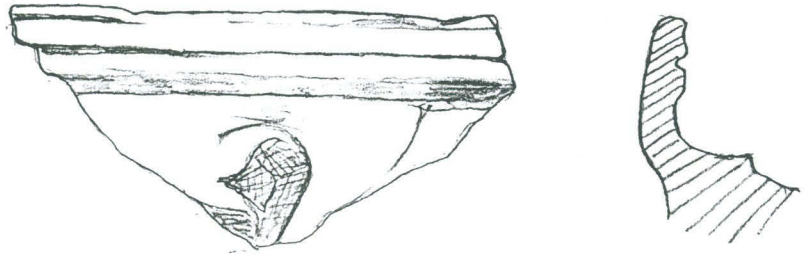

:434 Liitupiipun pesän katkelma, suun reunassa pisteviivakoristelu,
kanta matala ja leveä, kannan alapinnalla leima, kruunattu
"SH", pesä pitkänomainen, 1600-luvun loppupuoli
5 g

:435 Liitupiipun pesän katkelma, koristelematon
1 g

- :436 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihertävä lasitus sisäpinnalla, horisontaalisen korvan kiinnityskohta näkyvissä 69 x 31 x 5 mm, 14 g

- :437 Punasavikeramiikkaa, jalankärjen katkelma, vihreä lasituspilkku 23 x 19 x 19 mm, 7 g

- :438 Punasavikeramiikkaa, kylkipaloja, 2 kpl ruskeanvihreä lasitus sisä- ja osin ulkopuolella, profiloitu (32 x 21 x 5 mm), 6 g

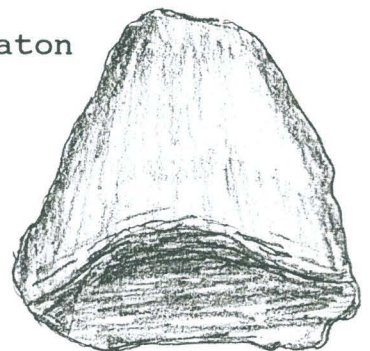
- :439 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisäpinnalla 35 x 26 x 5 mm, 7 g

- :440 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisä- ja osin ulkopinnalla 32 x 19 x 4 mm, 3 g

- :441 Punasavikeramiikkaa, pullon suun katkelma, lasittamaton 3 g

- :442 Punasavikeramiikkaa, pohjareuna (?), lasittamaton 8 g

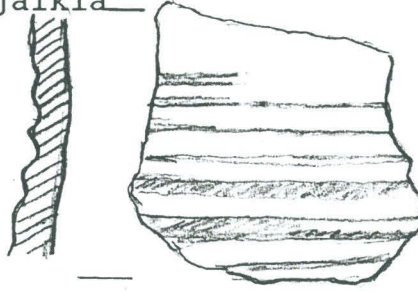
- :443 Punasavikeramiikkaa, upokkaan pohja (?), lasittamaton 21 g

- :444 Punasavikeramiikkaa, reunapala, lasittamaton, profiloitu 57 x 40 x 6 mm, 27 g

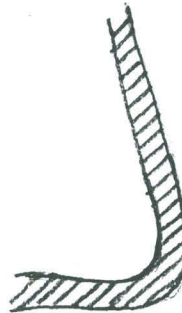
- :445 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, pullon kaulasta, dreijauskoristelu, vaalean lasituksen jälkiä
38 x 34 x 5 mm, 10 g

- :446 Kivisavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus molemmilla puolilla
19 x 18 x 4 mm, 2 g

- :447 Fajanssia, kylkipala, sulanut valkoinen lasitus molemmilla puolilla
25 x 21 x 7 mm, 5 g

- :448 Lasipullon pohjareuna, vihreä
19 g

- :449 Ikkunalasia, vihreää
3 g

- :450 Eläimen leukaluuta ja hampaita, n. 4 kpl
149 g

- :451 Luuta, 27 kpl, palamatonta
176 g

HUONE R, jätekasa, alimmat sekoittuneet multakerrokset

- :452 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
1 g

- :453 Punasavikeramiikkaa, pohjareuna, vihertävä lasitus sisäpinnalla
56 x 55 x 7 mm, 18 g

KM 94079

:454 Lasiastian kylkipala, vihreä
1 g

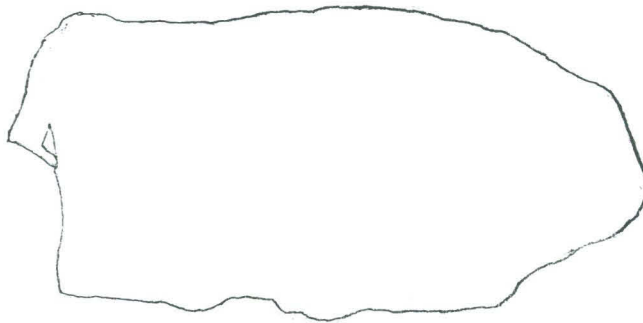
HUONE R, jätekuoppa 2, orgaaninen jätekerros

:455 Rautanauloja, 3 kpl, kannattomia
76 g

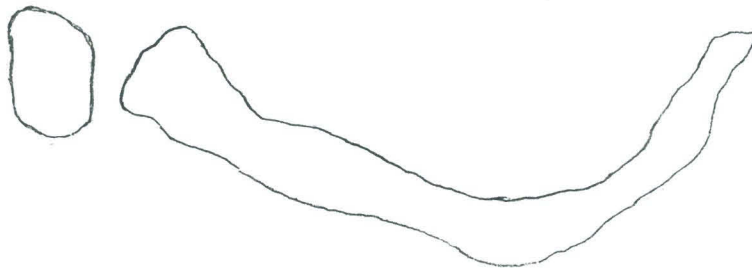
:456 Hiekkakiveä
106 g

HUONE R, jätekasan sisältä, irtolöytöjä

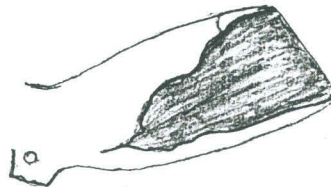
:457 Rautalevy
44 g

:458 Rautanaula
83 mm, 19 g

:459 Liitupiipun pesän katkelma, lasituspilkku, kannan sivulla piste, kanta nipukkamainen (katkennut), 1700-luvun alkupuoli
6 g

:460 Liitupiipun pesän katkelma, kannan alapinnalla näkyy osa kärrynpyörä-leimasta, kanta nipukkamainen, 1700-luvun alkupuoli
2 g

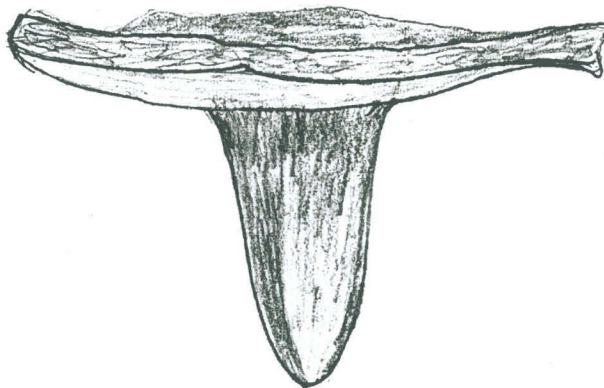
:461 Liitupiipun kanta, kannan sivulla kaksi pistettä, 1700-luvun alkupuoli
1 g

:462 Liitupiipun varren katkelmia, 12 kpl, koristelemattomia
27 g

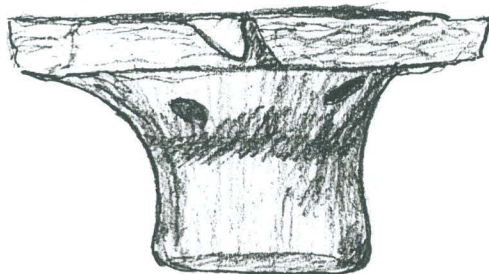
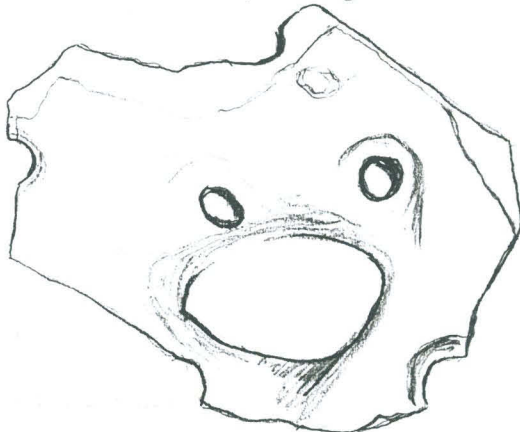
:463 Punasavikeramiikkaa, padan jalka ja pohjaa, väritön lasitus sisäpinnalla

75 x 53 x 48 mm, 50 g

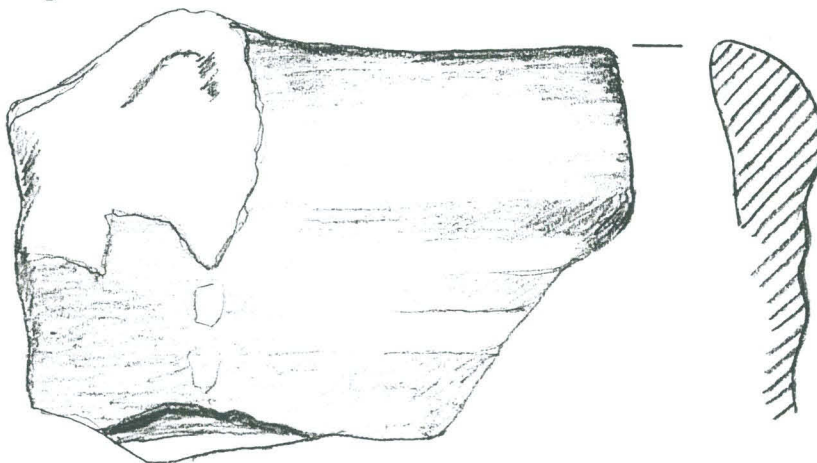
:464 Punasavikeramiikkaa, siivilän jalka ja pohjaa, keltainen lasitus molemmilla puolilla, pohjassa reikiä

66 x 54 x 32 mm, 51 g

:465 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihertävä lasitus molemmilla puolilla, kädensijan kiinnityskohta

81 x 63 x 12 mm, 91 g

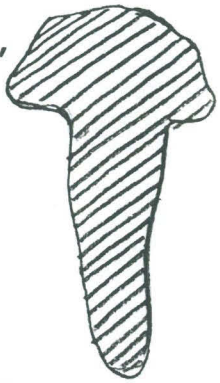
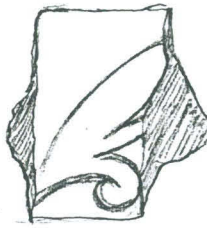
:466 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, väritön lasitus sisäpinnalla

34 x 18 x 3 mm, 3 g

:467 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala (?), tummanruskea lasitus, reliefikoristelua

4 g

- :468 Punasavikeramiikkaa, kaakelin reunaa, keltaista lasitusta, kasviornamenttia
25 g

- :469 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihertävä lasitus ja bolus-
koristelua sisäpinnalla
37 x 36 x 9 mm, 14 g

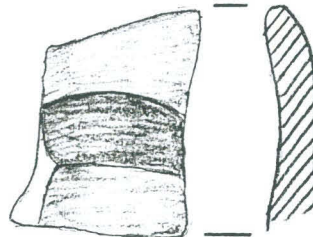
- :470 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, vihreää lasitusta sisäpinnalla,
porattu reikä
47 x 45 x 6 mm, 16 g

- :471 Punasavikeramiikkaa, padan jalankärjen katkelma, lasittamaton
20 x 14 x 13 mm, 3 g

- :472 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, lasittamaton
26 g

- :473 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, lasittamaton
30 g

- :474 Fajanssia, reuna- ja kylkipala, harmaa lasitus, ulkopinnalla
maalattuja kukkia
Nr 413 samasta astiasta
16 g

- :475 Fajanssia, kylkipala, vaalea lasitus molemmilla puolilla,
sisäpinnalla keltaista ja violettia maalauskoristelua
76 x 48 x 10 mm, 31 g

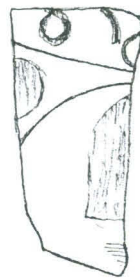
- :476 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla,
sisäpinnalla sinistä maalauskoristelua
2 g

- :477 Lasiastian reunapala, väritön, kaiverruskoristelua
37 x 17 x 2,5 mm, 4 g

KM 94079

:478 Lasiastian kylkipala, väritön, kaiverruskoristelua
34 x 17 x 2,5 mm, 3 g

:479 Lasipullon kylkipaloja, 5 kpl, vihreitä
37 g

:480 Ikkunalasia, 9 kpl, vihreitä
23 g

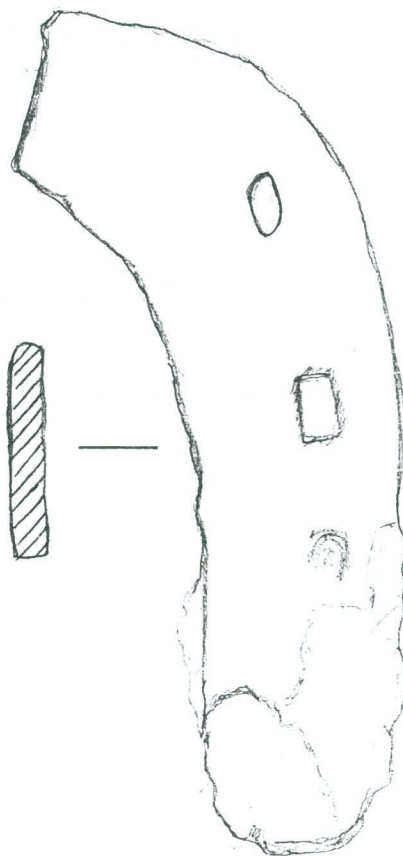
:481 Eläimen leukaluu ja hampaita, 2 kpl
17 g

:482 Luuta, 8 kpl, palamatonta
90 g

:483 Kalkkikiveä, punertavaa
399 g

HUONE R, kaivurin kuopasta, irtolöytöjä

:484 Hevosenkengän katkelma
98 g

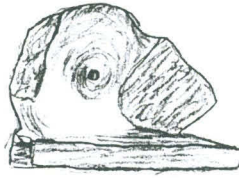
:485 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
8 g

:486 Punasavikeramiikkaa, reunapala, vihreän lasituksen ja bolus-
koristelun jälkiä molemmilla puolilla
32 x 21 x 4 mm, 3 g

KM 94079

- :487 Fajanssia, kylkeä ja koristenuppi, valkoinen lasitus molemmilla puolilla
9 g

- :488 Fajanssia, kylkipaloja, 2 kpl, valkoinen lasitus molemmilla puolilla, sinistä maalauskoristelua
(41 x 37 x 6 mm), 16 g

- :489 Ikkunalasia, 2 kpl, vihreää
4 g

- :490 Luuta, 6 kpl, palamatonta
104 g

HUONE R, kiveys "talli"

- :491 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
3 g

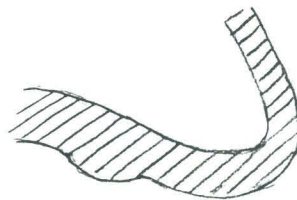
- :492 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus ja sinistä maalauskoristelua molemmilla puolilla
39 x 20 x 5 mm, 4 g

- :493 Lasipullon kylkipala, vihreä
34 x 20 x 3 mm, 5 g

ALEKSANTERINKATU, Koulukuja, Gowiniuksen kellarin vierestä, kivijalan kaivannosta, huoneen G kohta

- :494 Punasavikeramiikkaa, reunapala, sisäpinnalla ruskehtava lasitus
29 x 17 x 6 mm, 3 g

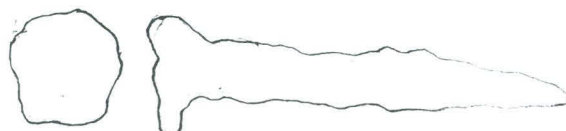
- :495 Lasipullon pohja, tumman vihreä
33 g

ALEKSANTERINKATU, Burgmann, huoneen G kohta

- :496 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
4 g

- :496b Rautanaula, 1 kpl, 5 g

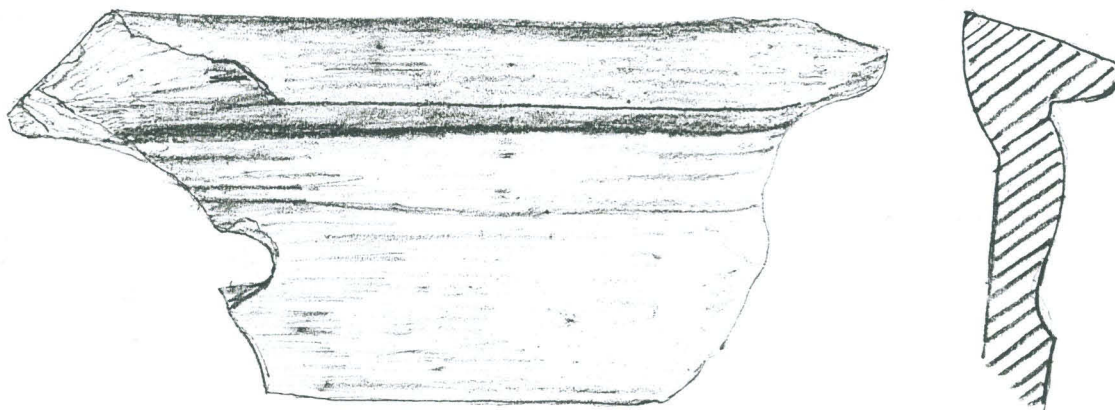
- :497 Punasavikeramiikkaa, reunapala, (2 kpl), vadista, sisäpuolella
keltainen lasitus ja bolus-koristelua
75 x 33 x 14 mm, 31 g

- :498 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, keltainen lasitus sisäpinnalla
43 x 32 x 9 g, 16 g

- :499 Punasavikeramiikkaa, pohjapala (?), lasittamaton
16 g

- :500 Punasavikeramiikkaa, kaakelin kappale, hiukan ruskeaa lasitus-
ta, profiloitu
65 g

- :501 Valkosavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinnalla keltainen,
ulkopinnalla vihreä lasitus
19 x 13 x 4 mm, 2 g

- :502 Ikkunalasia, 4 kpl, vihreää
3 g

- :503 Luuta, 5 kpl, palamatonta
153 g

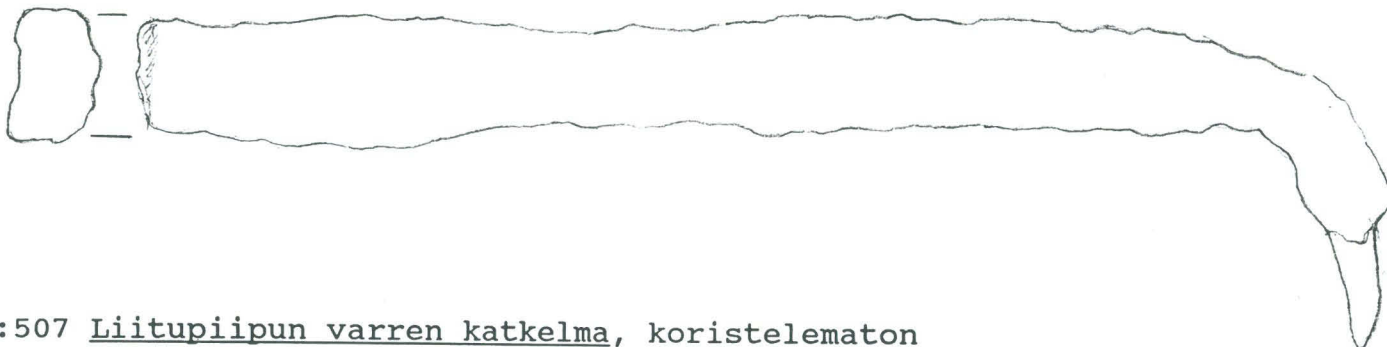
- :504 Hiekkakivilaatan kappale, harmaa, toiselta puolelta sileäksi
kulunut
95 x 63 x 28 mm, 235 g

- :505 Simpukankuoren pala, helmiäistä
18 x 13 mm, 1 g

KM 94079

ALEKSANTERINKATU, Burgmann, huoneen M-N kohta

:506 Rautaesineen katkelma, toisesta päästä taitettu
165 x 22 x 14 mm, 212 g

:507 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
2 g

:508 Punasavikeramiikkaa, kaakelin pala, ruskea lasitus
48 x 38 mm, 23 g

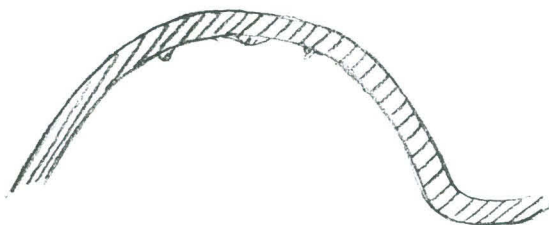
:509 Punasavikeramiikkaa, pullon kaulan pala, lasittamaton, drei-
jausuria
43 x 27 mm, 11 g

:510 Lasipullon kylkipaloja, 4 kpl, vihreitä
13 g

:511 Luuta, 2 kpl, palamatonta, toisessa laastia
24 g

ALEKSANTERINKATU, Burgmann, pohjalaastikerros, huoneen O kohta

:512 Lasipullon pohja, vihreä
78 x 30 mm, 83 g

:513 Lasipullon suun pala, vihreä
26 x 35 mm, 12 g

:514 Lasipullon kylkipaloja, 7 kpl, vihreitä
(53 x 65 mm), 48 g

KM 94079

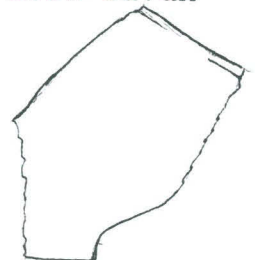
:515 Lasiastian reunapala, väritön
30 x 16 mm, 1g

:516 Lasipullon kylkipala, vihertävä, ohut
39 x 15 mm, 1 g

N-portaikun läheltä, irtolöytöjä

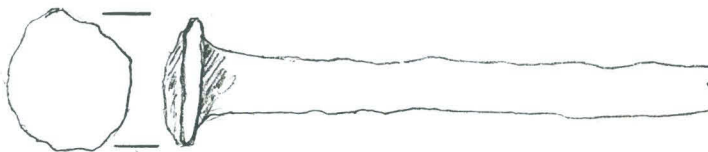
:517 Liitupiipun pesän katkelma, suunreunaa kiertää viiva, kanta erittäin leveä ja matala, halkaisija 13 mm, pesä pullea ja suhteellisen iso, tulppaanimainen, mahdollisesti 1600-luvun loppupuolen malli
9 g

:518 Liitupiipun varren katkelma, koristelematon
2 g

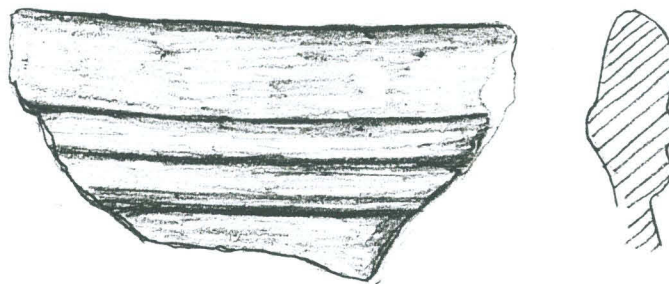
ALEKSANTERINKATU, irtolöytöjä

:519 Rautanaula
70 mm, 16 g

:520 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
5 g

:521 Punasavikeramiikkaa, reunapala, kellanruskea lasitus molemmilla puolilla, profiloitu
68 x 33 x 12 mm, 26 g

IRTOLÖYTÖJÄ

:522 Liitupiipun varren katkelmia, 2 kpl, koristelemattomia
2 g

:523 Punasavikeramiikkaa, kylkipala, sisäpinta kulunut, ulkopinnalla dreijsauria
4 g

:524 Fajanssia, kylkipala, valkoinen lasitus molemmilla puolilla
32 x 32 x 4 mm, 3 g

:525 Lasiastian kylkipaloja, 2 kpl, vihreitä
6 g

:526 Luuta, 8 kpl, palamatonta
85 g

LAASTI-, TIILI- JA KIVINÄYTTEET

HUONE A

Ajoportin alla olleesta muurauksesta

:527 Laastia, 2 kpl
539 g

Ajoportin alta, Gowiniuksen kellarin länsipäädystä

:528 Laastia, 6 kpl
148 g

HUONE C/E

Gowiniuksen kellari

:529 Laastia, 11 kpl
588 g

Gowiniuksen kellarin pohja

:530 Laastia, 3 kpl
774 g

Gowiniuksen kellari

:531 Tiili
27,5 x 14,5 x 7 cm

HUONE C, valtioneuvoston linna

:532 Tiili
28,5 x 14 x 6 cm

:533 Tiili
29,5 x 14 x 6,5 cm

:534 Tiili
27 x 13,5 x 5 cm

HUONE D

Kuopan päältä

:535 Laastia, 1 kpl
669 g

Yläosa (ks. profiili)

:536 Laastia, 1 kpl
548 g

Valtioneuvoston linnan rakenteiden alta

:537 Laastia, 2 kpl
570 g

HUONE E

Valtioneuvoston linnan itäseinän kivimuurauksesta

:538 Laastia, 4 kpl
69 g

KM 94079

Valtioneuvoston linnan itäseinän muurin pohja

:539 Laastia, 4 kpl
527 g

Valtioneuvoston linnan eteläseinästä tiilimuurauksesta (lattiaparrujen välinen tuki)

:540 Laastia, 1 kpl
643 g

Valtioneuvoston linnan pohjoisseinän rappaus

:541 Laastia, 1 kpl, maalattua
115 g

Betonikanavasta

:542 Laastia, 3 kpl
290 g

Huoneen itäseinä

:543 Katukiviä, 4 kpl
Kiven numero 4 mitat 44 x 20 x 21 cm

HUONE F

Burgmannin talon jäännös

:544 Laastia, 1 kpl
398 g

HUONE G

Valtioneuvoston linnan alimmasta tiilikerroksesta

:545 Laastia, 5 kpl
107 g

Burgmannin talon kivimuurista, tiilimuurin alapuolelta

:546 Laastia, 3 kpl
217 g

Burgmannin talon kivijalasta

:547 Laastia, 1 kpl
140 g

Koulukujan vesikourujen välistä

:548 Laasti- ym kerrosta
131 g

Koulukujan vanhan vesikourun päältä

:549 Laastia, punaista
180 g

Burgmannin talon tiilimuurista

:550 Laastia, 3 kpl
118 g

:551 Tiiliä, 2 kpl

24 x 11 x 5 cm, 23 x 10 x 5,5 cm

Alempi vesikouru

:552 Kiviä, 10 kpl

Isot: 31 x 19, 25 x 21, 29 x 17, 29 x 28 cm

Välikivet: 19 x 9, 11 x 6, 13 x 9, 16 x 9, 15 x 11, 14 x 13 cm

KM 94079

Ylempi vesikouru

:553 Vesikouru, kokonainen, 58 x 31 x 20 cm, kourun leveys 11 cm, syväys 4.5 cm

:554 Vesikouru, kokonainen, 45 x 27 x 24 cm, kourun leveys 12 cm, syväys 3.5 cm

Ylemmän vesikourun ja Burgmannin kivijalan välinen kivistä

:555 Välikivet, 3 kpl: 14 x 9, 10 x 6, 10 x 5,5

HUONE H

Burgmannin kivijalka

:556 Laastia, 7 kpl
332 g

Burgmannin kivijalan päältä

:557 Laastia, 6 kpl
258 g

Valtioneuvoston linnan kivimuurauksen ja kylmämuurauksen välistä

:558 Laastia, 1 kpl
132 g

HUONE I

Burgmannin talo

:559 Laastia, 4 kpl
608 g

Paalunsija

:560 Laastia, 3 kpl
40 g

G-I, Burgmannin talo, valtioneuvoston linnan Aleksanterinkadun muurin alta, väliseinän eteläpään kohdalta

:561 Laastia, 14 kpl, kiinni puunpalasia
589 g

Valtioneuvoston linnan uunin perusta

:562 Laastia, 9 kpl
371 g

Ylempi pihataso

:563 pihakiviä, 36 kpl: isoin 112 x 50 mm, pienin 45 x 32 mm

HUONE O

Burgmann, eteläseinän alla ollut muuraus

:564 Laastia, 3 kpl
221 g

Huoneiden O/P välisestä valtioneuvoston linnan tiiliholvista

:565 Laastia, 1 kpl
171 g

KM 94079

HUONE P

Burgmannin talon tiiliseinästä

:566 Tiiliä, 2 kpl, toisessa kiinni laastia
25 x 12,5 x 7 ja 26 x 13 x 6 cm

BURGMANN - ALEKSANTERINKATU - HUONEEN G KOHTA

Kellarin rappausta

:567 Laastia, 8 kpl
339 g

Kellari

:568 Laastia, 1 kpl
320 g

Keskiosa

:569 Tiili, 1 kpl
22,5 x 12 x 5 cm

:570 Vesikourun palasia, 3 kpl - ei alkuperäisellä paikallaan
35 x 22 x 15 cm, kourun leveys 11 cm, syväys 3.5 cm
34 x 22 x 18 cm, kourun leveys 11 cm, syväys 3.5 cm
12 x 8,5 x 4 cm, lohjennut pala, kourun syväys 3.5 cm

BURGMANN - ALEKSI

:571 Laastia, 1 kpl
73 g

:572 Tiili, 1 kpl
22 x 14 x 7 cm

IRTOLÖYDÖT

:573 Vesikourun pala, 26 x 25 x 17 cm, kourun leveys 15 cm, syväys
4.5 cm

:574 Vesikourun pala, 20 x 27 x 15 cm, kourun leveys 14 cm, syväys
3.0 cm

:575 Vesikourun pala, 9 x 23 x 14 cm, kouru lohjennut, syväys 3.5 cm